

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

OBCE

KLOKOČOV

na obdobie rokov 2014 – 2020

OBSAH:

ÚVOD	2 - 9
1. SOCIÁLNO-EKONOMICKÁ ANALÝZA A IDENTIFIKÁCIA,	10
1.1. Popis obce a základné geografické údaje	10 – 16
1.2. Obyvateľstvo – miera ekonomickej aktivity	16 - 17
1.3. Dôchodková situácia obyvateľstva	17
1.4. Evidovaní nezamestnaní	17
1.5. Vzdelanostná štruktúra obyvateľov	17 - 19
1.6. Zdravotné a sociálne služby	19
1.7. Stavebníctvo a bytová výstavba	19 - 21
1.8. Vývoj počtu a štruktúra podnikateľských subjektov	21 - 23
1.9. Analýza poľnohospodárstva a rozvoj vidieka	23 - 24
1.9.1. Lesné hospodárstvo	24
1.9.2. Rozvoj vidieka	25 - 28
1.10. Analýza stavu životného prostredia	28
1.10.1. Vodovodná a kanalizačná sieť	28 - 31
1.10.2. Odpadové hospodárstvo	31
1.10.3. Ovzdušie a klimatické zmeny	31 - 32
1.11. Vybavenosť obce dopravnými a technickými vybaveniami	32
1.11.1. Cestná infraštruktúra	32 - 33
1.11.2. Energetika	33
1.11.3. Telekomunikačná a informačná infraštruktúra	33 - 34
2. STRATEGICKÁ VÍZIA	34
2.1. Technická infraštruktúra	34
2.2. Rozvoj vodohospodárskej infraštruktúry	34 - 35
2.3. Zásobovanie obce energiou a úspora energie	35
2.4. Rozvoj telekomunikačnej infraštruktúry	35
3. CESTOVNÝ RUCH, KULTÚRA, ŠPORT A VZŤAHY	36 - 43
3.1. Vybudovanie systému verejnoprávnych partnerstievni	43
3.2. Osveta, výchova a vzdelávanie v súlade s potrebami	43
3.3. Rozvíjať vidiecky turizmus v kombinácii s agroturizmom	43 - 44
3.4. Zlepšenie podmienok pre rozvoj MSP v oblasti služieb	44
3.5. Zachovať kultúrno-historické dedičstvo	44 - 45
3.6. Skvalitniť informačný a orientačný systém	45
3.7. Rozvoj cezhraničnej spolupráce	45
4. PODPORA A ROZVOJ PODNIKANIA	45 - 46
4.1. Stabilizácia a rozvoj existujúcich výrobných kapacít	46
4.2. Optimalizácia obecnej štruktúry a kvality subjektov	46
4.3. Vybudovanie a rozvoj dopravnej infraštruktúry	46 - 47
4.4. Dobudovanie a rozvoj inžinierskych sietí	47
4.5. Rozvoj telekomunikačných sietí	47

4.6. Efektívne umiestňovanie nezamestnaných na trhu práce	47
4.7. Posilňovanie sociálneho kapitálu	48
 5. POĽNOHOSPODÁRSTVO A VIDIECKY ROZVOJ	48
5.1. Zabezpečenie racionálneho obrábania PPF	48
5.2. Podpora dynamického rozvoja prvovýroby a priemyslu	49
5.3. Ochrana PPF	49
5.4. Rozvoj turizmu a agroturizmu vo vidieckom priestore	49
 6. SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	50
6.1. Zvýšenie kvality sociálnych služieb	50
6.2. Dosiahnutie aktívnej účasti na starostlivosti o zdravie	50
 7. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	50 - 51
7.1. Ochrana a racionálne využívanie vôd, zabezpečenie pitnej vody	51
7.2. Minimalizácia vzniku odpadov, ekologické nakladanie s odpadmi	51 - 52
7.3. Ochrana racionálne využívanie pôd	52
7.4. Ochrana ovzdušia	52
7.5. Enviromentálna osвета, výchova a vzdelávanie	52
 8. VZDELÁVANIE A ŠKOLSTVO	53
8.1. Rozvoj vzdelávania	53
8.2. Zvýšenie vzdelanostnej úrovne občanov	53
 9. VÝSTAVBA V OBCI	54 - 56
 10. FINANČNÉ ZABEZPEČENIE	57
 11. RÁMEC OPATRENÍ VLÁDY	57 - 64
11.1. Oblasť legislatívy	64
11.2. Oblasť inštitucionálnej podpory	64 - 69
 12. ZÁVER	70
13. Prílohy k PHSR, Formuláre na prípravu investičných projektov	71 - 77

ÚVOD

Tvorba Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce vychádza zo Zákona NR SR č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a je strednodobým programovým dokumentom, ktorý určuje hlavné smery rozvoja obce do roku 2020 - je východiskom pre rozvojové aktivity obce.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja poskytuje komplexný pohľad na súčasný stav hospodárskeho a sociálneho rozvoja a stanovuje strategické ciele, rozvojové priority a strategické oblasti, v súlade s cieľmi:

- Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky 2014 – 2020,

- Programom rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 so zameraním na územný rozvoj,

- Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2014 – 2020.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja vypracoval Ing. Ondarišín Ján a kolektív v súčinnosti so starostkou obce, obecným zastupiteľstvom a ďalšími partnerskými právnickými a fyzickými osobami inštitúciami, úradmi, vrátane tretieho sektora.

Z metodického hľadiska práce sme vychádzali:

- ☐ z platnej legislatívy
- ☐ zo skúseností spracovateľského tímu získaných pri programovaní predvstupových a štrukturálnych fondov založených na metodike uvedenej v Manuáli projektového cyklu Európskej komisie.

Spracovanie PHSR sa z metodického hľadiska riadilo najmä:

- ☐ zákonom č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja
- ☐ Metodickou príručkou pre vypracovanie PHSR VÚC spracovanou Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR1.

Na základe zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov sa samosprávny kraj pri výkone samosprávy sa stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov.

Jedným z hlavných nástrojov, ktorým kraj zabezpečuje regionálny rozvoj je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR kraja). Spracovanie PHSR kraja sa riadi zákonom č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja.

PHSR kraja predstavuje strednodobý strategický dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii. Pri jeho vypracovaní sa uplatňuje princíp partnerstva, čo znamená spoluprácu s príslušnými najdôležitejšími socioekonomickými partnermi v regióne.

Pri vypracovaní PHSR na roky 2014 - 2020 sme vychádzali z týchto základných právnych noriem a dokumentov záväzných v SR a EÚ:

zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)
v znení neskorších predpisov

- ☐ zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon)
- ☐ zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení
- ☐ zákon č. 350/1994 Z.z. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon)
- ☐ zákon č. 384/1997 Z.z. o divadelnej činnosti
- ☐ zákon č. 61/2000 Z.z. o osvetovej činnosti
- ☐ zákon č. 183/2000 Z.z. o knižniciach
- ☐ zákon č. 88/2001 Z.z. o sociálnej pomoci
- ☐ zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov
- ☐ zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch
- ☐ zákon č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov
- ☐ zákon č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky
- ☐ zákon č. 446/2001 Z.z. o majetku vyšších územných celkov
- ☐ zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu
- ☐ zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny
- ☐ zákon č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve
- ☐ zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy
- ☐ zákon č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti
- ☐ zákon č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve
- ☐ zákon č. 579/2004 Z.z. o záchrannej zdravotnej službe
- ☐ zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách
- ☐ zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja
- ☐ zákon č. 28/2009 Z.z. o telesnej kultúre
- ☐ zákon č. 184/2009 Z.z. o odbornom vzdelávaní a príprave
- ☐ zákon č. 206/2009 Z.z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty
- ☐ zákon č. 513/2009 Z.z. o dráhach
- ☐ zákon č. 514/2009 Z.z. o doprave na dráhach
- ☐ zákon č. 568/2009 Z.z. o celoživotnom vzdelávaní
- ☐ zákon č. 91/2010 Z.z. o podpore cestovného ruchu
- ☐ zákon č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave

Pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja sa zohľadňovali už jestvujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

- ☐ celoštátnej,
- ☐ regionálnej a lokálnej úrovne,
- ☐ ako aj cezhraničné a európske strategické dokumenty.

Kľúčom v procese tvorby stratégie je sociálna a občianska mobilizácia. Ľudia z celého spektra oblastí a záujmov v obci – obyvatelia obce, športovci, turisti, ľudoví umelci, učitelia, mamičky na materskej dovolenke, dôchodcovia. A to, vytvorením dobrých podmienok pre tvorivosť, otvorenie mysle, podnecovanie sa k ľudskosti a partnerstvu. Za jednu z najkľúčovejších podmienok tvorby PHSR, považujeme kvalitnú facilitáciu. Pre riadenie procesu strategického programovania je nevyhnutné, disponovať erudovaným a skúseným facilitátorom.

Základom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je teda OBČAN, presnejšie povedané aktívny občan nastavujúci rozvoj svojej obce. Prvými krokmi tvorby PHSR je zostavenie kvalitných, relevantných a výpovedných analýz a popri tom výber a oslovenie členov pracovného tímu. Je nevyhnutné zorientovať tím v základnej metodike, spôsobe práce, vnútorných pravidlách, harmonograme spoločnej práce a pod. Preto z viacerých metodík tvorby PHSR preferujeme metodiku „od vízie ku stratégii“. Základom je *tvorba vízie obce v danom strednodobom horizonte*. Zadanie pre pracovný tím znie: „detailne mi popíšte svoju predstavu o obci o 10 -15 rokov. Po definovaní vízií nasleduje ďalší krok – *tvorba SWOT analýz*. Druhým krokom problémovej analýzy je vzájomné porovnávanie váhy a vzťahov medzi najvážnejšími problémami. V praxi sa najviac osvedčuje tzv. *logická matica*, prípadne metóda *stromu problémov*. Metóda stromu problémov má svoje nedostatky a jej využitie v problémovej analýze odporúčame iba so skutočne skúseným metodikom.

Výstupom dobre urobenej problémovej analýzy je zedefinovanie tzv. „*kľúčových problémov*“, ktoré *tvoria chrbticu celej stratégie*. Na záver formulujeme *globálny problém*, ktorý v sebe obsahuje a spája všetky kľúčové problémy.

Pomocnými postupmi pri tvorbe stratégie je jednoduchá *analýza potenciálu územia a disparít rozvoja*, v ktorých konkrétnejšie prepájame výstupy auditu územia a problémovej analýzy.

Stratégia.

Ak máme detailne a dostatočne analyzované všetky problémy, pristupujeme ku ďalšiemu kroku – *stanoveniu cieľov a ich štruktúry*. Formulovanie cieľov od globálneho cieľa stratégie cez strategické, všeobecné k špecifickým cieľom je v prípade kvalitne urobenej problémovej analýzy už iba jednoduchým preformulovaním problémov na jednotlivých úrovniach do podoby cieľov.

Súčasťou spracovania stratégie je aj preformulovanie a úprava vízie rozvoja obce. Strategická časť je v kocke tvorená systémom rozvojových cieľov obce ako základného východiska pre spracovanie realizačnej časti PHSR.

Po stanovení vízie a cieľov rozvoja pristupujeme k *hľadaniu riešení - PROGRAMOVANIU*. Ak sme schopní dostatočne analyzovať problém na všetkých jeho úrovniach, hľadanie čiastkových riešení problému je formulovanie riešení vcelku nie veľmi zložitý proces. Začíname od návrhov riešení pri najmenších príčinách problému a pokračujeme ku dôsledkom, až na samý vrchol – ku problému. V prípade dobrého štruktúrovania analýzy problému a následne strategickej časti sme bezprostredne po hľadaní riešení schopní *definovať aktivity ktoré musíme urobiť aby sme problém odstránili a priority a opatrenia, ktoré prijmeme, aby sme sa dostali čo najbližšie k želanému stavu – vízii a naplnili jednotlivé úrovne cieľov*.

Program tvorí premyslené a detailné usporiadanie krokov, ktoré nám spôsobujú zmenu. Ďalším metodickým krokom je teda *logické usporiadanie všetkých jednotlivých aktivít, úloh, opatrení, priorít strategických a špecifických cieľov do jedného celku*.

Východiskom pre vytvorenie systému Priorít a Opatrení je štruktúra Strategických a špecifických cieľov, pričom úrovni strategických cieľov zodpovedá úroveň priorít a úrovni špecifických cieľov zodpovedá úroveň opatrení. V zásade na úrovni obcí, najmä menších obcí každému strategickému cieľu zodpovedá jedna priorita, zatiaľ čo na naplnenie špecifického cieľa býva často potrebných niekoľko opatrení. Veľmi často je programová štruktúra ešte delená podľa prioritných oblastí, ktoré boli formulované ešte v štádiu spracovania SWOT analýz.

Ak má plniť PHSR funkciu použiteľného rozvojového dokumentu, pre každé opatrenie a úlohu *stanovujeme presnú kvalifikáciu a kvantifikáciu* - kto to urobí, kedy to urobí, s kým a čo nás to bude stáť. Určujeme zodpovednosť, nositeľa aktivity, časový harmonogram plnenia a finančnú špecifikáciu každej položky. Týmto sa zapodieva *implementačná časť PHSR*. Jej súčasťou je Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR, kľúčovou je však *Realizačný rámec opatrení*, ktorý jednak kompletizuje strategickú a programovú štruktúru a jednak definuje finančné zdroje potrebné a dostupné pre realizáciu PHSR a definuje základné monitorovacie ukazovatele a pokiaľ možno ich aj kvantifikuje. Na základe tejto analýzy sa definuje aj *Finančný rámec opatrení*. Pri tvorbe Realizačného rámca opatrení je nevyhnutná spolupráca expertov, ktorí majú prehľad o dostupnosti a vhodnosti externých a miestnych zdrojov.

Veľmi dôležitou časťou, je aj monitorovací a časový harmonogram realizácie PHSR, sledovanie plnenia dokumentu, ako základného východiska pre jeho doplnenie a aktualizáciu.

Východiskové dokumenty a podklady pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja:

- Národný strategický referenčný rámec SR 2014 – 2020
 - Program rozvoja vidieka 2014 – 2020 so zameraním na územný rozvoj
 - Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2014 - 2020
- Štatistické informácie, správy, hodnotenia a stanoviská partnerských organizácií:
- Štatistický úrad SR
 - Iné právnické a fyzické osoby
 - Vlastné zdroje z prieskumu

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je základný programový a výkonný dokument, spracovaný za účelom riešenia súčasných závažných ekonomických a sociálnych problémov za efektívneho využitia všetkých zložiek jeho miestneho potenciálu (ekonomického, prírodného i demografického).

Poslaním Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len Plán rozvoja) je navrhnuť systematickú a funkčnú trvalú rozvojovú stratégiu zameranú na realizáciu sociálneho a ekonomického rozvoja obce pri využití vnútorných finančných zdrojov a štrukturálnych fondov EÚ. Má logickú štruktúru, keď na základe vykonanej analýzy formuluje ciele a stratégiu ďalšieho rozvoja obce.

Účel vypracovanie PHSR:

- 1. Povinnosť mať PHSR obce stanovuje zákon.**
- 2. PHSR je prostriedok, ako získať viac bodov pri žiadostiach o financovanie najmä z EÚ fondov a zvyšuje väčšiu šancu na zisk externých finančných prostriedkov.**
- 3. Dokument slúži na dobrú prezentáciu práce obce a obecného zastupiteľstva pred občanmi obce, ale i mimo nej.**
- 4. Zhrnú sa informácie o tom, čo ľudia v obci naozaj chcú.**
- 5. Stanovenie si jasných, konkrétnych cieľov a priorít rozvoja obce a zadefinovanie ciest ako ich dosiahnuť, ktoré zásadne napomáha riadenému a trvalo udržateľnému rozvoju obce.**
- 6. PHSR ako strednodobý záväzný program schválený zastupiteľstvom je nástrojom na zachovanie jednotnej línie rozvoja obce aj pri zmenách vedenia obce a politických zmenách.**

Plán rozvoja obce pozostáva z nasledujúcich častí:

- sociálno-ekonomickej analýzy obce a identifikácie možností rozvoja formou súhrnnej analýzy,
- stratégiu rozvoja jej priorít a opatrení potrebných na ich naplnenie,
- finančného zabezpečenia,
- organizačného zabezpečenia realizácie Plánu rozvoja obce.

Súhrnnou analýzou i strategickou časťou sa prelínajú globálne i špecifické ciele, ktoré sú rozpracované do konkrétnych opatrení.

Prvá analytická časť dokumentu obsahuje popis obce s jej základnými geografickými údajmi a hlavnými socioekonomickými charakteristikami, ktoré charakterizujú dynamiku sociálneho a ekonomického rozvoja obce. Súčasťou je súhrnná analýza rozvojového potenciálu, ktorá v rámci globálnych a špecifických cieľov, ako aj silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození dáva súhrnný pohľad na reálnu situáciu obce a jej rozvojové možnosti.

Druhá hlavná časť dokumentu je orientovaná na formulovanie strategického rozvoja. Globálne ciele sú rozpracované do špecifických cieľov, ktoré majú stabilizačný alebo rozvojový charakter. Stabilizačné ciele a súvisiace opatrenia sú zamerané na riešenie súčasného nepriaznivého až kritického stavu v jednotlivých oblastiach tak, aby nedošlo k ďalšiemu prehĺbovaniu jestvujúcich problémov. Opatrenia viažuce sa na rozvojové ciele sú zamerané na aktivizáciu vnútorných potenciálov v obci a na podporu ich dlhodobého rozvoja až do roku 2020.

Rozhodnutím ministra výstavby a regionálneho rozvoja č. 3/2007 bol stanovený Zoznam pólov rastu pre Národný strategický referenčný rámec na roky 2007 – 2013. Základným podkladovým dokumentom pre spracovanie zoznamu bola Konceptia územného rozvoja SR 2001.

Obce boli zadelené do nasledovných 5 kategórií:

- inovačné póly rastu,
- kohézne póly rastu v záujmovom území inovačných pólov rastu,
- kohézne póly rastu mimo záujmového územia inovačných pólov rastu,

- obce, ktoré nie sú pólmi rastu ležiace v záujmovom území inovačných pólů rastu,
- obce, ktoré nie sú pólmi rastu mimo záujmových území.

Obec Klokočov bola zaradená medzi obce, ktoré nie sú pólmi rastu ležiace v záujmovom území inovačných pólů rastu.

Finančné zabezpečenie hovorí o zdrojoch financovania, ktoré sú zo zdrojov EÚ a vnútorné (štátne, vlastné a iné).

Z analýzy sociálno-ekonomickej situácie obce vyplynuli nasledovné rozhodujúce silné stránky:

- výhodná geografická poloha obce v rámci regiónu Michalovce a Košického kraja,
- dobré prírodné podmienky michalovského regiónu, a Rekreačnej oblasti Zemplínska šírava, rekreačné stredisko Klokočov a rekreačné stredisko Paľkov,
- uzatvorenie medzinárodnej zmluvy s maďarským mestom Máriapócs,
- pôdny fond pre pestovanie klasických plodín, rozvoj poľnohospodárskej výroby,
- výhodná poloha obce v regionálnom záujme pre rozvoj cestovného ruchu, turistiky a agroturistiky,
- účasť v mikroregióne „Združenie obcí cestovného ruchu Zemplínska šírava“,
- voľné plochy pre rozvoj drobného priemyslu a zavádzanie nových výrobných odborov, rekreačnej zóny, športový areál,
- kultúrne dedičstvo,
- kladný prístup predstaviteľov samosprávy, štátnej správy, tretieho sektora k rozvojovým aktivitám v obci.

Určujúcimi slabými stránkami obce sú:

- nedostatočná mikroekonomická adaptácia obce na podmienky trhového hospodárstva,
- dobudovanie kanalizačnej siete,
- dobudovanie vodovodu,
- zlepšenie služieb a obslužnosti,
- nevyhovujúca technická infraštruktúra najmä dobudovanie miestnych komunikácií a chodníkov,
- nedostatočne využité dané prostredie pre cestovný ruch, turistiku, agroturistiku,
- posilnenie komunikačných prostriedkov,
- nedostatok voľných finančných zdrojov pre rozvoj obce,
- stagnujúca úroveň kultúrneho kapitálu,
- nevyhovujúci stav informačnej infraštruktúry,
- slabnúci ľudský kapitál,
- záporné saldo migrácie.

V dôsledku závažných slabých stránok a nedostatočného akceleračného vplyvu silných stránok na sociálno-ekonomický rozvoj, obec nie je schopná vlastnými silami riešiť výrazné problémy a pre realizáciu hlavného cieľa i rozvojovej stratégie je potrebná pomoc štátu i EÚ.

Vychádzajúc zo záverov analýzy sociálno-ekonomickej situácie dlhodobým cieľom rozvoja obce je harmonický vyvážený a trvalo udržateľný rozvoj územia, využitím hospodárskeho, demografického a prírodného potenciálu obce. Hlavným cieľom je zastaviť pokles hospodárskej a sociálnej úrovne obce a postupne zabezpečiť jej rast s cieľom dosiahnuť úroveň vyspelejších obcí Slovenska.

Plnením hlavného cieľa sa dosiahne rozvoj ekonomického potenciálu a ľudských zdrojov, ktoré sú podmienkou pre odstránenie existujúcich disparít.

Realizáciou opatrení, ktoré sú rozpracované v strategickej časti materiálu, konkrétnych projektov, ako aj súvisiacich kľúčových aktivít sa zabezpečí najmä:

A: v oblasti ekonomického rastu

- zvýšenie ekonomickej výkonnosti obce,
- rozvoj malého a stredného podnikania,
- zvýšenie konkurencieschopnosti,
- zvyšovanie produktívneho potenciálu.

B: v oblasti zamestnanosti

- vytváranie efektívnych pracovných miest v súlade s požiadavkami trhu práce,
- podporovanie tvorby produktov cestovného ruchu jeho marketing,
- zvýšenie stupňa finalizácie produkcie.

C: v oblasti zlepšenia vybavenosti obce a životného prostredia

- vybudovanie chýbajúcej infraštruktúry na úroveň porovnateľnú s priemerom v SR, výstavba dopravnej infraštruktúry,
- zlepšenie informovanosti návštevníkov,
- rozvoj sociálnej infraštruktúry a tretieho sektora v súlade s trendami EÚ,
- rozvoj podnikateľského prostredia a súvisiacej infraštruktúry,
- rozvoj cestovného ruchu,
- zabezpečenie udržateľnosti hodnotných území a ich rozširovanie v zmysle zákona 287/1994 Z.z. o ochrane prírody a krajiny,
- využitie potenciálu ekologicky čistého životného prostredia.

D: v oblasti rastu životnej úrovne

- zlepšenie dôchodkovej situácie občanov v obci,
- zlepšenie kvality života obyvateľov obce,
- rozvoj ľudských zdrojov,
- odstránenie geografickej izolovanosti,
- zabezpečenie dopravnej prístupnosti a obslužnosti územia,
- zlepšenie dostupnosti zdravotníckych a sociálnych služieb.

1. SOCIÁLNO-EKONOMICKÁ ANALÝZA A IDENTIFIKÁCIA MOŽNOSTI JEJ ROZVOJA

1.1. Popis obce a základné geografické údaje:

Obec: KLOKOČOV					
Kód ZUJ	522597	Ičo:	Región:	Rozloha v ha	1194
		00325309	Zemplín		
Kraj	Košický			Nadmorská výška	138 m n.m.
Okres	Michalovce				

Dôvody obstarania Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Riešenie úlohy vyplýva z potreby vypracovať pre obec Klokočov dlhodobú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja. Cieľom spracovania Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je získať záväzný dokument pre ďalší rozvoj.

Názov obce: Klokočov
Okres: Michalovce
Kraj: Košický
Výmera k. ú.: 1194 ha
Počet obyvateľov: 424

Na základe toho PHSR obce v záujmovom území plne rešpektuje:

- opatrenia pre zachovanie významných genofondových lokalít flóry, fauny a ekologický významných segmentov,
- plochy pre rekreačno-športové využitie vo väzbe na územie Rekreačnej oblasti Zemplínska šírava.

Vymedzenie riešeného územia

Podrobne riešené územie je vymedzené hranicami zastavaného územia obce technickú vybavenosť a rozvoj cestovného ruchu. Vyššiu územnú jednotku pre obec predstavuje sídelný útvar Michalovce, ktoré je sídlom okresného mesta. Najvyššiu územnú jednotku pre sídlo predstavuje sídelný útvar Košice. Obec Klokočov leží na severnom okraji okresu Michalovce. Na severe susedí s vojenským priestorom Valaškovce, na východe s obcou Kusín. Západnú hranicu tvorí katastrálne územie obce Kaluža a južná hranica sa nachádza približne v strede Zemplínskej šíravy. Katastrálne územie má obdĺžnikový tvar. Dĺžka katastrálnych hraníc je 14,8 km. Na severe, východe a západe prebiehajú po svahoch a chrbtoch Kyjovskej planiny, na juhu a spolovice aj na východe a západe idú po hladine Zemplínskej šíravy. V severnej časti katastrálneho územia Klokočová sa nachádzajú tieto hony: Na grúni, Turianky, Koliba, Drieniny, Uhlisko, Skalka, Kyjovisko. Obcou prechádza hlavná cesta I/ 582 Michalovce - Sobrance. Matričný úrad pre Klokočov je vo Vinnom, sídlo

pracoviska daňového úradu, okresného súdu, obvodného úradu, úradu práce sociálnych vecí a rodiny a obvodného úradu životného prostredia je v Michalovciach. Podľa rozlohy chotára patrí Klokočov v rámci 78 obcí okresu skôr k menším obciam. Maximálna dĺžka územia 5,6 km je medzi Tomášovým vrchom a najjužnejším bodom na hladine Zemplínskej šíravy a maximálna šírka 2,75 km sa nachádza južne od brehu Zemplínskej šíravy. Katastrálne územie obce Klokočov leží na rozhraní subsystému Karpát a Panónskej panve, presnejšie na styku provincií Východných Karpát a Východopanónskej panve a ich subprovincií, Vnútrotných Východných Karpát a Veľkej Dunajskej kotliny, na dvoch geomorfologických celkoch a to: Vihorlatských vrchoch s podnikom Kyjovská planina a Východoslovenskej nížine s podcelkom Podvihorlatská pahorkatina. Matematicko-geografická poloha katastrálneho územia je daná súradnicami, najzápadnejší bod 22° 01' 48" východnej geografickej dĺžky a najvýchodnejší bod 22° 03' 15" východnej geografickej dĺžky. Najsevernejší bod územia má hodnotu 48° 50' 30" severnej geografickej šírky a najjužnejší bod územia 48° 47' 24" severnej geografickej šírky. Stred obce leží v priesečníku rovnobežky 48° 48' 36" severnej geografickej šírky a poludníka 22° 01' 48" východnej geografickej dĺžky vo výške 117 m n.m. Najvyššie miesto sa nachádza pod Tomášovým vrchom vo výške 450 m n.m. Najnižšie položené miesto je na hladine Zemplínskej šíravy (pod 115 m n.m.), ktorá zaberá viac ako jednu tretinu katastrálneho územia na juhu. Intravilán obce sa rozprestiera v strede nad Zemplínskou šíravou popri Tomášovskom potoku a jeho pravostrannom prítoku na wurmskom náplavovom kuželi. Relatívny výškový rozdiel medzi hladinou Zemplínskej šíravy a Tomášovým vrchom je 335 m.

Priestor Zemplínskej šíravy patrí medzi archeologicky exponované regióny, evidovaných je niekoľko významných lokalít. V južnej časti priestoru sú to tieto archeologické lokality:

1. Na pláňach - polykultúrne sídlisko, nálezy od staršej doby kamennej po stredovek.
2. Dvor bývalého JRD a okolie - osídlenie z mladšej doby kamennej.
3. Vinice - osídlenie z neskorej doby kamennej.
4. Klin - osídlenie z neskorej doby kamennej a stredoveku.
5. Záhumienky - osídlenie z mladšej doby kamennej.

Riešená zóna sa v ňom prezentuje rekreačným charakterom s nosnou funkciou obytnou.

V zásadách urbanistickej koncepcie sa hovorí:

1. sídlo považovať za súčasť štruktúry HSA Michalovce s bezprostrednou nadväznosťou na rekreačný krajinného územného celku,
2. pri ďalšom rozvoji považovať za hlavné kritéria rekreačnú a obytnú funkciu, nové objekty realizovať formou sústredených IBV v súlade s urbanistickým návrhom,
3. občiansku vybavenosť doplniť o zariadenia podľa návrhu,
4. rekreačné zariadenia v sídle umiestňovať a povoľovať reprofiliáciu obytných objektov pre individuálnu rekreačnú a chalupársku, umožniť ju aj formou ubytovania v súkromí,
5. rozvoj poľnohospodárskej výroby,
6. rozvoj cestovného ruchu a vidieckeho turizmu,
7. podpora a rozvoj malého a stredného podnikania.

Fyzickogeografická charakteristika územia

Geologická stavba katastrálneho územia Klokočova je pomerne monotónna. Podieľajú na nej útvary terciéru a kvartérne sedimenty. Za najstaršie považujeme miocénne vulkanické horniny. Reprezentujú ich vulkanoklastiká pyroxenických andezitov a lávové prúdy pyroxenických andezitov. Medzi terciérne útvary patria pyroxenické andezity koňušského komplexu. Južné svahy Vihorlatu sú Tvorené andezitovým komplexom, ktorý je ekvivalentom koňušského komplexu Popriečného a súčasťou tretej intermediárnej formácie Vihorlatu. Ich rádiometrický vek bol stanovený z andezitu v kameňolome Klokočov na $11,4 \pm 0,7$ mil rokov. Tento efúzívno-explozívny andezitový komplex vystupuje na povrch v južnej časti Vihorlatu od Choňkoviec po západné svahy Vihorlatských vrchov. V spodnej časti komplexu sú to predovšetkým fácie drobných až hrubých vulkanoklastík, ktoré majú čiastočne charakter epiklastík. V ich nadloží vystupujú lávové prúdy pyroxenických andezitov rôzneho rozsahu a hrúbky. Vulkanoklastiká a pyroxenické andezity sa nachádzajú v severnej polovici katastrálneho územia Klokočova. Pyroxenické andezity vystupujú aj vo forme izolovaných vrchov tzv. extrúzívnych telies vo východnej časti katastrálneho územia a majú kruhovou základňu. Povrchové vody tečúce. Hydrologický patrí Klokočov do povodia Laborca prostredníctvom Tomášovského potoka, ktorý sa vlieva do vodnej nádrže Zemplínska šírava. Z ľavej strany priberá Skalný potok a sprava Suchý potok. Prírodná riečna sieť územia bola do určitej miery umelo pretvorená melioračnými úpravami. Najväčším vodným tokom v katastrálnom území Klokočová je Tomášovský potok. Jeho dĺžka je 5 km. Pramení na Kyjovskej planine po vrchom Kyjov (821 m n.m.) vo výške okolo 700 m n.m. Tomášovský potok je nepozorovaný. V hierarchii vodných tokov patrí do skupiny tokov V. rádu Jeho prítoky Suchý (dĺžka 3,5 km) a Skalný potok (dĺžka 3 km) sú tokmi VI. rádu a sú nepozorované. Ďalšie drobné prítoky Tomášovského potoka sú bezmenné, nevýznamné a nie sú pozorované. Environmentálne relevantným akvatóriom na území Klokočová je časť Zemplínskej šíravy, ktorá patrí do jeho katastrálneho územia s rozlohou okolo 500 ha, čo predstavuje takmer jeho polovicu. Zemplínska šírava bola vybudovaná v rokoch 1961 -1966 vo veľkej terénnej depresii podvihorlatskej priekopovej prepadliny na rieke Laborec v povodí Bodrogu, pred sútokom Laborca a Čiernej vody s Uhom a Latoricou. V minulosti sa územiu kde vznikla vodná nádrž hovorilo "podvihorlatské blata", kde sídlili rôzne druhy komárov prenášajúce neprijemné choroby. Každoročné povodne, ktoré vznikali na Východoslovenskej nížine už koncom februára, resp. na jar zaplavovali, najmä na sútokoch veľkých riek, ktorých hladina sa vzhľadom na veľký príval vody vzdúvala proti toku, tisíce hektárov (50 000 ha) poľnohospodárskej pôdy. Komplexnou melioráciu Východoslovenskej nížiny boli záplavy eliminované. Do systému melioračných opatrení patrí aj retenčná vodná nádrž Zemplínska šírava. Stály objem vody v nej je 57 mil.m³, 100 mil. m³ ochranný a 177 mil. m³ úžitkový. Nádrž je naplňovaná najmä z vôd Laborca. Dĺžka nádrže je 11 km, šírka 3 km a plocha od 22 do 33,5 km². Priemerná hĺbka nádrže je iba 3,5 m. Dĺžka hrádze je 7346 m, výška 6 - 8 m, resp. maximálne 12 m. Vzhľadom na priaznivé klimatické podmienky v letnom období (priemerná júlová teplota 20°C, priemerná teplota vody 20°C a slnečný svit 2000 hod.) bola intenzívne využívaná pre cestovný ruch. Kvalita vody v nádrži zabrzдила jeho rozvoj. Z prírodných zaujímavostí a vzácností v katastri obce je najvýznamnejší Kyjovský prales. Od roku 1968 je východná plytšia časť vodnej nádrže o rozlohe okolo 600 ha (1/5 plochy nádrže) chránenou ornitologickou rezerváciou ako medzinárodne významná lokalita. Bolo tu zistených približne 100 druhov vodného vtáctva s mnohými vzácnymi druhmi (kulék morský, brehárik ploskozubý, beluša veľká i malá, orliak morský, lyžičiar obyčajný, húska pestrá). Každoročne tadiaľ tiahnu žeriavy popolavé, čergany veľkozubé, divé kačice, divé husi, čajky. V tomto priestore je zákaz odstrelu vtáctva a sú tu vylúčené i športovo - rekreačné záujmy. Na severnom brehu Zemplínskej šíravy je množstvo

turisticko-rekreačných zariadení pre viazaný i voľný cestovný ruch. Najväčšie strediská sú: Biela hora, Hôrka, Kamenec, Medvedia hora, Paľkov.

Charakter obyčajných podpovrchových vôd závisí od geologickej stavby a tektoniky územia, ale i od nadmorskej výšky a vlastností georeliéfu. Základnou črtou neogénnych sedimentov v podloží kvartóru na Podvihorlatskej pahorkatine je ich pelitický charakter. Z hľadiska vytvárania väčších kolektorov podzemných vôd sú tieto sedimenty nevhodné. Často sa v nich nachádzajú polohy, resp. šošovky priepustných hornín tvorené, napr. pieskami, šírkami alebo zlepenkami, či vulkanickými horninami. V povrchových a okrajových častiach komplexu, kde je intenzívnejšia vodovýmena, sú akumulované podzemné vody s nižšou mineralizáciou, v hlbších častiach sa vyskytujú minerálne vody. Vadózne vody, ktoré infiltrujú vo Vihorlatských vrchoch, prenikajú do priepustných sedimentov neogénu a tvoria takto tlakové horizonty. Artézske vody boli zistené na mnohých miestach pri naftovom prieskume vo Východoslovenskej nížine. Hydrogeologický je územie pomerne málo preskúmané. V podvihorlatskej pahorkatine dochádza k striedaniu ílovitých hornín s medzivrstvičkami pieskov a jednotková merná výdatnosť dosahuje 0,1 - 0,5 l.s-1.m (stredný stupeň zvodnenia). Pri nízkom stupni zvodnenia je jednotková merná výdatnosť nižšia ako j 0,1 l. s1.m. Tento stupeň je charakteristický pre neogénne sedimenty, ktoré majú rýdzo pelitický charakter. Litologická variabilita a zložitá tektonická stavba značne komplikujú obeh podzemných vôd. Jednotlivé kryhy majú často samostatný obeh podzemnej vody. Podzemné vody prenikajú z nich do priepustných sedimentov a vytvárajú tu artézske horizonty. Dochádza tu k mnohonásobnému striedaniu sa priepustných a nepriepustných hornín, ktoré sú miestami poprepávané zlomami. Na povrch vystupujú z priepustných súvrství alebo sa pretláčajú zlomami. Najčastejšie vystupujú z vrtov ako artézske vody.

Na Podvihorlatskej pahorkatine možno pozorovať výrazný vplyv klimatických činiteľov na režim podzemných vôd. Podzemné vody neovulkanických hornín. Kyjovská planina je budovaná z lávových prúdov pyroxenických andezitov a z vulkanoklastík pyroxenických andezitov. Obidva typy hornín sa vyznačujú puklinovou priepustnosťou, vulkanoklastiká miestami aj pórovou priepustnosťou. Vytvárajú tu spoločný celok. Veľký význam pre tvorbu významných kolektorov podzemných vôd majú lokality zlomových porúch. Svojou priepustnosťou drenujú širšie okolie. Zvodnenie vulkanitov je ovplyvnené ich litologickým zložením, ktoré sa odráža v stratovulkanickej stavbe, ďalej závisí od tektonického porušenia hornín, od spôsobu uloženia hornín, od hĺbky zvetrania, od hĺbkového zásahu, roztvorenosti a priepustnosti puklín. Na Kyjovskej planine sa v neovulkanickom komplexe pyroxenických andezitov a ich vulkanoklastík vzhľadom na úložné pomery hornín a ich tektoniku významnejšie kolektory podzemných vôd nevytvárajú. Minerálne pramene sa na skúmanom území nevyskytujú. Vodstvo Zemplína tvoria početné rieky, vodné kanály, nádrže, rybníky, jazerá, podzemná voda a minerálne pramene. Zemplín je typickým príkladom vejárovitej riečnej siete, ktorá spadá do povodia rieky Bodrog a do úmoria Čierneho mora.

Pôdne typy

Pôdna pokrývka katastrálneho územia Klokočova je pomerne málo pestrá. Takmer polovicu územia zaberá vodná hladina Zemplínskej šíravy. Na zvyšnej časti sa nachádza súbor kambizemí a na sopečných horninách vo Vihorlatských vrchoch je to súbor andozemí.

Na náplavovom kuželi Tomášovského potoka sa vyskytujú kambizeme modálne nasýtené i nenasýtené. Na juhovýchodnom a západnom okraji náplavového kuželi sa vyskytujú na slatinnej rašelíne organozeme slatinné a glejové. Na hlinito-kamenitých svahovinách a na výstupoch skalného podložia (periglaciálne kamenice, vypreparované prúdy andezitov, tvrdoše na andezitoch) sa vo Vihorlatských Vrchoch nachádzajú andozeme rankrové. Na denudačných svahoch a plochých chrbtoch vo Vihorlatských vrchoch sú andozeme modálne nasýtené aj nenasýtené.

Klimatické pomery

Klimaticky patrí riešené územie do mierne teplej klimatickej oblasti. Územie je pod vyznievajúcim vplyvom relatívne teplej klímy od Stredozemného mora a vyznievajúcim vplyvom relatívne vlhkej suboceánskej klímy od Atlantického oceánu. Tento charakter podnebia podmieňuje existenciu variantu základnej vegetačnej stupňovitosti.

Vymedzenie klimatických oblastí sa zakladá na typizácii klímy, konštruovanej na základe teploty a vlhovej charakteristiky. Teplá a mierne teplá klíma sa ohraničuje izolíniou 59 letných dní v roku a mierne teplá oproti chladnej oblasti júlovou izotermou 16°C. Na detailnejšie delenie oblastí sa použil index zavlaženia. Klimatické a hydrologické charakteristiky sú veľmi dôležitým prvkom pre definovanie nielen vodného potenciálu, ale aj pre stanovenie ekologickej kvality posudzovaného územia. Klimaticky patrí riešené územie obce do teplej oblasti, podoblasti mierne vlhkej, okrsok teplý, mierne suchý s chladnou zimou.

Južná časť katastrálneho územia obce Klokočov, teda príslušná časť Zemplínskej šíravy a Podvihorlatská pahorkatina ležia v klimatickej oblasti teplej v okrsku A6, ktorý je teplý mierne vlhký s chladnou zimou, s priemernou teplotou v januári -3°C až -5°C. Kyjovská planina sa nachádza v klimatickej oblasti mierne teplej. Jej južná časť patrí do okrsku B5, ktorý je mierne teplý, mierne vlhký, vrchovinový. Klimatické pomery na území katastra nie sú homogénne. Územie patrí do dvoch klimatických oblastí, teplej a mierne teplej a v nich do dvoch okrskov. Priemerná teplota januára je -3°C.

Podvihorlatská pahorkatina ležiaca na severnom okraji Východoslovenskej nížiny patrí podľa klimatickej klasifikácie nášho územia k nízko položeným teplým regiónom, teda nížinným územiám. Priemerná ročná teplota vzduchu je tu 9,1°C. Z ročného chodu teploty vyplýva, že najchladnejším mesiacom roka v Podvihorlatskej pahorkatine je spravidla január, s priemernou teplotou vzduchu -3,6 °C, zriedkavejšie február, prípadne december. Najteplejším mesiacom roka je tu spravidla júl s priemernou mesačnou teplotou 20,4°C, ale môže to byť aj jún, prípadne august. Počet letných dní s maximálnou teplotou 25°C a vyššou v roku je na Podvihorlatskej pahorkatine 60, na Kyjovskej planine ich je iba 40. Ročná amplitúda teploty v Michalovciach je 24,0°C. Diferenciácia teploty na pahorkatine nie je s nadmorskou výškou výrazná (približne v rozsahu 0,56°C na 100 m, vertikálny teplotný gradient).

Zima na Východoslovenskej nížine je ovplyvnená vpádmi chladnejšieho i teplejšieho vzduchu. Pri severných prúdeniach sú teploty nižšie a zima je pomerne tuhá. Týmto prúdeniam do určitej miery bráni horská hradba Vihorlatských vrchov. Zmiernenie nastáva pri vpádoch teplejšieho vzduchu z juhu. Vlhkosť vzduchu určitého územia vyjadrujeme obyčajne relatívnou vlhkosťou, tlakom vodných pár a sýtosťným doplnkom. Ročný chod tlaku vodnej pary je obdobný ako ročný chod teploty vzduchu s maximom v júli a minimom v januári. Relatívna vlhkosť vzduchu má obrátený ročný chod. Maximum vlhkosti vzduchu pripadá na december, prípadne na január. Celkovo počas roka vyššia vlhkosť vzduchu na Podvihorlatskej pahorkatine je v októbri, novembri, decembri a januári. Minimum vlhkosti vzduchu tu pripadá na apríl a máj, keď je tu častejší prílev suchého arktického vzduchu. Každé zvýšenie teploty spôsobuje pokles relatívnej vlhkosti vzduchu. V dennom chode vlhkosti vzduchu je ráno a večer hodnota relatívnej vlhkosti vzduchu najvyššia. Poludňajšia vlhkosť vzduchu v porovnaní s celodennou je najmä v letnom období nižšia zhruba o 18 %, v decembri a januári je tento rozdiel omnoho menší.

História sídla

Obec Klokočov patrí do Košického kraja. Od 13. stor. do roku 1848 patrilo územie dnešného Košického kraja do 7 stolíc: Gemersko-malohontskej, Spišskej,

Turnianskej, Šarišskej, Abovskej, Zemplínskej a Užskej. Neskôr, keď sa stolice premenovali na župy, patrilo do tých istých 7 žúp. Časť obcí v tomto období pričlenili k samostatným provinciám XIII. Spišských miest a XI. Spišských miest a k stolici X. Spišských kopijníkov. Počas krátko trvajúcej územnej reorganizácie (1785 - 1790) za Jozefa II. tvorili uvedené stolice spolu so Šarišskou stolicou Košický dištrikt. Územie dnešného Košického kraja zaberalo jeho južnú polovicu, iba časť územia na západe, približne dnešný okres Rožňava, patrila do Banskobystrického dištriktu. V roku 1923 - 1928 existovala Košická župa, ktorá však mala podstatne inú rozlohu ako dnešný Košický kraj. Na severe siahala až k hraniciam s Poľskom, na západe jej už nepatrilo územie okresov Stará Ľubovňa, Kežmarok, Levoča, Spišská Nová Ves a Rožňava. V roku 1928 -1938 tretí stupeň administratívneho členenia Slovenska neexistoval. V roku 1938 - 1945 veľkú časť územia dnešného Košického kraja okupovalo Maďarsko. Košická župa v tomto období neexistovala, zvyšok neokupovaného územia patrila do Šariško-zemplínskej a Tatranskej župy. V roku 1949 vznikli na východnom Slovensku dva kraje: Košický a Prešovský. Na rozdiel od súčasnosti, keď je východné Slovensko rozdelené prakticky v rovnobežkovom smere, v tomto období sa rešpektovali hranice historických regiónov. Na západe patrila do Košického kraja celý Spiš, a tak jeho hranica siahala až k Spišskej Starej Vsi a Starej Ľubovni, na východe naopak, celý Zemplín patrila do Prešovského kraja a hranicu medzi krajinami na juhu tvorila rieka Latorica. V roku 1960 z Košického a Prešovského kraja vznikol Východoslovenský kraj.

Obec Klokočov leží na severnom okraji Michalovského okresu a na južnom úpätí pohoria Vihorlat. Od okresného mesta Michalovce je vzdialená 12 kilometrov. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1385. V tejto písomnosti je názov obce v tvare "Kokocho". Obec bola založená na zákupnom práve. Patrila panstvu Michalovce. V tomto období sa spomína pod menami Klokocho, Lokocho, Lokowcho a Klokowchow. Roku 1715 ju obýva 5 poddanských rodín. V roku 1828 mala 65 domov s 368 obyvateľmi. V roku 1835 bol postavený chrám v klasicistickom slohu. Pôvodne tu prevládala potočná radová zástavba, až neskôr pribudli bočné uličky. Domy boli murované prevažne z kameňa s maštalami po dĺžke dvora, s letnou kuchyňou a stodolami.

V 19. storočí bolo rozvinuté kožušníctvo a tkanie vlnených tkanín tzv. guby. V 1. polovici 20. storočia sa rozšírila výroba dreveného uhlia a lisovanie oleja z konopného, slnečnicového a tekvicového semena.

Dominantou obce je klasicistický chrám Zosnutia Presvätej Bohorodičky z roku 1835, s ikonostasom z roku 1898 a bočný oltár s maľbami Bogdanovského z roku 1880. Gréckokatolícky chrám "Uspenia Panny Márie"

Pôvodný drevený kostol mal kapacitu približne 200 miest. Zrejme malé rozmery boli jednou z hlavných príčin na stavbu nového - murovaného kostola. Udialo sa tak v roku 1835. Farský kostol v Klokočove je jednoduchá klasicistická sakrálna stavba s jednou loďou, presbytériom so segmentovaným uzáverom a prestavanou vežou. Interiér je zaklenutý pruskými klenbami, ktorých pásy dosadajú na hlavice nástenných pilastrov. V chráme je Klokočovská ikona Presvätej Bohorodičky. Kópia slziacej klokočovskej ikony Presvätej Bohorodičky, ktorá sa nachádza na bočnom oltári v gréckokatolíckom chráme Zosnutia Presvätej Bohorodičky v Klokočove. Každoročne sem prichádza množstvo pútnikov aby si uctili túto ikonu. Ide tu o kópiu z kópie a nie o originál ikony, ktorý slzil v roku 1670. Originál sa nachádza na neznámom mieste, pravdepodobne vo Viedni.

Zástavba obce Klokočov vytvára ulicovú zástavbu okolo miestnych komunikácií. Jedná sa o zástavbu v prielukách medzi terajšími rodinnými domami a okolo novovytvorenej komunikácii v západnej časti intravilánu. V sídle Klokočov je len 1 až 2 podlažná zástavba rodinných domov prevažne povojnová zástavba. Stavby sú situované okolo ciest a spravidla majú predzáhradku. V zadnej časti dvorov sa nachádzajú prístavky a stavby, ktoré súvisia s drobným chovateľstvom a s poľnohospodárskou činnosťou majiteľa. Väčšina domov je v dobrom stavebno -

technickom stave. Domy majú prevažne manzardové strechy. Zástavba poväčšine pozostáva z domov, ktoré boli postavené po roku 1945. Okrem toho sú tu zachované domy predstavujúce typickú ľudovú architektúru zo začiatku minulého storočia, tzv. „amerikánske domy“. Majú väčšinou malebný vzhľad s vyváženými obložnicami, drevenými otvorenými verandami so zvláštnou „drevenou čipkou“. Z uvedeného je vidieť, že stavebno - technická kvalita bytových objektov je rôznorodá, okrem domov z obdobia 1975 – 1985 s rovnými strechami nízkej architektonickej úrovne sa objavili aj nové objekty s novými sedlovými strechami, ktoré lepšie zapadajú do jestvujúcej zástavby. V severnej časti obce ešte v jej intraviláne sa nachádza pozemok ihriska OFK Klokočov. Z objektov občianskej vybavenosti je to materská škôlka a obchod. Obecný úrad je umiestnený v budove na Novej ulici z čias výstavby vodnej nádrže, obdobne aj obecná knižnica, ktorá je v objekte obecného úradu, v tejto budove je aj obchod. Obec mala, a aj v súčasnosti má priradenú funkciu „vybraného vidieckeho sídla“. V posledných desaťročiach je život obyvateľov Klokočova ovplyvnený prevádzkou vodnej nádrže Zemplínska šírava. Popri hospodársko-ekologických účeloch sa nádrž s rozlohou 33,5 km² stala miestom sústredeného cestovného ruchu, ktorý ponúkol prácu miestnym obyvateľom. Do katastrálneho územia obce patria rekreačné strediská Zemplínskej šíravy - Klokočov, časť Kamenca a Paľkov, kde je možnosť ubytovania so službami v rekreačných zariadeniach a voľné stravovanie.

1.2. Obyvateľstvo – miera ekonomickej aktivity

Demografická krivka v obci má klesajúci charakter.

V obci je menší rozvoj bytového fondu, malého a stredného podnikania, aktivity v oblasti cestovného ruchu nie sú doposiaľ adekvátnym prínosom rozvoja.

Rozhodujúcim faktorom ekonomickej prosperity územia s ohľadom na prírodné atraktivity bude rozvoj cestovného ruchu, malého stredného podnikania, rozvoj služieb. Tieto aktivity sú podmienené vybudovaním, resp. dobudovaním technickej infraštruktúry a masívnej podpore vidieckej rekreácie a turizmu.

Vývoj počtu obyvateľov

Počet obyvateľstva obce z hľadiska dlhodobého vývoja možno charakterizovať ako stagnujúci sídelný útvar.

Podľa vývoja vekovej štruktúry predproduktívne, produktívne, poproduktívne obyvateľstvo možno konštatovať, že v obci dochádza k postupnému znižovaniu podielu mladej populácie a naopak zvýšeniu podielu produktívnych vekových skupín. Toto zhoršenie vekovej štruktúry môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie a jej starnutie.

Vzhľadom na funkciu sídla v oblasti turizmu a rekreácie má veľký význam počet dočasne prítomného obyvateľstva, ktoré má nároky na dopravu i služby občianskej vybavenosti.

Prirodzená reprodukcia- prirodzený pohyb

Prirodzený pohyb obyvateľstva je vyjadrením prirodzenej reprodukcie, je dôležitou kategóriou z hľadiska sledovania demografických kritérií a tvorí základný podklad pre spracovanie prognózy vývoja. Prirodzený pohyb vplýva na zmenu počtu, vekovej a pohlavnej štruktúry obyvateľov obce. V obci nie je zastúpenie rómskej komunity.

Ekonomická aktivita obyvateľstva

Ekonomická aktivita patrí medzi základnú sociálno-ekonomickú klasifikáciu triedenia obyvateľstva. Obyvateľstvo sa triedi na ekonomicky aktívne a neaktívne.

Ekonomicky aktívne je obyvateľstvo, ktoré sa aktívnym spôsobom podieľa na hospodárskom živote. Obyvateľstvo zaoberajúce sa živnostenskou činnosťou sa považuje za ekonomicky aktívne.

Ekonomicky neaktívne je obyvateľstvo nezávislé, s vlastným zdrojom obživy a závislé, bez vlastného zdroja obživy, napr. ženy na materskej dovolenke, ženy v domácnosti, invalidi a pod.

Obyvateľstvo v obci je považované za ekonomicky aktívne. Celková vysoká ekonomická aktivita obyvateľstva súvisí s jeho vekovou štruktúrou, pre ktorú je charakteristické vysoké zastúpenie produktívnej zložky obyvateľstva.

Pohyb za prácou

V súvislosti s rozvojom hospodárstva SR v budúcnosti možno očakávať migráciu obyvateľstva z vidieka do miest. S ekonomickou aktivitou obyvateľstva úzko súvisí pohyb za prácou. Pohyb za prácou mimo obec, trvalého bydliska je jedným z faktorov vyrovnávajúcich zdroje a potreby pracovných síl a je podmienený prioritne, rozsahom a štruktúrou poskytovaných v mieste bydliska. Intenzívny pohyb za prácou, ktorý sa prejavuje vo veľkom rozsahu dochádzky a odchádzky za zamestnaním poukazuje na úzke pracovné väzby na sídelným útvar Michalovce.

1.3. Dôchodková situácia obyvateľstva:

Z analýz vývoja počtu obyvateľov SR je úplne jasné, že dochádza k zvyšovaniu priemerného veku a následne aj k zvyšovaniu indexu starnutia. Za následok pribúdania počtu dôchodcov z 11,6 % na 20 %, ako aj úbytok produktívneho a predproduktívneho obyvateľstva zo 17,1 % na 13 %.

V súvislosti s uvedenými súčasnými tendenciami vývoja obyvateľov u nás, jeho starnutia. Je možné predpokladať tento vývoj s urýchlením postupu starnutia na nadväzným negatívnym dosahom na verejný rozpočet. Uvedené zmeny vo vekovom zložení vidieckeho obyvateľstva sa odrážajú aj v ekonomickom zaťažení jeho obyvateľstva v poproduktívnom veku.

1.4. Evidovaní nezamestnaní:

Rast zamestnanosti ovplyvnil aj nezamestnanosť. V dôsledku nerovnomerného rozvoja potenciálu jednotlivých regiónov existujú značné regionálne rozdiely. Nezamestnanosť je spôsobená poklesom dopytu pracovných síl v dôsledku nepriaznivej ekonomickej situácie hospodárskej základne a znižovania počtu voľných pracovných miest. Medziročne sa počet evidovaných nezamestnaných zvyšuje. Väčšina nezamestnaných je z obyvateľstva, ktoré nemá kvalifikačné vzdelanie.

1.5. Vzdelanostná štruktúra obyvateľov:

Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry je predpokladom vyššej kvality vzdelávania a vyššej miery vzdelanosti obyvateľstva na danom území. Vzdelanejšie obyvateľstvo významnejšie prispieva k ekonomickému rastu a k rastu životnej úrovne. Vzdelanostnú úroveň a schopnosť uplatnenia na trhu práce je možné ovplyvniť cieľenými rekvalifikačnými programami.

Využitím prostriedkov z fondov dôjde k zlepšeniu situácie všetkých nezamestnaných obyvateľov obce.

Európsky sociálny fond (ESF) - je hlavným finančným nástrojom, ktorým Európska únia transformuje svoje strategické ciele v oblasti politiky zamestnanosti do konkrétnych aktivít zameraných na zlepšenie odbornej kvalifikovanosti, ďalej na systémy vzdelávania a následný rast pracovného potenciálu občanov Spoločenstva.

Fond bol založený Zmluvou z Ríma (25. 3. 1957) a je najstarším štrukturálnym fondom EÚ.

Pomoc z ESF je nasmerovaná na:

- zaradenie nezamestnaných a znevýhodnených sociálnych skupín do pracovného života;
- boj proti dlhodobej nezamestnanosti;
- uľahčenie integrácie mladých ľudí do pracovného procesu;
- adaptáciu pracujúcich na procesy modernizácie v priemysle;
- vyrovnanie príležitostí pre ženy a mužov;
- integráciu postihnutých osôb do pracovného života.

ESF prispieva k prioritám Spoločenstva, pokiaľ ide o posilňovanie hospodárskej a sociálnej súdržnosti prostredníctvom zlepšovania možnosti zamestnania sa a pracovných príležitostí, o podporu vysokej úrovne zamestnanosti a zvyšovanie počtu a kvality pracovných miest. Robí tak prostredníctvom podpory politík členských štátov, ktoré sú zamerané na dosiahnutie plnej zamestnanosti a kvality a produktivity práce, na podporu sociálnej inklúzie vrátane prístupu znevýhodnených osôb k zamestnaniu a na zníženie národných, regionálnych a miestnych rozdielov v zamestnanosti.

Pri plnení uvedených úloh ESF podporuje priority Spoločenstva, pokiaľ ide o potrebu posilnenia sociálnej súdržnosti, zvyšovania produktivity a konkurencieschopnosti a podporovania hospodárskeho rastu a trvalo udržateľného rozvoja. ESF pritom zohľadní príslušné priority a ciele Spoločenstva v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, zvyšovania účasti ekonomicky neaktívnych osôb na trhu práce, boja proti sociálnemu vylúčeniu, najmä vylúčeniu znevýhodnených skupín, akými sú osoby so zdravotným postihnutím, a podpory rovnosti medzi ženami a mužmi a nediskriminácie.

Päť oblastí politík ESF:

- rozvoj a presadzovanie aktívnej politiky trhu práce,
- podpora rovnakých príležitostí pre všetkých v prístupe na trh práce, s osobitným dôrazom na tých, ktorým hrozí vylúčenie zo spoločnosti,
- presadzovanie a zlepšovanie odbornej prípravy, vzdelávania a poradenstva ako súčasti politiky celoživotného vzdelávania,
- podpora kvalifikovanej, vzdelanej a prispôsobivej pracovnej sily, inovácie a flexibilnej organizácie práce, rozvoj podnikavosti a podmienok umožňujúcich vytváranie pracovných miest a podpora znalostí a rozvoj ľudského potenciálu vo výskume, vede a technike;
- osobitné opatrenia na zlepšenie prístupu žien na trh práce a ich účasti na ňom, vrátane ich rozvoja ich pracovnej kariéry, prístupu k novým pracovným príležitostiam a zakladania podnikov a na zníženie vertikálnej a horizontálnej segregácie na základe pohlavia na trhu práce.

ESF predstavuje spôsob vytvárania väčšieho množstva a lepších pracovných miest.

Európsky sociálny fond (ESF) je jedným zo štrukturálnych fondov EÚ založený s cieľom znižovať rozdiely v oblasti prosperity a životnej úrovne v medzi členskými štátmi a regiónmi EÚ a tak podporovať hospodársku a sociálnu súdržnosť.

Cieľom ESF je podpora zamestnanosti v EÚ. Napomáha pripravenosti zamestnancom a firmám v rámci členských štátov EÚ čeliť novým, globálnym výzvam.

- Financovanie je rozdeľované medzi členské štáty a regióny, a to hlavne medzi tie, ktorých hospodársky vývoj postupuje pomalšie.

- Je kľúčovým prvkom stratégie EÚ týkajúcej sa rastu a zamestnanosti pri zameranej na skvalitnenie života občanov EÚ poskytnutím lepších kvalifikácií a lepších vyhliadok na zamestnanie.

1.6. Zdravotné a sociálne služby:

V riešenom území sa nachádza zdravotnícke zariadenie, obyvatelia využívajú odborné zdravotnícke zariadenie v Michalovciach. Budovanie a rozvoj sociálnej infraštruktúry napomáha povzniesť poskytovanie sociálnej starostlivosti a služieb na kvalitatívne vyššiu úroveň, čo prispieva ku skvalitneniu života občanov závislých na zariadeniach sociálnej starostlivosti. Budovanie a rozvoj zdravotníckej infraštruktúry vedie k vyššej úrovni poskytovania zdravotnej starostlivosti a služieb, čím sa vytvára základ pre zlepšenie zdravia a kvality života obyvateľstva.

1.7. Stavebníctvo a bytová výstavba:

Urbanistická kompozícia je proces, v ktorom sú všetky hmotné i nehmotné zložky sídelného útvaru, súčasne s riešením funkčno-prevádzkových a organizačných predpokladov, integrované v jednotiacom estetickom poriadku. Najvýznamnejšiu úlohu hrá pri tom estetický aspekt, ktorý nemožno nahrádzať racionálnym riešením funkčných, prevádzkových, komunikačných a iných vzťahov.

Sídelný útvar treba chápať ako hmotný a priestorový celok, ktorého jednotlivé časti majú byť organický navzájom previazané. Všetky hmotné i nehmotné zložky sídelného útvaru, súčasne s riešením funkčno-prevádzkových a organizačných predpokladov, majú byť harmonicky zjednotené v jednotiacom estetickom poriadku. Ide o estetickú usporiadanosť foriem a súčasné vylúčenie nesúvislých rušivých momentov.

Prestavbu a výstavbu v okolí jadra riešiť tak, aby sa nenarušila kultúrno-historická, a urbanistická kvalita jadra a jeho urbanistický pôdorys. Jadro si v rámci riešenia vyžaduje zvýšenú pozornosť k urbanistickým hodnotám a bude nutné zabezpečiť jeho modernizáciu.

Existujúci systém treba zachovať dodržaním uličnej čiary a kompozície sídla, ako aj charakteru zástavby v blokoch jednotlivých objektov radovej zástavby.

Je nevyhnutné zachovávať panorámu sídla a zakomponovať ho do prírodného prostredia. Okrem toho bude potrebné:

- dodržať priestorové usporiadanie sídla, ktoré vychádza z rozloženia hmôt v pôdoryse, z výškového usporiadania a spojenia s celým okolím,
- do jadra situovať funkčne aktivity nevyvolávajúce nároky na veľkoplošné asanácie, ktoré možno situovať v existujúcich plošných a priestorových podmienkach s cieľom morálnej a fyzickej rekonštrukcie jadra,
- nelokalizovať tu zariadenia, ktorých plošné a objemové nároky presahujú merítko a štruktúru zástavby jadra,
- novú zástavbu prispôbiť výškovej hladine okolitých objektov ako aj merítku a tvarosloviu okolitej zástavby,
- riešiť prieluky, ktoré je možné využiť na výstavbu,
- zmodernizovať znehodnotený a nevyužívaný bytový fond,
- v súvislosti s týmto riešením navrhujeme postupovať s konkrétnym stavebno-technickým zameraním a vyhodnotením jestvujúcich funkcií objektov a na tomto podklade navrhnúť možný spôsob prestavby a dostavby,

- lokalizáciu prevažnej časti občianskej vybavenosti umiestňovať na hlavnej kompozičnej osi, a to v pôvodnej trase, aby sa posilnil jej kultúrno-spoločenský charakter,
- na hlavnú kompozičnú os umiestňovať zariadenia obchodu a služieb, prípadne administratívy tak, aby bola atraktívna aj pre pasantov.

V rámci urbanisticko-výtvarných pomerov je potrebné rešpektovať štruktúru pôvodne zastavaných častí sídla a hlavne v ich centrálnych polohách im ponechať výraz pôvodnej zástavby, prípadne nenásilnou dostavbou a modernizáciou starších objektov docieľiť kvalitu, ktorá by s ňou korešpondovala.

Okrem zachovania architektonicko-urbanistických pomerov je zároveň potrebné zachovať a kompozične umocniť solitéry s historickou hodnotou. Pri novej výstavbe a modernizácii treba rešpektovať v týchto lokalitách architektonický tvar domu typický pre toto prostredie.

Vzhľadom na súčasnú hladinu a charakter zástavby navrhujeme podmienky realizácie novej zástavby :

- v architektúre sa musí rešpektovať hmotné usporiadanie, kompozícia a mierka s okolitou súčasnou zástavbou,
- objekty pre novú individuálnu bytovú výstavbu budú 1 - 2 podlažné so šikmou strechou a podkrovím, ktorých horizont by nemal prevyšovať súčasnú hladinu striech okolitej zástavby.

V najbližšom návrhovom období bude potrebné zamerať sa na riešenie týchto problémov:

- znížiť obsah odpadu bytového fondu, neuvažovať s celoplošnými asanáciami,
- zvýšiť rozsah modernizácie, opráv a údržby jestvujúceho bytového fondu,
- využívať rôzne netradičné formy získavania bytov, ako prístavby, nadstavby, podkrovné byty a pod.,
- vytypovať vhodné lokality pre novú bytovú výstavbu, IBV v lokalite Lesopark, vyňatie z pôdneho fondu v súlade s Územným plánom obce,
- humanizácia obytného prostredia,
- zabezpečiť širšiu škálu druhov a foriem bývania vzhľadom na diferenciaciu potrieb a možnosti rôznych sociálnych skupín obyvateľstva.

Modernizácia bytového fondu, ako i nová výstavba podporia tendencie smerujúce k stabilizácii súčasnej štruktúry.

Funkčné členenie a využitie územia

Funkcia bývania je rovnomerne rozložená na celom území sídla, najmä okolo hlavnej kompozičnej osi sídla. Nová bytová výstavba bude riešená výstavbou nájomných bytov. Funkcia občianskej vybavenosti je koncentrovaná okolo Obecného úradu v priamej nadväznosti na hlavnú kompozičnú os ciest. V náväznosti na gréckokatolícky chrám, farský úrad a priľahlé plochy. Služby sú sústredné pozdĺžne nad cestou II/558 a na brehoch vodnej hladiny rekreačných oblastí Kamenec a Paľkov. Budovanie a rozvoj infraštruktúry v oblasti kultúry je dôležitou oblasťou podporujúcou úsilie o zabezpečenie trvalo udržateľného regionálneho rozvoja. Činnosť kultúrnych inštitúcií je neoddeliteľnou súčasťou kultúrno-spoločenského a duchovného života obyvateľov. Budovanie a čiastočná obnova hmotnej infraštruktúry sídiel je nutným predpokladom pre ďalší rozvoj cestovného ruchu, ktorý by sa v Košickom kraji a Michalovskom okrese mal postupne stať v budúcnosti nosným odvetvím v oblasti služieb spojených s rekreáciou.

OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Školstvo:

V riešenom území sa nachádza MŠ.

Zdravotníctvo:

Zdravotnícke zariadenie sa v riešenom území nenachádza.

Sociálna starostlivosť:

V súčasnosti v riešenom území nie je sociálne zariadenie.

Kultúra:

V obci sa nachádza obecný úrad, knižnica, kábelová televízia.

Telesná výchova a šport:

- futbalové ihrisko, športové ihriská v rekreačnej oblasti, detské ihrisko, bazény.

Správa:

- Obecný úrad,

Špecifická vybavenosť:

- Gréckokatolícky chrám, Dom smútku, cintorín.

1.8. Vývoj počtu a štruktúra podnikateľských subjektov:

Komerčnú vybavenosť reprezentujú zariadenia, ktorých kapacitný rozsah a druhovú štruktúru reguluje trh na základe dopytu a ponuky.

Do komerčnej vybavenosti patrí sféra obchodu verejného stravovania, ubytovania a služieb. V tejto oblasti občianskej vybavenosti sa ako prvá začala transformácia ekonomiky na trhové hospodárstvo.

Cieľom procesu bolo podporiť rozvoj malého a stredného podnikania a vytvoriť predpoklady pre rozvoj pestrej ponuky v oblasti služieb a tým vytvoriť nové pracovné príležitosti. V obci je zastúpenie živnostníkov a malými spoločnosťami, sú tu aj SHR.

Zamestnanosť

Hospodársky rast Slovenska meraný tempom rastu HDP prevyšuje priemer krajín EÚ. Napriek nižšej konkurencieschopnosti slovenskej ekonomiky predsa len postupne dochádza k pozitívnym zmenám, a tak sa približujeme k štruktúre ekonomík vyspelých krajín Európy. Klesá podiel poľnohospodárstva, stabilizuje sa podiel stavebníctva a priemyslu a stúpa podiel služieb na tvorbe HDP.

Mládež v pohybe je komplexným balíkom politických iniciatív v oblasti **vzdelávania a zamestnanosti** mladých ľudí v Európe. Táto iniciatíva, ktorá bola odštartovaná v roku 2010, je súčasťou stratégie Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu.

Ciele - Cieľom iniciatívy Mládež v pohybe je zlepšiť vzdelávanie a zamestnateľnosť mladých ľudí a zvýšiť mieru ich zamestnanosti (v súlade so všeobecnejším cieľom na úrovni EÚ, podľa ktorého by miera zamestnanosti pre populáciu v produktívnom veku (20 – 64 rokov) mala dosiahnuť 75 %) prostredníctvom:

- prispôsobenia vzdelávania a odbornej prípravy potrebám mladých ľudí;
- propagácie účasti na štipendijných programoch EÚ v zahraničí;
- podpory vnútroštátnych opatrení zameraných na zjednodušenie prechodu zo školy do zamestnania.

Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta

Podľa Komisie táto iniciatíva pomôže EÚ dosiahnuť jej cieľ týkajúci sa zamestnanosti do roku 2020: **75 % mieru zamestnanosti mužov a žien vo veku 20 – 64 rokov.**

Táto iniciatíva, ktorá začala v roku 2010, je súčasťou stratégie Európa 2020 zameranej na podporu inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu v najbližších 10 a viac rokoch.

Program takisto prispieva k plneniu ďalších cieľov EÚ do roku 2020, napríklad znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky pod 10 %, zvýšiť počet mladých ľudí s vysokoškolským alebo ekvivalentným vzdelaním na aspoň 40 % či znížiť počet osôb, ktorým hrozí chudoba a sociálne vylúčenie aspoň o 20 miliónov.

Z hľadiska ponuky pracovnej príležitosti a zamestnanosti riešenom území je nedostatok pracovných príležitostí.

Obec Klokočov je miestom sústredného cestovného ruchu. Do katastrálneho územia obce patria rekreačné strediská Zemplínskej šíravy – Klokočov, Paľkov a časť Kamenca. Na strediskách sú vybudované rekreačné zariadenia vhodné pre individuálnu rodinnú rekreáciu, detské tábory, školy v prírode. Je tu možnosť voľného kempovania a stanovania. Ubytovanie v súkromí je poskytované celoročne v obci v rodinných domoch.

Rekreačné stredisko – časť Kamenca ponúka možnosť ubytovania, sú tu výhodné podmienky na kúpanie, a možnosť využitia služieb požičovne malých vodných plavidiel.

Rekreačné stredisko Klokočov - ponúka okrem výhodných podmienok kúpania vo vodnej nádrži Zemplínska šírava, stanovanie a kempovanie, možnosť využitia vo vybudovanom bazéne i v menšom detskom bazéne. Je tu možnosť využitia športového ihriska a detského ihriska. V blízkosti bazéna je poskytované stravovanie v bufetových zariadeniach.

Rekreačné stredisko Paľkov – veľká plocha je určená predovšetkým na stanovanie a kempovanie a je ideálna na rodinnú rekreáciu spojenú s vodáctvom a vodnými športami. Jediným zariadením na stredisku Paľkov je hotel Slňava.

Cestovný ruch je sústredený v páse od strediska Kamenec až po koniec strediska Paľkov v páse medzi cestou II/ 582 a vodnou hladinou. Sú tu pláže, ihriská, najnutnejšie sociálne zariadenia a služby. Na stredisku Klokočov je postavený nový bazén, a taktiež na stredisku Paľkov sa zrealizoval nový bazén. Zariadenia podnikovej rekreácie a detských táborov sú umiestnené v lokalite Kruh a Viničky nad komunikáciou II / 582. Väčšie zariadenie cestovného ruchu je aj na stredisku Paľkov a to východne od chrámu - Slňava.

Možnosti ubytovania v regióne obce Klokočov.

Hotel Slňava a s ním spojené stredisko Paľkov je vhodné pre rekreáciu spojenú s vodáctvom, rybárčením, kúpaním, vodnými športmi, večernou zábavou, ale sú tam aj ničím nerušené tiché zákutia. Vzdialenosť od šíravy je cca: 200m a 5m od bazénu. V priestoroch sa nachádza bar s krytou terasou, ohnisko, gril, biliard a iné zábavné zariadenia. Bar ponúka občerstvenie za priaznivé ceny, nie však na úkor kvality. Bar je vhodný aj pre neubytovaných hostí. Podávajú sa vynikajúce nápoje v pohodlí a príjemne uvoľňujúcej atmosfére s výhľadom na bazén a šíravu. Stravovanie je poskytované priamo v zariadení a to formou polpenzie, plnej penzie, alebo individuálne podľa ponuky.

Penzión Family Penzión je umiestnený v stredu Klokočov - 150 m od vodnej nádrže a 15 km od mesta Michalovce. V ponuke je ubytovanie v siedmich apartmánoch, štýlová reštaurácia, bar a ďalšie služby.

Ostatné podnikateľské subjekty v riešenom území z hľadiska počtu svojich trvalých zamestnancov majú na celkový ekonomický a sociálny vývoj v lokálnych podmienkach iba doplnkový význam a značne obmedzený vplyv.

Tento stav je spôsobený predovšetkým celkovo slabým ekonomickým rozvojom, nízkou kúpyschopnosťou obyvateľstva a nedostatkom kvalitných podnikateľských zámerov.

Z vyššie uvedených údajov vyplýva predovšetkým tá skutočnosť, že značná časť pracovných príležitostí je sústredená do maloobchodnej a pohostinskej činnosti, čo znamená do hospodárskych činností, ktorých ekonomická výnosnosť je bezprostredne závislá od príjmových možností miestnych obyvateľov.

1.9. Analýza poľnohospodárstva a rozvoj vidieka:

Pôda je jednou z najdôležitejších zložiek prírody a krajiny a je základom poľnohospodárskej a lesnej produkcie. Je odrazom fyzickogeografických pomerov územia a podlieha neustálym vývojovým zmenám, ktoré sú vyvolané rozličnými vnútornými a vonkajšími činiteľmi. Pôda plní významnú environmentálnu funkciu ako zložka krajiny z regulačným detoxikačným a hygienickým čistiacim významom, čím ochraňuje iné zložky životného prostredia.

Z celkovej výmery 2 441 tis. ha je na území Slovenska 56 % pôd s dobrou kvalitou, s horšou kvalitou je 36 % a 8 % pôd je nevhodných pre poľnohospodárske využitie.

Pôdotvornými procesmi vznikli na území prevažne hnedé pôdy – hnedá pôda podzolovaná, hnedá pôda kyslá, hnedá pôda kyslá oglejená. V alúviách vodných tokov sa vyskytujú nivné pôdy – nivná pôda oglejná, a ilimerizovaná pôda oglejovaná. Jedná sa o pôdy hlinité a piesočnatohlinité, miestami bez skeletu a slabo skeletnaté.

Ochrana biologickej diverzie a obnoviteľných zdrojov má kľúčové miesto v slovenskej environmentálnej politike. Slovensko je zmluvnou stranou Dohovoru o biologickej diverzite od roku 1994. Ochranu ekosystémov, voľne žijúcich druhov živočíchov a voľne rastúcich druhov rastlín a genetickej diverzie upravuje zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Zákon definuje kategórie chránených území (CHÚ) pre zabezpečenie ochrany biotopov a druhov národného a európskeho významu.

Z celkovej výmery 1 132 160 ha (23,14 % územia SR) osobitne chránených území predstavujú lesy viac ako 80 % z čoho vyplýva dôležitosť lesných ekosystémov v týchto územiach. Poľnohospodársky využívané plochy zaberajú asi 35 000 ha z chránených území. Spôsob hospodárenia (obmedzujúce podmienky) v týchto oblastiach je stanovený zákonom 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Erózia pôdy

Najzávažnejším problémom degenerácie poľnohospodárskej pôdy v SR je pôdna erózia. Potencionálne ohrozená poľnohospodárska pôda procesmi vodnej erózie predstavuje 43,3 %. Potenciál veternej erózie pôdy v SR je relatívne nízky, extrémne ohrozených je iba 1,3 %, vysoká intenzita erózie prebieha na 1,9 %, strednou intenzitou je ohrozovaných 3,0 % výmery.

Pôdy flyšového pásma sú náchylné na vodnú eróziu. Ohrozenie pôd vodnou eróziou sa zvyšuje pozemkovými úpravami, najmä pri zväčšovaní výmeru honov. Tým na niektorých miestach dochádza k odstráneniu pôdoochrannej krajnotvornej a ekologickej dôležitej zelene. Výmoľová erózia poškodzuje nespevnené a nedostatočne udržiavané poľné cesty, ktorých pôdu vymýva až po podlažie. Erózia veľmi rýchlo znehodnocuje i pozemky na miestach zosúva pôdy, na ktoré je flyšové územie bohaté, náchylnosť pôd na eróziu je mierne až stredne mierna.

Hydrologické a hydrogeologické pomery

Súčasný hydrologický režim sa výrazne odlišuje od pôvodného režimu. Výsledky analýz jasne poukazujú na výrazne zmenené podmienky vodohospodárskeho potenciálu riešeného územia, čím sa znížila aj jeho hydromorfnosť a vododržnosť.

Celková dĺžka vodných tokov v Slovenskej republike dosahuje 49 774,8 km. Upravené brehy vodných tokov dosahujú dĺžku 7 898 km. V dĺžke 2 769 km majú vybudované ochranné hrádze pred povodňami, ktorými sa vo výmere 3 984 km² zabezpečuje plocha pred storočnými vodami.

Pramenný potenciál vody v Slovenskej republike je cca 400 m³/ sec., no územím preteká cca 3 300 m³/sec. Vodný fond prameniáci na území Slovenska má tiež široký rozptyl od vysokohorského, cez stredohorské, až po nížinné. Vzhľadom na klimatické zmeny sa čoraz častejšie vyskytujú povodňové prietoky ohrozujúce stavby, hodnota a životy obyvateľstva. Zdroje podzemných vôd sú rozložené nerovnomerne v závislosti od geologických pomerov. Prírodné zásoby podzemných vôd predstavujú v SR 146,7 m³/s, z ktorých je 51,7 % využiteľných. Vplyvom rozkolísaných zrážkových pomerov dochádza k redukcii zásob podzemných vôd. V zmysle zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. sú definované štyri chránené územia:

- a) Chránené vodohospodárske oblasti,
- b) Ochranné pásma vodárenských zdrojov,
- c) Citlivé oblasti,
- d) Zraniteľné oblasti.

Poľnohospodárstvo:

Transformácia a reštrukturalizácia poľnohospodárstva spojená s prudkým znižovaním počtu pracovníkov v posledných rokoch s dosahom hlavne na nízko kvalifikovanú pracovnú silu má výraznú segmentáciu pracovných trhov s prehlbovaním nerovností na trhu práce. Predpokladá sa aj ďalší pokles stálych pracovných miest v poľnohospodárstve na úkor krátkodobých sezónnych pracovných úväzkov.

1.9.1. Lesné hospodárstvo:

V katastrálnom území sa lesné spoločenstvá nevyskytujú. Obhospodávané polia, lúky a pasienky sú významným prvkom miestnej lokality. Živočíšne druhy môžeme zaradiť do spoločenstva polí a lúk, spoločenstva močiarov a brehov a spoločenstva ľudských obydľí.

1.9.2. Rozvoj vidieka:

Obec možno charakterizovať ako polyfunkčné sídlo s kumuláciou nasledovných funkcií:

- obytná,
- rekreačná,
- prírodno-ochranná,
- poľnohospodárska,
- priemyselná.

Polohou obce je väzba na Zemplínsku šíravu, predurčuje sídlo k rozvoju širokého spektra aktivít v oblasti turizmu, rekreácie, služieb, malého a stredného podnikania.

V obci prevláda vidiecke osídlenie. Vidiecke prostredie patrí medzi územie, ktoré si vyžaduje osobitnú ochranu a starostlivosť, pretože doterajší vývoj životných podmienok viedol k degradácii tejto časti sídelnej štruktúry.

Obec a obyvateľstvo, ktoré žije na tomto území predstavuje podstatný potenciál duchovného a hmotného bohatstva spoločnosti, ktorý má zmysel práve v tomto prostredí. Obec je prevážne monoštruktúrne orientovaná. Tradičné remeslá sú na ústupe, služby nie sú dostatočne rozvinuté.

Rozvoju obce je potrebné venovať pozornosť vzhľadom k jej polohe a osídleniu. Obec má veľmi dobré, nie plne využité možnosti pre rozvoj. Jej veľkou šancou je rozvoj cestovného ruchu, vidieckej turistiky, agroturistiky, malého a stredného podnikania založené na miestnych špecifikách, kultúrnom a prírodnom dedičstve. Ich realizáciou sa podmieni možnosť využitia miestnej pracovnej sily.

Zvýšenú starostlivosť je potrebné venovať ochrane životného prostredia pre zachovanie prírodných krás obce, kultúrnych pamiatok a príťažlivosť pre turistov.

Pozornosť je potrebné venovať zabráneniu vzniku čiernych skládok, vytváraním organizovaných skládok, ako aj rozvoju agroturistiky z hľadiska krajnotvornej funkcie obce.

Národná politika v rozvoji vidieka.

Globálnym cieľom národnej Koncepcie rozvoja vidieka SR je udržateľný rozvoj vidieckych oblastí.

Kľúčové národné priority sú:

1. Rozvoj ekonomických aktivít vhodných pre vidiek.
2. Ochrana životného prostredia a kultúrneho fondu.
3. Zvýšenie kvality života vidieckeho obyvateľstva.

Implementačná stratégia.

Pre implementačnú stratégiu v oblasti rozvoja vidieka je definovaných 8 strategicky dôležitých oblastí:

- Zabezpečenie pokračovania poľnohospodárstva v znevýhodnených oblastiach a zlepšenie príjmovej situácie poľnohospodárov hlavne v menej priaznivých oblastiach a tým pôsobiť proti ich odchodu z týchto oblastí.
- Udržanie prírodného potenciálu krajiny a ochrana biodiverzity realizáciou stanovených poľnohospodárskych postupov.
- Rozvoj konkurencieschopnosti a enviromentálne šetrnej poľnohospodárskej výroby.

- Zvýšenie úrovne kvality spracovania, pridanej hodnoty, marketingu a rozvoja produktov poľnohospodárskej výroby.
- Diverzifikácia činností a vytváranie podmienok pre stabilizáciu osídlenia vidieckeho priestoru a uchovanie kultúrneho dedičstva.
- Stabilizáciu vlastných štruktúr v poľnohospodárstve a rozvoj trhu s pôdou.
- Zvýšenie absorpčnej kapacity cez odborné vzdelávanie subjektov vidieka.

Rozvojové potreby vidieka.

Oblasť ekonomiky vidieka:

- Vyššie úrovne investícií do modernizácie poľnohospodárskych systémov.
- Vyššie úrovne investícií do modernizácie potravinársko-spracovateľských systémov.
- Nové investície do pridanej hodnoty poľnohospodárskych výrobkov.
- Propagácia a podpora výroby nových typových/regionálnych výrobkov.
- Nové investície do zmeny/zlepšenia poľnohospodárskych systémov, ktoré znížia ich vplyv na životné prostredie.
- Propagácia a podpora a vytvárania spoločných odbytových organizácií výrobcov.
- Vyššie úrovne investícií do ťažby a spracovania dreva.
- Propagácia a podpora vytvárania a fungovania združení vlastníkov lesov.
- Zabezpečenie programov vzdelávania za účelom odstránenia deficitov v odborných, profesionálnych a manažérskych schopnostiach v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesnom hospodárstve.
- Propagácia a podpora rozvoja malých a stredných podnikov vo vidieckych sídlach.
- Propagácia a podpora rozvoja finančných systémov pre splnenie špecifických úverových požiadaviek poľnohospodárstva, potravinárstva a nových foriem vidieckych podnikov.
- Vyššie úrovne investícií do výskumu a vývoja nových tovarov a trhov.

Oblasť vidieckeho prostredia:

- Zachovanie poľnohospodárskych činností vo vidieckych znevýhodnených oblastiach.
- Podpora poľnohospodárskych činností chrániacich životné prostredie a udržanie enviromentálnych hodnôt krajiny.
- Vyššia podpora ochrane životného prostredia.
- Udržanie a ochrana biodiverzity a uchovania kultúrneho dedičstva.
- Vyššia podpora starostlivosti o zvieratá.
- Nové investície do prevencie lesných požiarov a iných foriem neúmyselných škôd.
- Podpora lesníckych činností chrániacich životné prostredie a udržanie enviromentálnych hodnôt krajiny.
- Nové investície do rozvoja programov na ochranu pred záplavami.

Oblasť vidieckej komunity

- Propagácia a podpora rozvoja podnikov využívajúcich remeselné zručnosti na vidieku.
- Propagácia a podpora rozvoja spoločností zameraných na agroturistiku.

- Propagácia a podpora vytvárania a rozvíjania schopnosti miestnych spoločenstiev a spoločenských organizácií prinášať „zdola nahor“ prístup do plánovania a realizácie rozvojových projektov na vidieku.
- Nové investície do zabezpečovania vzdelávania, ktoré poskytnú obyvateľom vidieka, predovšetkým nižšieho veku, žiadané zručnosti.
- Vytváranie podmienok pre tvorbu pracovných príležitostí.
- Diverzifikácia vidieckej ekonomiky a znižovanie jej závislosti na prvovýrobe v agrosektore.
- Vyššie úrovne investícií do zlepšenia verejných služieb vo vidieckych samosprávach.
- Vyššie úrovne investícií do tvorby a obnovy technických služieb a občianskej vybavenosti vo vidieckych samosprávach.
- Nové investície do infraštruktúry, ktorá je potrebná pre podporu vidieckej turistiky.
- Nové investície do moderných komunikačných prostriedkov.
- Vyššie úrovne investícií do rozvoja efektívnych komunikačných a dopravných spojení medzi vidiekom a národnými/medzinárodnými trhmi.
- Vyššie úrovne investícií do zlepšenia infraštruktúry a služieb na vidieku.
- Zlepšenie prístupu k informáciám a k novým a inovačným technológiám prostredníctvom podpory vzdelávacích a informačných služieb.

Zoznam potrieb rozvoja bol zoskupený do následovných strategicky dôležitých oblastí:

1. Aktivity, ktoré zlepšia konkurencieschopnosť poľnohospodárstva, spracovania poľnohospodárskych výrobkov a lesného hospodárstva.
2. Aktivity, ktoré pomôžu zachovať a zlepšiť životné prostredie vidieka.
3. Aktivity, ktoré budú realizovať ďalší rozvoj vidieckych oblastí, vzdelávanie a zručnosti vidieckej populácie a prispieť k udržaniu osídlenia vidieka.

Globálny cieľ:

Zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárstva, potravinárstva a lesníctva a zlepšiť životné prostredie zavádzaním vhodných poľnohospodárskych a lesníckych postupov a kvalitu života na vidieku s dôrazom na trvalo udržateľný rozvoj.

Dôraz je kladený na:

- Zlepšenie konkurencieschopnosti agropotravinárskeho a lesného sektora prostredníctvom zvyšovania efektívnosti a kvality výroby so zachovaním princípov udržateľného rozvoja a princípov ekologizácie hospodárenia na vidieku.
- Zlepšenie stavu životného prostredia a krajiny zavedením vhodných poľnohospodárskych a lesohospodárskych postupov.
- Skvalitnenie života vo vidieckych oblastiach a diverzifikáciu vidieckeho hospodárstva v rámci vytvárania nových pracovných príležitostí, vzdelávania a obnovy a rozvoja obcí, čo prispeje k zníženiu regionálnych rozdielov vidieka na Slovensku.

PRÍSTUP LEADER

Slovenský vidiek trpí poddimenzovaním, nedostatkom miestnych zdrojov i odborného potenciálu. Sektorový prístup a nezohľadňovanie regionálnej diferenciácie pri poskytovaní podpory bude viesť ešte k väčšiemu sociálnemu a ekonomickému úpadku vidieka. Zmenu môže priniesť len zmena prístupu k rozvoju vidieka, a to od sektorovej podpory k vertikálnej integrovanej.

V metodike prístupu Leader sa uplatnením princípu „zdola – nahor“ dosahuje cielenosť a efektívnosť podpory, ktorá je potrebná v danej lokalite pre rozvoj územia.

Zlučovaním miestnych subjektov do miestnych akčných skupín je zaistené sociálne „stmelovanie“ územia, kde jednotlivé subjekty budú sami „riadiť“ vlastné územie a budú vedení vecou spoločnou.

Integrovaná podpora rozvoja vidieka môže byť účinná len vtedy, ak si subjekty na vidieku čo najskôr uvedomia, že ak chcú, aby sa zmenila ich situácia, musia mobilizovať svoje zdroje a zvoliť partnerský prístup k sociálnemu a ekonomickému oživeniu miestnemu rozvoju.

1.10. Analýza stavu životného prostredia:

1.10.1. Vodovodná a kanalizačná sieť

Vodné hospodárstvo

Obec Klokočov leží na severnom brehu Zemplínskej šíravy a pretekajú cez ňu 3 potoky: Suchý, Skalný a Tomašovský, ktoré sa v strede obce zlievajú a spoločne vtekajú do vodnej nádrže pod názvom Klokočovský potok. Potoky sú málo vodnaté najmä v lete. Veľa vody majú hlavne na jar a jeseň a Skalný potok len po dažďoch. Potoky odvádzajú dažďové vody z rigólov vedľa komunikácií a fungujú aj ako dažďová kanalizácia. Korytá potokov sú v obci upravené a vydláždené. V hornej časti obce a nad obcou majú prirodzené korytá spevnené brehovým porastom. Tieto úseky každoročne pri povodniach a prítlačových dažďoch sa vylievajú z toho dôvodu je nutné tieto úseky potokov upraviť – vydláždiť až po mostík na terajšej prístupovej ceste. Je potrebné protipovodňové opatrenia. Odvedenie povrchových dažďových vôd v horných častiach obce je do priekop, v centrálnej a dolnej časti obce cez uličné vpuste do potoka. Klokočov má vybudovaný vodovod od roku 1991 so zdrojmi, ktorými sú vrty HK- 5, HK- 6. Zdrojom pitnej vody je Vrt HK - 6 s výdatnosťou 9,0 l/s. Nad vrtom je zriadená čerpacia stanica, ktorá dopravuje vodu výtlačným potrubím DN 80 (oceľ) dĺžky 592 m do vodojemu s obsahom 150 m³. Vodojem je umiestnený na svahu powyše horného konca obce na kóte 185 m n.m. Objekt je podzemného typu, projektovaný ako dvojkomorový s rezervou plochy pre druhú komoru 150 m³. Kóta dna vodojemu je 181,7 m n.m. a max. hladiny 185 m n.m. Vodojem je zapojený do skupinového vodovodu Zemplínskej šíravy potrubím DN 160 PVC vedeným pozdĺž západného okraja obce v dĺžke 1200 m. Voda z vodojemu prichádza zásobovacím potrubím DN 225 PVC, ktoré sa po 246 m rozvetvuje do dvoch hlavných uličných radov, vedených po celej dĺžke obce a napájajúcich jednotlivé domy od horného až po dolný koniec, kde sa obidva uličné rady spájajú. Zástavba v západnej časti obce pod lesom je zásobovaná vetvou odbočujúcou od hlavného radu pri bývalom nákupnom stredisku. Domy nad penziónom sú napojené vetvou odbočujúcou na dolnom konci hlavnej ulice.

V rekreačnej oblasti sa vybuďovala časť novej vetvy vodovodu „Vodovod - Klokočov Paľkov I. etapa“. V streďisku Klokočov Paľkov nebola vybudovaná obecná sieť. Nachádza sa tu 111 rekreačných chat a 4 reštauračné zariadenia. Rozhodnutím č. 93439/BV3-75/13 zo dňa 09.04.2013 boli poskytnuté finančné prostriedky z Enviromentálneho fondu formou dotácie na rok 2013. Vodovod je budovaný z materiálu HDPE 160x9,5 celková dĺžka 600 m, vodomerné šachty VŠ 1 až VŠ 4. Na trase vodovodu sú osadené uličné uzávery DN 80. Pre zabezpečenie požiarnej bezpečnosti sú osadené podzemné hydranty DN 80 - 4 ks. Na trase sú zrealizované armatúrne šachty z betónových dielov v počte 4 ks. Jedna šachta zároveň slúži ako vodomerná vrátane posúvača DN 80, vodomeru a montážnej vložky.

Stav kvality vody v nádrži Zemplínska šírava je neuspokojivý. Prekračované ukazovatele poukazujú na zvýšený stupeň eutrofizácie vody, spôsobovaný poľnohospodárskou činnosťou a najmä komunálnym znečistením, ktoré sa do vodných telies dostáva splaškami z okolia a priesakmi a odvádzaním komunálnych odpadových vôd bez čistenia do tokov, naplňajúcich hradené nádrže.

Abrázia brehov - abráziu spôsobuje veterné vlnenie, ktoré pri silných vetroch dosahuje aj vrchol hrádzí. Bolo nutné prikrčiť k ochrane svahov hrádzí hrubým kamenným závozom z balvanov lomového kameňa. Ochranná zeleň - stromy sú podmáčané a padajú, alebo pri klesnutí hladiny vysychajú. Ďalšie toky, v katastrálnom území sú nespevnené, zarastené brehovým porastom.

Kanalizačná sieť

Kanalizácia je splašková a odvádza splaškové vody z domácností a z občianskej vybavenosti. Kanalizácia je vo všetkých uliciach a umožňuje priame napojenie z každého domu prípojkou. Hlavné zberače idú po dvoch najdlhších uliciach z horného konca obce na dolný. Kanalizácia bola uvedená do prevádzky v roku 1992, je realizovaná kanalizačnými PVC rúrami DN 300. Všetky splaškové vody sú zvedené do kanaličnej prečerpávacej stanice KPS Klokočov. Odkalizovaním ďalšej časti v rekreačnej oblasti Klokočov Paľkov I. etapa, 1. časť, sa po pridelení finančných prostriedkov z Envirofondu zrealizovala splašková kanalizácia od bodu napojenia cez šachty Š 26, Š 25, Š 24, Š 23, Š 22 až po ČS1. Gravitačná kanalizácia je 224,4 m DN 315. Výtlaková kanalizácia 331,8 m PE 100 - RC 110x6,6. Na trase je vybudovaná čerpacia stanica ČS1 z betónových dielov vrátane prípojky NN silový kábel CYKY -J 5x6 - 55 m. Revízne šachty sú osadené na trase s odstupom 50 m a sú v plastovom vyhotovení typu TEGRA DN 600 v počte 5 kusov. Celková dĺžka vybudovanej kanalizácie - 556,2 m. V súčasnej dobe je obec čiastočne odkanalizovaná v celkovej dĺžke 3356 m, s napojením na ČOV Michalovce s typom: „Mechanicko biologická ČOV s predr denitrifikáciou a nitrifikáciou“. Celková kapacita ČOV je využívaná asi na 25 %.

Prevádzkovateľom vodovodnej a kanalizačnej siete je Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Michalovce.

V katastrálnom území obce Klokočov, severne nad vodným zdrojom HK 6 je zriadená záhradkárska osada so 189 osadníkmi. Záhradné chatky sú vybavené sprchami, WC, umývadlami, kuchynskými kútmí, odpadové vody sú likvidované nevhodným spôsobom. Jestvujúci stav nakladania s odpadovými vodami môže byť potenciálnym zdrojom znečistenia vodného zdroja HK 6 a preto je potrebné v záhradkárskej osade Bogdanky vybudovať kanalizáciu.

Životné prostredie

Zdravé životné prostredie je nevyhnutnou podmienkou pre život ľudí na vidieku. Cieľom je za podpory všetkých obcí udržať a naďalej zlepšovať životné

prostredie v rekreačnej oblasti Zemplínskej šíravy a jej širšieho okolia v súlade s Územným systémom ekologickej stability (ÚSES). Prostredníctvom biocentier a biokoridoru je potrebné zachovať prirodzený ráz krajiny a podporovať jej prirodzený vývoj. V súčasnom období sa nedá príliš na tento prirodzený vývoj spoliehať, ústretový vzťah ku krajine a životnému prostrediu by mal stať pre všetkých občanov samozrejmosťou.

Veľkoplošne chránené územie – Chránená krajinná oblasť Vihorlat

Severná časť územia spadá do časti Podvihorlatskej pahorkatiny, územie nie je zahrnuté do Chránenej krajinnnej oblasti Vihorlat /ďalej len CHKO/. CHKO Vihorlat zasahuje svojim juhozápadným okrajom len na k.ú. obce Jovsa a Poruba pod Vihorlatom. Lokality v severnej časti katastrálneho územia obce Klokočov, pri kóte Tomášovský vrch, je v budúcnosti potrebné pre ich zachovalosť navrhnúť na chránené. Najvhodnejšie formou je rozšírenie územia CHKO Vihorlat, prípadne vyhlásenie za chránené územie vo vyššom stupni ochrany v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny.

Maloplošné chránené územia - Chránený areál Zemplínska šírava

Vodná nádrž Zemplínska šírava sa vybudovala v rámci vodohospodárskych úprav na Východoslovenskej nížine, ktorých cieľom bolo ochrániť rozsiahle poľnohospodárske územia pred povodňami. Zemplínska šírava leží na úpätí pohoria Vihorlat severovýchodne od Michaloviec. Výstavba sa realizovala v rokoch 1961 – 1966. Vodná nádrž je vybudovaná v povodí Bodrogu na toku Čierna voda, ako bočná nádrž Laborca. Nádrž sa rozprestiera na ploche 32,9 km². Vzhľadom na pôvodný prírodný charakter územia, ako aj na atraktivnosť veľkého vodného diela, sa postupne vytvárali podmienky, ktoré priamo predurčovali, aby sa časť tohto územia vyhradila ako refúgium vtáctva a zabezpečili sa mu primeraná ochrana. Vyhláseniu predchádzal podrobný zoologický no najmä ornitologický výskum. Po právnych úpravách a zmenách v roku 1983 a 1994 bolo chránené územie účinnosťou zákona NR SR č: 287/1994 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, znova prehlásené za chránené, v súčasnosti v kategórii - chránený areál.

V chránenom území platí 4. Stupeň ochrany, v jeho vyhlásenom ochrannom pásme platí 3. Stupeň ochrany.

Faktory pozitívne ovplyvňujúce životné prostredie

Hlavným pozitívom ovplyvňujúcim životné prostredie je masív pohoria Vihorlat a vodná plocha Zemplínskej šíravy. Ďalej kladný vplyv majú miestne biocentrá ako sú Lúky pri Klokočove. Územie sa nachádza východne od obce. Je tvorené lúčnym spoločenstvom - pasienky sprevádzané roztrúsenou vzrastlou zeleňou s ojedinelým výskytom samostatnej, alebo skupinovej krovitej a stromovej vegetácie.. Vzhľadom na to, že sa pasienky už dlhšiu dobu nevyužívajú, dochádza k postupnému rozširovaniu krovín, čo môže viesť k ubúdaniu vzácnych druhov rastlín. Preto je potrebné uvažovať preriedovaním krovín. Les - Tomášovský vrch. Zachovalé lesné spoločenstvo tvorené porastami duba, buka v podrade hrab, hloh, lieska, vtáčí zob a iné. Nelesná stromová a drevinná vegetácia, nachádza sa v juhozápadnej časti riešeného územia, tvorená porastami duba, hraba, ktorý miestami vytvára i čisté hrabiny s podrastom šípky, černice, liesky obyčajnej, vtáčieho zobu a bazy.

Faktory negatívne ovplyvňujúce životné prostredie

Hluk a vibrácie – jediným zdrojom hluku v intraviláne obce je hluk od motorových vozidiel. Objekty vybavenosti, hlavne materská škola ležia v pásme pod úrovňou hladiny 50 dB(A). Podobne aj všetky novonavrhované rodinné domy,

z hľadiska požiadavky na hlukové hygienické ochranné pásmo, budú vyhovovať aj vo výhľadovom období. Nakoľko pri štátnej ceste II/582 je značná rezerva smerom k zástavbe, je možné tento priestor taktiež vysadiť vždy zelenými drevinami na zníženie hluku a zároveň na zlepšenie mikroklimy v samotnej obci.

1.10.2. Odpadové hospodárstvo

Zber komunálneho odpadu sa realizuje do zberných nádob a do veľkokapacitných kontajnerov. Zber, preprava a zneškodnenie odpadov z predmetného územia je zmluvne zabezpečené prostredníctvom oprávnených organizácií.

Odpadové hospodárstvo riešiť podľa týchto zásad:

- asanovať existujúce nelegálne skládky,
- výrobné organizácie, ktoré produkujú špecifický odpad musia mať vlastný program likvidácie výrobného odpadu.

1.10.3. Ovzdušie a klimatické zmeny

Ovzdušie - obec Klokočov spolu s obcami Vinné a Kaluža sa nachádzajú v Stredozemplínskej ohrozenej oblasti. Negatívny vplyv na ovzdušie majú Elektrárne Vojany (EVO). K zlepšeniu stavu ovzdušia prispieva aj plynofikácia obce a používanie obnoviteľných zdrojov energie. Cieľovým stavom je dosiahnutie čistého ovzdušia a udržateľná krajina v rekreačnej oblasti Zemplínskej šíravy a jej širšieho okolia.

Klimatické zmeny spôsobené zvýšenými antropogénnymi emisiami skleníkových plynov predstavujú najvýznamnejší enviromentálny problém v ľudskej histórii. Znečisťovanie ovzdušia spôsobujú vysoké energetické vstupy v podobe fosílnych palív, uvoľňujúce skleníkový plyn – oxid uhličitý (CO_2) a ďalej najmä emisie oxidu dusného, amoniaku a metánu.

Územím obce sa prelína najviac negatívnych vplyvov na územie, spôsobujúcich zhoršenie stavu životného prostredia. Rozhodujúce najvýznamnejšie priemyselné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia sú situované severným a južným smerom. Emisie z týchto zdrojov v rámci emisií celkového diaľkového prenosu znečisťujúcich látok celoplošne ovplyvňujú do určitej miery kvalitu ovzdušia.

Cez obce prechádza pomerne frekventovaná hlavná cestná komunikácia I/50, pričom emisie pochádzajúce z automobilovej dopravy (CO , NO_x , VOC), vplývajú na kvalitu ovzdušia. Kvalita ovzdušia juhu šíravy je ovplyvňovaná predovšetkým činnosťou veľkých priemyselných zdrojov, ktoré sú ale lokalizované vo vzdialenejšom okolí. V oblasti stredného Zemplína je lokalizovaných šesť významných podnikov (Elektrárne Vojany, Cenon a Energetika Strážske, Bukocel Hencovce a SPP, Kompresorová stanica Veľké Kapušany) patriacich k 20 najvýznamnejším znečisťovateľom ovzdušia v rámci Slovenska.

Štruktúra priemyslu, ktorá je tu zastúpená chemickým, drevospracujúcim priemyslom, výrobou elektrickej energie, je charakteristická vysokou energetickou náročnosťou používaných technológií so značným únikom emisií, čo v konečnom dôsledku negatívne vplyva na kvalitu ovzdušia v oblasti. Na celkovom znečistení ovzdušia sa podieľajú aj stredné a malé zdroje. Sú to predovšetkým emisie zo zdrojov, ktoré zabezpečujú dodávku tepla pre bytovo-komunálnu sféru, ale ich príspevky v porovnaní s menovite uvedenými zdrojmi sú značne menšie.

Na Slovensku boli vypracované viaceré koncepčné materiály, ktorých súčasťou je aj politika zmierňovania nepriaznivých účinkov klimatickej zmeny, a to

priamo, znižovaním emisií skleníkových plynov alebo nepriamo obmedzovaním negatívnych vplyvov energetiky, poľnohospodárstva a ďalších ekonomických činností.

1.11. Vybavenosť obce dopravnými a technickými vybaveniami:

1.11.1. Cestná infraštruktúra

Dopravne je obec cestou druhej triedy II/582 napojená na okresné mesto Michalovce smerom západným a mesto Sobrance a Morské oko smerom východným. Obecné komunikácie sú na základe projektovej dokumentácie firmy MID Prešov prestavané a zrekonštruované. Z pôvodného projektu sú zrealizované vetvy č:1, 3,4,5, a 6. Neboli zrealizované vetvy 2, slepá cesta, 7- mokrá cesta k farme DONA, 8- zásobovacia komunikácia reštaurácie v centre obce. V návrhu ÚPN obce Klokočov sú uvažované úplne nové komunikácie, prípadne rekonštrukcia a dostavba existujúcich komunikácií. Nové komunikácie sú navrhované len v intraviláne obce. Na ceste II/52 dopravné zaťaženie vo výhlade bezprostredne nevyžaduje výrazné úpravy. Je potrebné dobudovanie a rekonštrukcia chodníkov.

Z hľadiska vytvárania podmienok na zvyšovanie ekonomického potenciálu riešeného územia obce ma význam jeho napojenie na nadradenú dopravnú infraštruktúru na jednej strane a celkový stav dopravnej siete priamo nachádzajúci sa v riešenom území. Miestnymi obslužnými komunikáciami je zabezpečená dopravná obsluha v obci. Verejná autobusová doprava je zabezpečovaná SAD Michalovce.

Železničná doprava

Riešeným územím neprechádza železničná trať. Na železničnú sieť je skúmané územie napojené cez železničnú stanicu v meste Michalovce.

Letecká doprava

Najbližšie vnútroštátne i medzinárodné letisko s pravidelnými letmi sa nachádza v meste Košice.

Vodná doprava

Súčasťou vodnej dopravy je aj vyhladková okružná lodná doprava medzi rekreačnými strediskami severnej časti a južnej časti Zemplínskej šíravy.

Kvalitná, bezpečná a dostatočne hustá dopravná infraštruktúra je dôležitým faktorom pre vývoj a hospodársky rast regiónu. V Košickom kraji chýbajú cesty vyššej kategórie – diaľnice a rýchlostné cesty. Hustota ciest I., II. a III. triedy je dostatočná, avšak je veľa nevyhovujúcich a havarijných úsekov. To znamená, že je potrebné zabezpečiť kvalitné a dostatočne rýchle prepojenie sídiel regiónu s hlavným mestom Slovenska a s ostatným regiónmi. Vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja sú cesty II. a III. triedy, preto realizácia modernizácie patrí do jeho kompetencie. Keďže cesty I. triedy a diaľnice sú vo vlastníctve štátu a takisto kompetenciou štátu je aj výstavba rýchlostných ciest, modernizácia železničnej infraštruktúry a rozvoj intermodálnej dopravy, úlohou Košického samosprávneho kraja je vyvíjať aktivity pre

získavanie podpory zo strany vlády na realizáciu strategických projektov týkajúcich sa týchto oblastí dopravy a monitorovať a vyhodnocovať stav kvality dopravnej infraštruktúry a vývoj dopravy na území Košického kraja.

1.11.2. Energetika

Z distribučných transformačných staníc sa na území obce nachádzajú transformačné stanice v majetku VSE a.s. Košice. Prenos elektrickej energie zabezpečujú transformovne 22/0,4 kV pripojené vzdušnými 22 kV prípojkami – Michalovce.

K zlepšeniu stavu ovzdušia prispieva aj plynofikácia obce a používanie obnoviteľných zdrojov energie. Cieľovým stavom je dosiahnutie čistého ovzdušia a udržateľná krajina v rekreačnej oblasti Zemplínskej šíravy a jej širšieho okolia. Cez riešené územie prechádza VTL plynovod profilu DN 150/PN 4,0 Mpa. Dodávka zemného plynu je zabezpečená z jestvujúcich regulačných staníc osadených v jednotlivých obciach s vyťaženosťou v rozsahu 25 % - 42 %, takže poskytujú aj dostatočnú rezervu množstva a tlaku plynu i pre budúcich odberateľov.

Za základné energetické nosiče sú všeobecne považované klasické paliva, ako uhlie a zemný plyn. Jednou z priorít energetickej politiky Slovenska by malo byť zabezpečená energetická bezpečnosť cestou energetickej efektívnosti a zvýšením podielu využívania obnoviteľných energetických zdrojov.

Bioenergie

Zohráva v tomto procese oveľa významnejšiu úlohu ako sa jej prikladá. Jej využívanie znižuje závislosť Slovenská na dovoze primárnych energií, znižuje zaťaženie životného prostredia, prispieva k formovaniu trvalo udržateľného spôsobu života na Zemi znižovaním produkcie CO₂, prispieva posilňovaniu regionálnej politiky a znižuje emisie so spaľovania fosilných palív.

Zdroje biomasy ma energetické účely sú predovšetkým lesy. Tie pokrývajú cca 70% riešeného územia. Perspektívny zdroj palivovej biomasy tvoria energetické porasty rýchlorastúcich drevín – topoľ, vrbá, agát, osika, jelša, jednoročných a viacročných energetických plodín. Energetické porasty možno zakladať na plochách nevhodných pre klasickú poľnohospodársku a lesnícku produkciu, na pôdach dočasne vylúčených z poľnohospodárskej výroby, pôdach kontaminovaných vhodných len na produkciu pre nepotravinárske účely a tiež na zdevastovaných plochách v priemyselných aglomeráciách. Pri veľmi krátkom časovom horizonte 3 – 5 rokov dosahovať priemerný prírastok okolo 10 ton sušiny ročne.

Pod energetickým potenciálom rozumieme drevný odpad, ktorý vznikol v rôznych podobách, drevný odpad je možné zhodnotiť tak materiálovo ako aj energeticky. Drevospracujúci priemysel vytvára ročne 1 410 tis. ton odpadu. Celková energetická hodnota využiteľného odpadu z drevospracujúceho priemyslu je 18,1 PJ, z toho sú 2/3 z mechanického opracovania dreva a 1/3 z čierneho výluhu. Najväčšími producentmi odpadu sú veľké drevospracujúce podniky, ktoré však tento odpad aj najčastejšie využívajú na energetické účely.

1.11.3. Telekomunikačná a informačná infraštruktúra

Obec je súčasťou Centra služieb a infraštruktúry Východ. Telefónni účastníci obce sú pripojení na telefónnu ústredňu v meste Michalovce. Podzemné telekomunikačné vedenia a zariadenia miestnej siete sú vedené od Kaluže popri ceste II/582 a pokračujú smerom na Kusín. Počas kompletnej rekonštrukcii

obecných komunikácií boli v obci realizované aj slaboprúdové rozvody o kapacite 100 liniek s pokračovaním ďalších 100 liniek do obce Kusín v kopanej zemnej ryhe. V samotnej obci sú linky ťahané stále po ľavej strane komunikácií. Obec Klokočov je napojená priamo na digitálnu telefónnu ústredňu Kaluža, ktorá svojou kapacitou a technickým vybavením umožňuje poskytovať v súčasnosti i vo výhlade požadované telekomunikačné služby. V súčasnej dobe je z uvedenej kapacity využitých 99 prípojek. Telefónny rozvod káblom je v dostatočnej kapacite.

Obec má dobré pokrytie na sieť Telekom a O2, je tu však nedostatočné krytie v sieti Orange.

2. STRATEGICKÁ VÍZIA

2.1. Technická infraštruktúra:

Opatrenia:

- rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov, v obci a na cintoríne,
- revitalizácia námestia a rekonštrukcia – centrum obce,
- modernizácia autobusových zastávok,
- vybudovanie chodníkov II. etapa Family,
- výstavba parkovacích plôch oproti bazénom Kruh a pri gréckokatolíckom chráme, pri cintoríne,
- výhľadové pamätať na vybavenie ciest propagačným materiálom pre rekreantov a turistov,
- sledovať a vytipovať prednostné požiadavky na údržbu ciest,
- dobudovanie chodníkov v obci po zrealizovaní chýbajúcej infraštruktúry, opravy a spevnenie obecných stok,
- vybudovanie inžinierskych sietí k novej IBV – Lesopark,
- zabezpečenie trvalo udržateľnej mobility a zlepšenie životného prostredia v obci, zvýšenie bezpečnosti dopravy, spojenej s ochranou prírody,
- zvýšenie bezpečnosti dopravy, spojenej s ochranou prírody,
- zlepšenie Integrovannej infraštruktúry,
- dbať na ochranné a manipulačné pásma ciest.

Predpokladané prínosy:

- vytvorenie pracovných príležitostí pri budovaní infraštruktúry,
- zníženie dopravnej nehodovosti a jej dôsledkov,
- zníženie miery zdravotných rizík obyvateľov a ich dôsledkov,
- zvýšenie podielu v sektore dopravy a prepravy,
- zvýšenie mobility obyvateľstva a turistov.

2.2. Rozvoj vodohospodárskej infraštruktúry:

Opatrenia:

- zlepšenie vybavenosti technickou infraštruktúrou na úrovni štandardu EÚ a tým zvýšenie atraktivity územia i pre podnikateľskú sféru a návštevníkov,

- dostavba vodovodnej a kanalizačnej siete,
- zlepšenie kvality podzemných i povrchových vôd a zníženie potenciálneho ohrozenia vôd.

Predpokladané prínosy:

- vytvorenie podmienok pre ekonomickú stabilizáciu rozvoja obce,
- zvýšenie atraktivity obce pre podnikanie,
- znižovanie znečistenia podzemných a povrchových vôd, vytvorenie pracovných príležitostí pri budovaní infraštruktúry.

2.3. Zásobovanie obce energiou a úspora energie:

Opatrenia:

- znižovanie spotreby energie a zvyšovanie účinností energie,
- elektrifikácia rekreačnej oblasti Paľkov, vybudovanie elektrických prípojok,
- modernizácia verejného osvetlenia v obci a na cintoríne,
- rekonštrukcia verejného rozhlasu,
- znižovanie strát a zvyšovanie spoľahlivosti sietí,
- informovať obyvateľov o úsporách energie.

Predpokladané prínosy:

- zlepšenie vybavenosti obce,
- zníženie nákladov na verejné osvetlenie, zvýšenie bezpečnosti,
- efektívne využitie investícií pre rozvoj obce,
- zvýšenie atraktivity obce pre podnikanie.

2.4. Rozvoj telekomunikačnej infraštruktúry:

Opatrenia:

- zabezpečenie komunikačných potrieb obce,
- kvalitná ponuka telekomunikačných, hlasových a dátových služieb pre spojenie vnútroštátne i zahraničné,
- zabezpečenie dostupnosti internetu, zavedenie moderných informačných technológií.

Predpokladané prínosy:

- zvýšenie atraktivity obce pre podnikanie, investorov, vyššia účinnosť propagácie a reklamy,
- rozvoj obchodovania, vytvorenie nových pracovných príležitostí,
- zapojenie podnikateľského, neziskového sektoru a občanov do riešenia obce,
- zlepšenie vybavenosti obce.

3. CESTOVNÝ RUCH, KULTÚRA, ŠPORT A VONKAJŠIE VZŤAHY

Strategické ciele:

Rozsah a kvalita služieb, ponuka kvalitných produktov v cestovnom ruchu, podmieňujú spokojnosť klientov a zaručujú zvýšenie návštevnosti v regióne. Zvýšenie návštevnosti zvyšuje tržby z cestovného ruchu. Pre rozvoj cestovného ruchu je preto nevyhnutné postupne budovať infraštruktúru cestovného ruchu podporou modernizácie a výstavby hotelov, budovaním prepojenia siete medzinárodných a regionálnych turistických cyklotrás, skvalitňovaním služieb v zariadeniach cestovného ruchu, výstavbou a modernizáciou športovo-rekreačnej infraštruktúry, turistických ciest, ubytovacích kapacít v súlade so zlepšovaním technického stavu pamiatok a skvalitňovaním celej škály ponúkaných služieb. Návratnosť vložených prostriedkov má byť zabezpečená nepriamo cez oblasť cestovného ruchu, využitím možnosti poskytovania služieb pre návštevníkov daného kultúrneho podujatia. A tak vznikla myšlienka rozvíjania cestovného ruchu po trasách štyroch historických ciest prechádzajúcich územím Košického kraja. Štyri historické cesty poskytujú pre každého návštevníka možnosť vybrať si to, čo ho zaujíma, to, čo pozná z domu, to, čo mu je blízke. Preto vidíme nevyhnutné zadať pre oblasť kultúry spoločenskú objednávku v ktorej by sme chceli využiť nástroje kultúry na upriamenie pozornosti verejnosti k duchovným hodnotám, ako sú veľkodušnosť k iným, konanie pre dobro ostatných, úcta ku všetkým formám života vrátane úcty k tradíciám a odkazu predkov, ktoré dnešný komerčný prístup v kultúre zatlačil do úzadia.

Vybudovať a rozvinúť odvetvie cestovného ruchu v štruktúre regionálneho hospodárstva so zameraním na zvyšovanie konkurencieschopnosti, sociálno-ekonomických príležitostí, rastu životnej úrovne a dosiahnutie kompatibility systému cestovného ruchu s krajinami EÚ. Vytvoriť podmienky pre rast kvalifikácie ľudských zdrojov v cestovnom ruchu s dôrazom na kvalitu služieb a budovanie imidžu obce.

Vybudovať a rozvíjať infraštruktúru cestovného ruchu s potrebami obce v súlade s regiónom so zameraním na kvalitatívny a kvantitatívny rozvoj zariadení cestovného ruchu a ich základných a doplnkových služieb, a taktiež vytvorenie informačného centra.

Komplex predpokladov cestovného ruchu v zmysle tradičného delenia zahŕňa prírodné predpoklady (reliéf, klíma, vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo), kultúrne historické predpoklady (stavebné pamiatky, ľudová kultúra) a spoločenské predpoklady (demografické, sídelné, hospodárske, sociálne, politické, komunikačné, materiálne technická základňa cestovného ruchu). Činitele, ktoré vstupujú ako komponenty komplexu predpokladov cestovného ruchu, hrajú pri určovaní lokalizácie objemu, časového priebehu a štruktúry rozdielnu úlohu. Z tohto hľadiska možno komponenty komplexu predpokladov cestovného ruchu rozdeliť do 3 základných skupín: 1. lokalizačné, 2. selektívne, 3. realizačné.

Z hľadiska lokalizačných predpokladov najcennejšou devízou riešeného územia je vysokohodnotná podhorská a rovinná krajina poskytujúca nevšedne turistické a rekreačné vyžitej v prírodnom prostredí osobitá nie len v celoslovenskom ale i v Stredoeurópskom kontexte. Dotknuté územie vytvára veľmi dobre lokalizačné predpoklady pre plné rozvinutie rekreácie a cestovného ruchu pri rešpektovaní priority ochrany prírody v území. Z hľadiska rekreácie a cestovného ruchu lokalita v rekreačnej oblasti Zemplínska šírava.

Z hľadiska selektívnych predpokladov má riešene územie veľmi dobré urbanizačné predpoklady CR pre rozvoj vidieckej turistiky a chalupárstva. Značné príležitosti rovnako ponúka využitie rodinných domov na turistické ubytovne, informačného centra a iné rekreačné a turistické služby. Problémom ostáva i materiálnotechnická základňa cestovného ruchu prejavujúca sa absenciou ubytovacích a stravovacích zariadení a zvlášť nedostatkom a dostupnosťou základných a rôznych doplnkových služieb pre kultúrne a športové vyžitie pasantov cestovného ruchu. Rekreačné územné celky sú založené na prepojení viacerých rekreačných priestorov, rekreačných útvarov a turistických cieľov za účelom dosiahnutia vyššieho rekreologického a ekonomického účinku. Nemusí ísť vždy o súvislé rekreačné územie. Jednotlivé rekreačné priestory môžu byť od seba vzdialené a navzájom prepojené dopravou. prírodné hodnoty – vodná nádrž Zemplínska šírava vhodné klimatické podmienky pre rozvoj cestovného ruchu i chránené ložiskové územie

CHKO Vihorlat

Blízkosť prírodných pomerov CHKO vytvára sopečné pohorie Vihorlat. Takmer stopercentná lesnatosť vlastného územia CHKO a dvojtretinové zastúpenie lesov v jej ochrannom pásme vytvára podmienky na hlavnú hospodársku činnosť - lesné hospodárstvo. Celé územie CHKO je popretkávané značenými turistickými chodníkmi s rôznym bodom prevýšenia

Pre pešú turistiku v riešenom území budú slúžiť turistické chodníky:

Prepojenie CHKO Vihorlat, Sninských rybníkov, Zemplínskej šíravy a prepojenie celého východu.

Michalovský región prepojený cyklotrasami a turistickými chodníkmi, zrealizovaním na lesných cestách bude prínosom celého regiónu. Cyklistický chodník je navrhovaný pozdĺž vodnej nádrže v šírke 3 m. Prepojenie cyklotrás s rekreačnými strediskami okolo celej Zemplínskej šíravy. Pre rozšírenie ponuky rekreačných aktivít bude potrebné riešiť. Toto mólo bude súčasťou vyhlídkovej okružnej lodnej dopravy medzi rekreačnými strediskami severnej časti a južnej časti Zemplínskej šíravy.

V katastri obce usadenie informačných tabúl s vyznačením trás, športového areálu, kultúrno-informačného centra, informácie pre pútnikov, reštauračných zariadení a mapou regiónu.

Udržiavanie a rozvoj kultúrnych akcií pre občanov, ale aj turistov, čím je potrebné posilniť kultúrno-spoločenský charakter obce.

Zamerať sa na krátkodobý cestovný ruch s celoročným využitím a s hlavnými druhmi rekreačných činností: poznávanie pamiatok, letné športy, zimné športy, agroturistika.

Rozvíjanie cezhraničnej spolupráce k posilneniu priateľstva a vzájomných susedských vzťahov a maďarským mestom Máriapócs. Využitie finančných zdrojov z programov na cezhraničnú spoluprácu, rozvoj cestovného ruchu, priemyslu, pôdohospodárstva, kultúry, športu, sociálneho zabezpečenia a ochrany životného prostredia.

Športové zastúpenie v obci je tu aj futbalové, detské, volejbalové a nohejbalové ihriská, ktoré je potrebné modernizovať a rozšíriť na športovo-relaxačnú zónu.

Opis produktu

Zdravé životné prostredie je nevyhnutnou podmienkou pre život ľudí na vidieku. Cieľom je za podpory všetkých obcí udržať a naďalej zlepšovať životné prostredie v rekreačnej oblasti Zemplínskej šíravy a jej širšieho okolia v súlade s Územným

systémom ekologickej stability (ÚSES). Prostredníctvom biocentier a biokoridorou je potrebné zachovať prirodzený ráz krajiny a podporovať jej prirodzený vývoj. Podporou zavádzania nových moderných a životnému prostrediu neškodných technológií je plánované dosiahnuť celkové zlepšenie životného prostredia v rekreačnej oblasti Zemplínska šírava a jej okolie.

Riešené územie obce svojou prírodnou scenériou, historickým potenciálom a daným stupňom úrovne turistickej infraštruktúry vytvára podmienky pre podstatné dynamickjší rozvoj cestovného ruchu.

Pri navrhovaní produktov cestovného ruchu uplatňovaných v riešenom území, je potrebné vychádzať predovšetkým z jeho geomorfologického charakteru, z klimatických podmienok a z jeho daností.

Vychádzajúc z ÚPN-VÚC Košického kraja, aktivity cestovného ruchu v regióne z hľadiska koncepčného sú zamerané predovšetkým na:

- *Rekreačný pobyt v prírode*

- v prostredí rekreačnej oblasti Zemplínska šírava so zameraním na vodné športy a využitie ihrísk, bazénov, ...

- *Poznávací turizmus*

- spoznávanie prírodných krás a atraktivít a kultúrneho dedičstva.

- *Vidiecky turizmus*

- využívanie chalupárstva, individuálnych chát a prenajímanie lôžok v rázovitom vidieckom osídlení, a vidiecka turistika.

Je potrebné zamerať sa na zvyšovanie príťažlivosti riešeného územia prostredníctvom kvalitných tradičných i netradičných ponúk, ktoré vychádzajú z podmienok a tradícií riešeného územia. Je možné rozvíjať rodinné dovolenky, ekologické dovolenky, zimné dovolenky, zamerané predovšetkým na agroturistiku, hipoturistiku a turistiku.

Veľmi významnú úlohu v rozvoji cestovného ruchu zohráva estetické prostredie. Preto je potrebné vytvoriť jednotný informačný systém, ktorý bude zahrňovať:

- systém označenia jednotlivých častí obce, resp. dôležitých častí obce,
- systém označenia dôležitých verejných budov, ubytovacích, reštauračných a pohostinských zariadení,
- systém označenia existujúcich zaujímavostí.

Turistické produkty ako dôležitý marketingový nástroj je možné úspešne vytvárať na základe existencie základných atribútov, predovšetkým je to dobrá technická a turistická infraštruktúra, spoľahlivý turistický informačný systém, koncepcia rozvoja CR v obci, akčný plán rozvoja cestovného ruchu v obci. Jednotlivé produkty navrhujeme v ďalšej časti tejto kapitoly rozdeliť podľa využiteľnosti na produkty:

- celoročného charakteru,
- pre zimné obdobie,
- pre letné obdobie.

Celoročné aktivity, flexibilita

a) Vidiecka rekreácia

- dovolenka a rekreácia na vidieku, vidiecka turistika - celoročný produkt v spojení s viacerými formami turistiky.

Táto forma trávenia dovolenky a voľného času je čoraz viac vyhľadávanou domácimi i zahraničnými turistami, najmä ľuďmi z rušného a znečisteného mestského prostredia. Túto formu rekreácie obľubujú predovšetkým rodiny s deťmi, preto zariadenia tohto typu odporúčujeme vybavovať nenáročnými zariadeniami pre aktivity detí, skvalitňovať podmienky pre aktívny pobyt rodín v riešenom území,

skrášľovať životné prostredie obce a pod.

Samotný pobyt na vidieku je pre určité cieľové skupiny turistov žiadaným a veľmi obľúbeným. Vidiek im ponúka iný pohľad na život, poskytuje možnosť prežiť mnoho zážitkov, stáva sa pre nich zdrojom nielen oddychu a rekreácie, ale veľakrát aj zdrojom inšpirácie. Aj preto má vidiecka turistika značné predpoklady stať sa jedným z najdôležitejších rozvojových prvkov obcí.

Riešené územie má pre túto funkciu vhodné predpoklady, predovšetkým sa jedná

- o využitie staršieho a opusteného domového a bytového fondu na chalupárstvo, ale aj výstavby nových rekreačných chalúp,
- o využitie rozsiahlych lokalít individuálnych chalúp na katastrálnom území vidieckych sídiel formou prenájmu alebo poskytovania lôžok,
- o možnosť ubytovania návštevníkov v rodinných domoch.

Odporúčania, návrhy:

Vzhľad obce je jedným z najvýznamnejších faktorov, ktorý ovplyvňuje dojem turistu a zanecháva príjemný alebo negatívny zážitok. Vybudovaný a udržiavaný park, upravené záhrady, udržiavané fasády objektov s ich okolím vyvolávajú u turistu už pri prvom kontakte s obcou príjemný pocit, ktorý môže mať kladný vplyv na jeho dĺžku pobytu, frekvenciu pobytov v obci či odporúčenia známym. Toto je veľmi účinná reklama. Preto sa odporúča:

a/ *Skrášľovať a udržiavať čistotu verejných priestranstiev,*

- zo strany obce vytvoriť motivačné podmienky pre skrášľovanie súkromných zariadení a priestranstiev,

- na vybraných miestach v hlavných turistických častiach vytvoriť jednoduché komplexy pre detské hry a aktivity.

b) *Rehabilitácia, regenerácia - preventívno-liečebné pobyty*

V súčasnosti sa zintenzívňuje preventívna starostlivosť o zdravie organizovaním preventívno-liečebných pobytov v lokalitách vhodných pre takéto pobyty.

c) *História obce – kultúrne dedičstvo*

Tento produkt môže byť pri dobrom marketingu veľmi významným rozvojovým prvkom cestovného ruchu v riešenom území.

Navrhujeme

- využiť históriu obce na výraznejšie zviditeľnenie, spropagovanie a zatriaktivnenie riešeného územia,
- na základe zmapovania, sprístupnenia a označenia existujúcich dôkazov histórie obce, vytvoriť špecifický produkt s prezentáciou historickej činnosti,
- zároveň vytvoriť špeciálne trasy pre peších turistov, cykloturistov a mototuristov, ktoré by návštevníka viedli a informovali o histórii obce a okolia,
- dokumentáciu, predmety, poprípade zariadenia menších rozmerov.

Vhodnou sa javí informačné centrum v obci.

d) *Poznávanie regiónu, zábava a náhradný program*

Cieľom je obohatiť ponuku pre dovolenkujúcich hostí o zábavu a vyplnenie voľného času, aj počas nepriaznivého počasia a súčasne upozorniť na zaujímavosti, možnosti a prednosti riešeného územia v spojení s blízkym okolím. Doporučuje sa, aby boli v dovolenkových centrách ponúkané poznávacie a náučné prehliadky a vychádzky s odborným sprievodcom. Takýmto odborným spôsobom sa

dovolenkujúci hostia oboznámia s územím (história, príroda, tradície, geológia, atraktivity, život na vidieku, vyspelosť ľudí žijúcich a tvoriacich na tomto území) a rozšíria sa ich poznatky k rôznym témam. Ponuky k tematickým sprevádzaným prehliadkam by mali byť koordinované a spoločne organizované so susednými obcami.

Ako veľmi potrebné sa javí doplnenie ponúk o možnosti:

- večernej zábavy,
- premietanie diapozitívov s prednáškou o obci, o faune a flóre, a kultúrnych pamiatkach, a to aj v jazyku najviac navštevujúcich zahraničných hostí,
- premietanie náučných videofilmov (fauna a flóra, história mikroregiónu a pod.), videofilmov letnej, resp. zimnej ponuky s cieľom prípadného budúceho letného pobytu.

Zimné obdobie

Hlavnými aktivitami zimnej ponuky sú turistické a rekreačné využitie v zimnom období nedostatočne kvantitatívne a kvalitatívne rozvinutá. Podmienky, ktoré sú v riešenom území k dispozícii, je potrebné v krátkom čase primerane zhodnotiť a využiť pre zdynamizovanie cestovného ruchu. Pri ich rozvoji je potrebné rátať s ich možným celoročným využívaním.

Návrh produktov, podporujúcich rozvoj cestovného ruchu v zimnom období v riešenom území:

a) *Zimná turistika - putovanie zimnou krajinou, pozorovanie vodnej hladiny, celoročné ubytovanie,*

b) *Verejné športové súťaže- hipoturistika*

- beh, diaľkový pochod pre deti, dospelých, pre rodiny

Súťaže plnia funkciu nielen porovnávania sa, ale aj sociálnu funkciu, funkciu zábavy.

Letné obdobie

V súčasnej ponuke sú v letnom období k dispozícii dobré predpoklady pre:

- kúpanie v Zemplínskej šírave a bazénoch, opaľovanie, letné športy, člnkovanie, vyhlídkové plavby,
- pešiu turistiku,
- čiastočne cykloturistiku,
- podmienky pre možnosť spoznávať históriu riešeného územia, pútne miesto – Klokočovskej Panny Márie,
- podmienky pre ďalšie voľnočasové aktivity, vybudovanie relaxačno – športovej zóny: minigolf, vzdelávacie akcie, pestovanie záľub, viacúčelových ihrísk.

V ďalšej časti tejto kapitoly uvádzame návrh niekoľkých typov produktov, ktoré je možné v riešenom území uplatniť. Uvádzané produkty vychádzajú z daností a podmienok v riešenom území, pričom sa poukazuje na možnosti rozvíjania, rozšírenia ponuky a jej význam, na obohatenie územia o potrebné vybavenie pre pokrytie potrieb turistov.

a) *Dovolenky pre rodiny*

Predpokladom pre rodinné dovolenky, tzn. pre rodiny prevažne s malými alebo školopovinnými deťmi sú vhodné zariadenia prispôsobené deťom. K nim patria dovolenkové ubytovacie zariadenia pre rodiny, v riešenom území sú vhodné najmä

dovolenkové (rekreačné) domy a penzion, vybudovanie Komunitného centra a letného oltára pri gréckokatolíckom chráme. Dôležitú úlohu pri tomto druhu dovolenky zohrávajú zariadenia pre voľné chvíle a ihriská pre deti. V riešenom území môžu byť veľmi atraktívne zariadenia, agroturistika, hospodársky dvor a ihriská vo voľnej prírode, pieskoviská, vo väčších zariadeniach zriadené herne so zodpovedajúcim vybavením a miestnosť s televízorom pre deti s programovou ponukou aj v ich rodnom jazyku.

b) Zelená pre zdravie

Dôležitým prvkom je pohyb na čerstvom vzduchu v estetickom a prírodnom prostredí. Riešené územie má veľmi dobré predpoklady pre takéto pobyty.

c) Na bicykli za spoznávaním a zdravím

Produkt je zameraný na kombináciu poznávania s rekreačným využívaním bicykla. Pre jeho uplatňovanie v ponuke je potrebné rozšíriť sieť značkových cyklotrás na jestvujúcich poľných lesných cestách, ako je uvedené v odporúčaníach v kap. infraštruktúra, označiť zaujímavosti riešeného územia ležiace na trasách, vydať lokálnu mapku resp. zabezpečiť zakomponovanie cyklotrás do cykloturistickej mapy, vytvoriť návrhy cyklotúr z riešeného územia a vydať vo forme brožúry a iné.

d) Pestovanie záľub

Dnešný turista sa oveľa viac ako v minulosti snaží využiť voľný čas aj na vzdelávanie. Veľmi obľúbené sú krátkodobé kurzy jazykov, fotografovania, kurzy ručných prác, pôvodných remesiel, maľovania. Pre účastníkov musí byť zabezpečené ubytovanie, stravovanie, možnosti rekreačných a športových aktivít, regenerácia.

e) Animačné programy

Tento produkt je vysoko variabilný a maximálne sa prispôsobuje požiadavkám zákazníka. V rámci programov je možné zabezpečiť sprievodcovské služby.

f) Organizovanie fakultatívnych výletov

Umožňuje dosiahnutie rovnakého efektu ako pri animačných programoch. Podľa požiadaviek zákazníka sa zabezpečujú výlety do okolia. Bežnú ponuku tvoria výlety do zaujímavých častí celej Zemplínskej šíravy, CHKO Vihorlat, NP Poloniny, Sninské rybníky, s využitím náučných chodníkov, historických miest a lokalít - Michalovce, Snina, Sebrance, Humenné a pod.

Návrh rozvoja:

- podpora nových foriem vidieckej turistiky
- vybudovanie nových nenáročných rekreačno-športových zariadení pre vyžitie návštevníkov,
- dobudovanie turistickej športovej infraštruktúry,
- dobudovanie informačného systému v jednotlivých častiach.

Spokojnosť návštevníka - dovolenkára je priamo úmerná kvalite, kvantite a pestrosti ponúkaných možností poznávania, rekreácie, zábavy, ubytovania, stravovania i ochoty a srdečnosti ľudí poskytujúcich rôzne služby. Infraštruktúra rekreácie je jednou zo základných súčastí súkolia cestovného ruchu. Jej rôznorodosť, zaujímavosť a kvalita v značnej miere ovplyvňuje rozvoj cestovného ruchu.

Existujúca infraštruktúra rekreácie a športu využiteľná pre návštevníkov riešeného územia nezodpovedá potrebám dostatočného uspokojovania ich potrieb i záujmu. Avšak z hľadiska možností, ktoré riešené územie má, je pre vytvorenie, rozšírenie primeranej infraštruktúry pre tieto aktivity dostatočný priestor.

Teda ak chceme dosiahnuť zvýšenie návštevnosti a primeranú dĺžku pobytu návštevníka - dovolenkára v riešenom území, nevyhnutným opatrením je rozšírenie, skvalitnenie a pestrosť ponuky pre rekreáciu a šport, ktorá je prepojená s turistickou infraštruktúrou a supraštruktúrou.

Nevyhnutnosťou je, aby plánovanie infraštruktúry rekreácie a športu bolo systémové, prispôsobené podmienkam daného územia, odborne spracované a aby následná jej realizácia bola uskutočnená odbornými organizáciami.

Súčasnú infraštruktúru rekreácie a športu na území obce z hľadiska zámerov v rozvoji cestovného ruchu a z hľadiska možnosti a danosti riešeného územia môžeme charakterizovať ako nedostatočne kvantitatívne a kvalitatívne rozvinutú, nezodpovedajúcu potrebám a požiadavkám súčasného návštevníka, resp. dovolenkára.

Regulatívy

Pri riešení jednotlivých aktivít v obci je potrebné rešpektovať tieto regulatívy:

1) Všetky druhy ochranných pásiem (od VN el. vedenia, transformačných staníc, PHO vodných zdrojov, zdrojov minerálnych vôd, rozvodov plynu, regulačných staníc plynu, dopravných zariadení) v zmysle platných zákonov, vyhlášok a noriem SR.

2) V oblasti funkčného členenia a priestorového usporiadania:

- dodržať funkčnú hierarchiu
- využiť kvalitné prírodné prostredie a exist. stavebný fond pre rozvoj rekreácie, vidieckeho turizmu, chalupárstva,

3) V oblasti ochrany prírody:

nepripustiť nadlimitné zaťaženie jednotlivých rekreačných priestorov,

- dodržať ekostabilizačné opatrenia,
- nové rekreačné zariadenia navrhovať predovšetkým v zastavaných častiach územia a na odsúhlasených plochách,
- prednostne dobudovať technickú infraštruktúru, predovšetkým dobudovať vodovodný a kanalizačný systém s ekologicky nezávadným čistením odpadových vôd,
- vykurovanie objektov riešiť nezávadným spôsobom,
- pri výstavbe nepripustiť nadmerné zásahy do terénu a maximálne chrániť vzrastlú i nízku zeleň,

4) Regulačné prvky priestorového a architektonického riešenia:

Architektonické riešenie objektov:

- dodržať mierku,
- objekty občianskej a rekreačnej vybavenosti,
- maximálne dve nadzemné podlažia a využiteľné podkrovie,
- strechy sedlové, valbové, manzardové so sklonom 30° až 45°, s dôrazom na použitý materiál a farebnosť striech,
- materiálovo prispôbiť navrhované objekty prírodnému prostrediu,
- rekreačné domčeky: maximálne jedno nadzemné podlažie s obytným podkrovím,

- v navrhovaných areáloch územie doplniť vysokou zeleňou, sadovými úpravami, drobnou architektúrou, opлотením, ich architektonický výraz a použitý materiál nutne zosúladiť s hlavným objektom,
- pri výbere rastlinného materiálu je nutné zohľadniť požiadavky pôdne, klimatické, expozičné a použiť na opлотenie predovšetkým živé ploty.

3.1. Vybudovanie systému verejnoprávnych partnerstiev v oblasti cestovného ruchu na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni.

Opatrenia:

- vybudovanie inštitucionálnej siete na podporu rozvoja domáceho a zahraničného cestovného ruchu, - vytvorenie inštitucionálneho rámca pre vzájomnú kooperáciu všetkých relevantných partnerov v oblasti cestovného ruchu, - podpora rozvoja cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce v návaznosti na podpísanú Medzinárodnú zmluvu s mestom Máriapócs.

Predpokladané prínosy:

- vybudovaná sieť inštitúcií zameranej na podporu a propagáciu cestovného ruchu v obci, - rozvinutá a účinná cezhraničná spolupráca, úspešné získavanie finančných prostriedkov v oblasti rozvoja cestovného ruchu.

3.2. Osveta, výchova a vzdelávanie v súlade s potrebami a trendmi rozvoja cestovného ruchu.

Opatrenia:

- zvyšovanie povedomia, výchovy a vzdelanostnej úrovne obyvateľstva k cestovnému ruchu a jeho príležitostiam, - vytvorenie kvalifikovanosti v oblasti cestovného ruchu, - informatizácia v obci - internet.

Predpokladané prínosy:

- vytvorenie nových školiacich inštitúcií v oblasti cestovného ruchu, - participácia obyvateľstva na skvalitňovanie cestovného ruchu, zvyšovanie životnej úrovne a zlepšovanie hospodársko-ekonomickej bilancie obce.

3.3. Rozvíjať vidiecky turizmus v kombinácii s agroturizmom vo väzbe na kultúrno-historický potenciál, tradície a zvyklosti.

Opatrenia:

- zvyšovanie príťažlivosti vidieka,
- podpora tvorby nových komplexných produktov cestovného ruchu,
- vytváranie imidžu konkrétnych lokalít a atraktivít,
- využívanie grantových programov na rozvoj vidieckych oblastí,
- vybudovanie športovej zóny a zóny oddychu.

Predpokladané výnosy:

- existencia špecifických produktov CR zameraných na agroturistiku,
- propagáciu historických, folklórnych a náboženských podujatí, zachovanie tradičných remesiel,
- zvýšený prísun turistov,
- príliv finančných prostriedkov do obce, jej zveľaďovanie a budovanie atraktívneho povedomie pre trvalo udržateľný rozvoj cestovného ruchu v obci,
- využitie vodných športov,
- tvorba pracovných príležitostí,
- využívanie grantových programov zameraný na rozvoj vidieckej oblasti agroturistiky.

3.4. Zlepšenie podmienok pre rozvoj MSP v oblasti služieb cestovného ruchu.

Opatrenia:

- zabezpečenie jednotného prístupu k informáciám o možnostiach podpory MSP v cestovnom ruchu vrátane podporných programoch a štrukturálnych fondov,
- skvalitnenie propagácie obce v záujme získavania investorov a prílevu turistov,
- zvýšenie informovanosti o podporných programoch MSP.

Predpokladané prínosy:

- ľahšia orientácia pre podnikateľov v oblasti podpory CR,
- príprava projektov a príliv finančných prostriedkov z grantových schém a podporných programov.

3.5. Zachovať kultúrno-historické dedičstvo.

Opatrenia:

- podpora živej kultúry - folklór, ľudové remeslá, ochotnícke divadlo, literatúra, výtvarné umenie a iná kultúrno-záujmová činnosť,
- rozvoj a rozšírenie v oblasti pútnikov a pútnického miesta,
- podpora CR v oblasti kultúry.

Predpokladané prínosy:

- udržanie a rozvoj tradícií – folklór, ľudová tvorivosť a iné,
- zlepšenie kvality života obyvateľstva, rozvoj kultúry v obci, zvýšenie atraktivity obce z pohľadu CR,
- zvýšenie informovanosti obyvateľov o kultúrnych podujatiach,
- systematická propagácia k vylepšeniu imidžu obce.

3.6. Skvalitniť informačný a orientačný systém.

Opatrenia:

- zvýšiť dostupnosť informácií o zaujímavostiach a atraktivitách služieb v obci,
- vybudovanie siete infraštruktúry peších, turistických, cykloturistických trás.

Predpokladané prínosy:

- existencia informačného systému zabezpečujúci veľmi rýchle, lacné a aktuálne služby pre turistov a návštevníkov obce zo všetkých oblastí súvisiaci s ich momentálnym pobytom, pohybom a potrebami.

3.7. Rozvoj cezhraničnej spolupráce.

Opatrenia:

- rozvoj komunikačných spojov, modernizácia a výstavba základne pre CR za jej súčasného prispôsobovania sa k štandardom EÚ,
- rozvoj a spolupráca s mestom Máriapócs v Maďarsku,
- príprava medzinárodnej spolupráce s Ukrajinou,
- rozvoj alternatívnej turistiky.

Predpokladané prínosy:

- zvýšenie konkurencieschopnosti trhu,
- ekonomické prínosy – priame zdroje, nepriame zdroje,
- zlepšenie imidžu.

4. PODPORA A ROZVOJ PODNIKANIA

Vytvorenie pozitívneho podnikateľského prostredia zosúladeného s prirodzenými danosťami a možnosťami obce a vývojovými trendmi. Znamená to zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja prostredníctvom ekonomického rozvoja

v oblasti služieb, poľnohospodárstve, cestovnom ruchu, a v iných hospodárskych odvetviach, rozvoj ľudských zdrojov.

Posilnením rekreačnej funkcie je predpoklad ďalšieho zamestnania obyvateľov v smere cestovného ruchu, súkromné ubytovanie a prevádzky spojené s poskytovaním týchto služieb.

Plochy výroby a služieb treba modernizovať podľa aktuálnych výhľadových potrieb s dostatočnými rezervnými plochami pre ďalší rozvoj.

4.1. Stabilizácia a rozvoj existujúcich výrobných kapacít remeslá a poľnohospodárstvo a progresívne prispôsobovanie ich profilu vývojovým trendom.

Opatrenia:

- zvýšenie využitia a vyťažnosti existujúcich perspektívnych, výrobných kapacít,
- zvýšenie finalizácie výroby.

Predpokladané výnosy:

- stabilizácia existujúcej výrobnéj základne,
- udržanie zamestnanosti,
- príležitosť pre uplatnenie domácich odborníkov.

4.2. Optimalizácia obecnej štruktúry a kvality podnikateľských subjektov v oblasti výroby.

Opatrenia:

- intenzívne využívanie podporných programov pre malé podnikanie,
- podpora a zvyšovanie úrovne podnikov.

Predpokladané prínosy:

- príchod zahraničných investícií k zvýšeniu efektivity a kvality výstupov podnikov,
- rozvoj efektívnejšieho systému podpory začínajúcim podnikateľom.

4.3. Vybudovanie a rozvoj dopravnej infraštruktúry.

Opatrenia:

- modernizácia miestnych komunikácií a zabezpečenie adekvátneho technického stavu dopravnej infraštruktúry,
- modernizácia autobusových zastávok, rozšírenie cesty, dobudovanie chodníkov.

Predpokladané prínosy:

- zníženie nezamestnanosti,
- mobilita turistov a domácich obyvateľov,
- zníženie rizika nehodovosti.

4.4. Dobudovanie a rozvoj inžinierskych sietí

Opatrenia:

- dostavba inžinierskych sietí k novovytvoreným strediskám cestovného ruchu
- informatizácia spoločnosti - internet.

Predpokladané prínosy:

- pripravenosť územia obce pre rozvoj podnikateľských aktivít v oblasti cestovného ruchu.

4.5. Rozvoj telekomunikačných sietí

Opatrenia:

- dobudovanie a nových telekomunikačných sietí,
- modernizácia telekomunikačných sietí.

Predpokladané prínosy:

- priblíženie sa moderným zahraničným investorom a obchodným partnerom,
- zvýhodnenie a zatraktívnenie obce a jej podmienok pre podnikanie.

4.6. Efektívne umiestňovanie existujúcich nezamestnaných na trhu práce

Opatrenia:

- vytvorenie komplexného systému rekvalifikácie reagujúceho na aktuálne problémy trhu,
- vytvorenie efektívneho systému umiestňovania nezamestnaných na trhu práce v oblasti samozamestnávania.

Predpokladané prínosy:

- znižovanie nezamestnanosti,
- znižovanie miery práce na trhu.

4.7. Posilňovanie sociálneho kapitálu

Opatrenie:

- podpora sociálnych infraštruktúr smerujúcich k zvyšovaniu kvality života,
- podpora využitia miestneho potenciálu na sociálno-ekonomický rozvoj (cestovný ruch, kultúra, prírodné zdroje a rozvoj MSP).

Predpokladané prínosy:

- spôsobilosť obce úspešne implementovať programy rozvoja,
- možnosti využívania finančných prostriedkov z EÚ,
- konkurencieschopnosť pri využívaní miestneho potenciálu.

5. POĽNOHOSPODÁRSTVO A VIDIECKY ROZVOJ

Poľnohospodárska činnosť v katastrálnom území je daná prírodnými podmienkami, geografickou polohou a možnosťami ekologických vzťahov. V osobitnej prílohe v zmysle vyhlášky MŽP SR 55/2001 Z.z. podrobne vyhodnotiť štruktúru poľnohospodárskeho fondu s uvedením plošných výmer, skupín BPEJ a všetkých potrebných údajov za celý kataster aby zodpovedné orgány štátnej správy mohli udeliť súhlas na nepoľnohospodárske využitie poľnohospodárskej pôdy resp. zábery LPF.

Zeleň: vzhľadom na obnovenie a posilnenie ekostabilizačných prvkov je potrebné spracovať plán ozelenenia celého územia katastra.

5.1. Zabezpečenie racionálneho obrábania PPF/ (Poľnohospodársky pôdny fond) so zohľadnením na vytvorenie trvalo udržateľnej sústavy hospodárenia.

Opatrenia:

- zabezpečenie preverenia bonity pôdy z hľadiska výrobnnej konkurencieschopnosti,
- zabezpečenie racionálneho PPF.

Predpokladané prínosy:

- racionálne využitie pôdy,
- odstránenie neefektívneho PPF.

5.2. Podpora dynamického rozvoja prvovýroby a spracovateľského priemyslu.

Opatrenia:

- podpora modernizácie a technologickej inovácie prvovýroby,
- podpora vzdelávania pracovníkov v agrosektore.

Predpokladané prínosy:

- zvýšenie produktivity práce a kvality potravín,
- dosiahnutie konkurencieschopnosti a výrobnéj intenzity,
- znižovanie výrobných nákladov.

5.3. Ochrana PPF.

Opatrenia:

- znižovanie znečistenia pôdy a vody,
- znižovanie vodnej a veternej erózie.

Predpokladané prínosy:

- stabilizácia hospodárenia na pôde,
- zvýšenie ochrany majetku,
- zabezpečenie ekologickej čistoty a kvality životného prostredia.

5.4. Rozvoj turizmu a agroturizmu vo vidieckom priestore.

Opatrenia:

- zvyšovanie vedomia vidieckeho obyvateľstva na využívanie jestvujúcich stavieb, budov na vidieku,
- zabezpečenie marketingu, propagácia vidieka – vidieckeho turizmu a agroturizmu,
- zabezpečenie dotačnej politiky štátu na budovanie agroturistických zariadení.

Predpokladané prínosy:

- efektívne využívanie vidieckej krajiny pre domácich a zahraničných hostí,
- zvyšovanie príjmov obyvateľov,
- stabilizácia osídlenia vidieka.

6. SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Zdravotnícke zariadenie sa v riešenom území nachádza. Budovanie a rozvoj zdravotníckej infraštruktúry vedie k vyššej úrovni poskytovania zdravotnej starostlivosti a služieb, čím sa vytvára základ pre zlepšenie zdravia a kvality života obyvateľstva. V spolupráci s NSP Michalovce a dotknutými obcami v rekreačnej oblasti Zemplínskej šíravy riešenie zdravotníckych služieb počas letnej sezóny.

6.1. Zvýšenie kvality sociálnych služieb

Opatrenia:

- spracovanie štandardov kvality a finančnej náročnosti služieb,
- po vybudovaní polyfunkčného domu zriadenie miestnosti pre dôchodcov, mládež a spolkovú činnosť,
- zriadenie opatrovateľskej činnosti – vybudovanie denného stacionáru.

Predpokladané prínosy:

- spokojnosť prijímateľov služieb.

6.2. Dosiahnutie aktívnej účasti na starostlivosti o zdravie.

Opatrenia:

- zlepšiť prístup občana k informáciám o ochrane zdravia,
- v budove polyfunkčného domu poskytovanie základných zdravotných služieb.

Predpokladané prínosy:

- prostredie podporujúce rozvíjanie zdravého životného štýlu občana,
- poskytnutie život zachraňujúce služby občanov a rekreantov.

7. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Ochrana a skvalitňovanie životného prostredia. Vybudovanie vysokej kvality ŽP, ktorá je prirodzenou a neoddeliteľnou súčasťou rastu kultúry života a ekonomických aktivít obyvateľov.

Ovzdušie: Riešene územie z hľadiska čistoty ovzdušia predstavuje relatívne homogénny priestor. Relatívnu homegénnosť územia by mohli narúšať priestory komulácie zdrojov a činnosti spôsobujúcich znečistenie ovzdušia.

Voda: Je nevyhnutnou súčasťou životného prostredia všetkých rastlinných a živočíšnych ekosystémov.

Zabezpečenie dostatku kvalitnej čistej vody je preto jednou zo základných požiadaviek existencie človeka.

Dobudovaním kanalizačnej siete dôjde k zlepšeniu životného prostredia a výraznému zlepšeniu životných podmienok v obci, ale hlavne v rekreačnej oblasti Zemplínska šírava.

Kontaminácia pôdy: K cudzorodých látok do pôd prispievajú energetické a dopravné emisie.

Hluk: Je akustický fenomén hluku. Podľa poznatkov zdravotníctva 65 dB predstavuje hranicu od, ktorej začína byť negatívne ovplyvňovaný vegetatívne nervový systém. V riešenom území sa nevykonáva monitoring hlukovej záťaže z cestnej dopravy. Vzhľadom na vysokú intenzitu dopravy je však miera tejto záťaže vo všeobecnosti vysoká.

Ochrana prírody: Odstránenie nelegálnych skládok.

Celé územie je s ekologického hľadiska kvalitné s veľkým potenciálom pre rozvoj rekreácie a turistiky. V obci je potrebná výsadba izolačnej, filtračnej, verejnej, obytnej zelene štruktúru zelene začleniť do vidieckej prírody.

Celá oblasť rekreačnej oblasti je výzvou k zlepšeniu výsadby zelene, skrášlenie prostredia, riešenie parkov a zón oddychu a relaxu.

7.1. Ochrana a racionálne využívanie vôd, zabezpečenie dostatku pitnej vody.

Opatrenia:

- zlepšenie kvality povrchových tokov a podzemných vôd,
- dobudovanie vodovodnej a kanalizačnej siete,
- zabezpečenie vododržnosti územia v celej obci úprava nekrytej dažďovej kanalizácie, priepustov.

Predpokladané výnosy:

- zníženie miery zdravotného rizika obyvateľov,
- dosiahnutie dobrej kvality povrchových a podzemných vôd.

7.2. Minimalizácia vzniku odpadov, ekologické nakladanie s odpadmi.

Opatrenia:

- znižovanie produkcie odpadov,
- zvýšenie podielu separácie odpadov a zhodnocovania separovaných odpadov,
- organizované a ekologické odstraňovanie odpadov,
- propagácia metód moderného odpadového hospodárstva.

Predpokladané prínosy:

- znižovanie produkcie odpadov,
- maximálne zhodnocovanie odpadov,
- znižovanie rizík nebezpečných odpadov.

7.3. Ochrana racionálne využívanie pôd.

Opatrenia:

- zabezpečenie protieróznej ochrany pôd,
- odstránenie nelegálnych skládok.

Predpokladané prínosy:

- znižovanie rizika pôd eróziou,
- zvyšovanie úrodností.

7.4. Ochrana ovzdušia.

Opatrenia:

- znižovanie objemu znečisťujúcich látok produkovaných do ovzdušia.

Predpokladané prínosy:

- zlepšenie imisnej situácie v ovzduší.

7.5. Enviromentálna osвета, výchová a vzdelávanie v súlade s potrebami a trendmi ochrany životného prostredia.

Opatrenia:

- rozšírenie a skvalitnenie enviromentálnej výchovy a vzdelávanie,
- podpora osvetu a záujmu širokej verejnosti v problematike ochrany a skvalitňovania životného prostredia,
- zjednodušenie prístupu obyvateľov ku komplexným informáciám o stave životného prostredia v obci.

Predpokladané prínosy:

- dosiahnutie efektívneho systému enviromentálnej výchovy a vzdelávania,
- zvýšenie informovanosti obyvateľov a ich zapojenie do ochrany životného prostredia.

8. VZDELÁVANIE A ŠKOLSTVO

V obci sa nenachádza základná škola, ani malotriedka, žiaci navštevujú školské zariadenia v susednej obci Vinné a okresnom meste Michalovce. V obci je zriadená MŠ, ktorá plne zodpovedá štandardu po pedagogickej a materiálnej stránke, sú tam perspektívne voľné kapacity pre predškolskú výchovu detí. Je potrebné dosiahnuť kompatibilitu vzdelania a kvalifikácie s požadovanou úrovňou EÚ, a to cieľavedomé a kontinuálne prepojenie medzi dopytom na trhu práce v danej lokalite.

Využitie zariadenia obecného úradu na rozvoj ľudských zdrojov viest' rekvalifikačné školenia pre lepšie uplatnenie nezamestnaných na trhu práce.

8.1. Rozvoj vzdelávania.

Opatrenia:

- zapojenie relevantných partnerov do procesu vzdelávania,
- modernizácia škôlky, podpora rozvoja vzdelávania cez rekvalifikačné kurzy.

Predpokladané prínosy:

- vytvorenie možnosti na zvyšovanie a rozširovanie kvalifikácie obyvateľov,
- zvýšenie úrovne predškolskej prípravy,
- mnohostranné vzdelanie obyvateľov v záujme zvýšenia kvality ich života.

8.2. Zvýšenie vzdelanostnej úrovne občanov zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Opatrenia:

- vytváranie možnosti pre intenzifikáciu prípravy detí zo sociálne znevýhodneného prostredia predškolského veku na vstup do školských zariadení,
- vytvorenie legislatívnych podmienok pre občanov zo sociálne znevýhodneného prostredia v kultúrne pozitívnom prostredí,

Predpokladané prínosy:

- zníženie sociálnej zaťaženia regiónu,
- zlepšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva,
- zníženie podielu nevzdelaných a nekvalifikovaných obyvateľov.

9. VÝSTAVBA V OBCI

Strategické ciele:

Hlavný dôraz by mal byť kladený na rekonštrukciu a modernizáciu budov, prísluších priestorov, parkovísk, chodníkov, rekreačných zariadení, ihrísk a výstavbu nájomných bytov. Výstavba individuálnych rodinných domov, na pozemkoch a v rodinných domov povoľovať podnikateľskú činnosť bez negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Návrh bývania bude akceptovať demografickú prognózu do navrhovaného roku 2020. Z hľadiska použitia PPF návrh plôch na bývanie bude podmienený súhlasom užívateľov a vlastníkov pôdy ale hlavne kompetentných orgánov samosprávy.

Dominantné postavenie bude mať výstavba formou RD v prielukách, výstavba nových domov IBV (Lesopark), vybudovanie nájomných bytov, rekonštrukcia a prestavby domov.

TECHNOLÓGIA výstavby ekologických domov - využívanie kvalitných materiálov – zatepľovanie, použitie solárnych kolektorov, rekuperácie, tepelných čerpadiel a pod.

Vytvoriť podmienky pre trvalé osídlenie v súčasnosti neobývaných a nevyužívaných domov:

1. pre návrat pôvodných majiteľov,
2. v prípade nezáujmu bývalých obyvateľov iniciovať zo strany OcÚ ich odpredaj,
3. vytipovať neobývané a nevyužívané domy , ktoré majú prípadnú historickú hodnotu, vhodne architektonické podmienky pre ubytovanie turistických návštevníkov,
4. zateplenie obecného úradu,
5. vybudovanie nájomných bytov,
6. vybudovanie novej IBV,
7. modernizácia MŠ,
8. výstavby polyfunkčného domu,
9. vybudovanie komunitného centra,
10. vybudovanie letného oltára.

Výstavba:

- Dobudovanie vodovodu a kanalizácie I. a II. etapa
- Protipovodňové opatrenia
- Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov
- Modernizácia cintorína – vstup, vjazd, parkové a parkovacie plochy, osvetlenie, chodníky
- Výstavba: POLYFUNKČNÝ OBJEKT CESTOVNÉHO RUCHU ZEMPLÍNSKA ŠÍRAVA – KLOKOČOV, REVITALIZÁCIA CENTRÁLNEHO PRIESTORU OBCE KLOKOČOV,
- Vybudovanie komunitného centra parkovacích a parkových plôch, vybudovanie letného oltára
- Vybudovanie novej IBV – Lesopark
- Zateplenie obecného úradu
- Modernizácia budovy MŠ
- Výstavba nájomných bytov
- Rekonštrukcia obecného rozhlasu
- Vybudovanie cyklotrás, turistických chodníkov, informačných tabúl
- Výstavba relaxačno – športovej zóny pri bazénoch – 2 športové a 1 detské ihrisko
- Výstavba parkovacích plôch oproti bazénom Kruh – Viničky
- Vybudovanie chodníkov II. etapa Family – bazén
- Elektrifikácia rekreačnej oblasti Paľkov
- Výstavba autokempingu Paľkov – elektrické, vodovodné, kanalizačné prípojky, oplotenie
- Revitalizácia futbalového ihriska, vybudovanie športovej zóny, šatne

– Vybudovanie obslužnosti Rekreačná oblasť Paľkov.

Informatívne vymedzenie etapizácie výstavby:

Č.	Stavba	Pozemok, vlastníctvo	Etapa výstavby
1.	Dobudovanie vodovodu a kanalizácie I. a II. etapa	Obecné	I. - II.
2.	Protipovodňové opatrenia	Obecné	II.
3.	Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov	Obecné	II.
4.	Modernizácia cintorína – vstup, vjazd, parkové a parkovacie plochy, osvetlenie, chodníky	Obecné	I.- II.
5.	Výstavba: POLYFUNKČNÝ OBJEKT CESTOVNÉHO RUCHU ZEMPLÍNSKA ŠÍRAVA – KLOKOČOV, REVITALIZÁCIA CENTRÁLNEHO PRIESTORU OBCE KLOKOČOV,	Obecné	I.
6.	Vybudovanie komunitného centra parkovacích a parkových plôch, vybudovanie letného oltára	Obecné, cirkevné	I.- II.
7.	Vybudovanie novej IBV – Lesopark	Obecné	I. – IV.
8.	Zateplenie obecného úradu	Obecné	I.
9.	Modernizácia budovy MŠ	Obecné	I. - II.
10.	Výstavba nájomných bytov	Obecné	I. - II.
11.	Rekonštrukcia obecného rozhlasu	Obecné	I. - II.
12.	Vybudovanie cyklotrás, turistických chodníkov, informačných tabúl	Obecné	III.
13.	Výstavba relaxačno – športovej zóny pri bazénoch – 2 športové a 1 detské ihrisko	Obecné	I.
14.	Výstavba parkovacích plôch oproti bazénom Kruh – Viničky	Obecné	I. - II.
15.	Vybudovanie chodníkov II. etapa Family – bazén	Obecné	III.
16.	Elektrifikácia rekreačnej oblasti Paľkov	Obecné	I.- IV.
17.	Výstavba autokempingu Paľkov – elektrické, vodovodné, kanalizačné prípojky, oplatenie	Obecné	III. - IV.

18.	Revitalizácia futbalového ihriska, vybudovanie športovej zóny, šatne	Obecné	IV.
19.	Vybudovanie obslužnosti Rekreačná oblasť Paľkov	Obecné	II. - IV.

10. Finančné zabezpečenie

Finančné zabezpečenie hovorí o zdrojoch financovania, ktoré sú vnútorné, štátne, súkromné a zdroje EÚ.

Obec bude plne využívať možnosti čerpania finančných prostriedkov hlavne zo **zdrojov EÚ** a z vlastných zdrojov, alebo vo forme úveru z bankových a nebankových inštitúcií, zo štátneho rozpočtu a iných zdrojov.

11. Rámec opatrení vlády

Podpora regionálneho rozvoja a cestovného ruchu ako významného zdroja pracovných príležitostí je v Európskej únii považovaná za jeden zo základných prvkov politiky hospodárskej a sociálnej súdržnosti. Jej cieľom je trvalo odstraňovať príčiny hospodárskych a sociálnych rozdielov v rozvoji jednotlivých regiónov a napomáhať postupnému vyrovnávaniu rozdielov v ekonomickej sile regiónov a v životnej úrovni ich obyvateľov. Štrukturálna a regionálna politika by mala byť dlhodobou cieľovo zameraná na vytváranie predpokladov pre racionálne využívanie zdrojov a harmonické usporiadanie všetkých hospodárskych i sociálnych funkcií sídiel a regiónov, vyvážený hospodársky a sociálny rozvoj, ako aj ekologickú rovnováhu územia a ochranu životného prostredia. Slovenská republika ako budúci člen sa plne pripravuje na realizáciu politiky ekonomickej a sociálnej súdržnosti.

Slovensko bude čerpať eurofondy prostredníctvom šiestich základných operačných programov:

- 1. Výskum a inovácie,**
- 2. Kvalita životného prostredia,**
- 3. Integrovaná infraštruktúra,**
- 4. Integrovaný regionálny operačný program,**
- 5. Ľudské zdroje, zamestnanosť a inklúzia,**
- 6. Efektívna verejná správa.**

Samostatným režimom sa budú riadiť programy Technická pomoc, Rozvoj vidieka, Rybné hospodárstvo, Európska územná spolupráca a program INTERACT, ktoré sú riadené na základe špecifických usmernení EK.

Od apríla 2013 sa na Slovensku zmenil Centrálny koordinačný orgán (CKO) pre eurofondy. Po schválení zmeny kompetenčného zákona v parlamente využívanie peňazí Európskej únie koordinuje **Úrad vlády SR** namiesto ministerstva dopravy.

V Slovenskej republike verejná správa pôsobí a bude naďalej pôsobiť v tzv. oddelenom modeli (štátna správa a nezávislá územná a miestna samospráva). Vzťahy medzi orgánmi štátu, krajskou samosprávou, obcami a podnikateľskými a mimovládnyimi organizáciami sa budú riadiť na báze vzájomnej spolupráce (princíp partnerstva).

Vzhľadom na kultúrno-historický a prírodný potenciál celého územia Slovenska je podpora rozvoja cestovného ruchu oblasťou, ktorá si vyžaduje dlhodobú a sústavnú pozornosť tak zo strany ústrednej štátnej správy, samosprávy, záujmových zväzov a rozvojových združení ako aj podnikateľských subjektov.

Existujúci systém podpory rozvoja cestovného ruchu prechádza zásadnými transformačnými zmenami a konkrétne sa premieta v troch základných oblastiach:

- v oblasti legislatívy,
- v oblasti inštitucionálnej podpory,
- v oblasti podporných programov pre rozvoj podnikania i cestovného ruchu.

Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020

Charakter

Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (ďalej len „strategický dokument“) má charakter strednodobého strategického dokumentu s celoštátnym dosahom, ktorý podlieha posudzovaniu podľa § 17 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) v ktorom príslušný orgán, ktorým je v tomto prípade rezortný orgán, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (ďalej len „MDVRR SR“), vykoná zisťovacie konanie podľa § 7 zákona a na základe jeho výsledkov rozhodne, či sa uvedený strategický dokument bude posudzovať podľa zákona.

Hlavné ciele strategického dokumentu

Strategické ciele cestovného ruchu na Slovensku na obdobie do roku 2020 vychádzajú z potenciálu cestovného ruchu, jeho vývoja na Slovensku a z koncepčných dokumentov prijatých na medzinárodnej, regionálnej i národnej úrovni..
Hlavný cieľ

Hlavným cieľom strategického dokumentu je zvyšovanie konkurencieschopnosti cestovného ruchu na Slovensku pri lepšom využívaní jeho potenciálu, so zámerom vyrovnávať regionálne disparity a vytvárať nové pracovné príležitosti.

Ide o takmer identický strategický cieľ, aký bol stanovený v „Novej stratégii cestovného ruchu SR do roku 2013“ a v Programovom vyhlásení vlády SR na roky 2014 – 2020 s tým, že je potrebné pokračovať v začatých procesoch, a na základe poznatkov a východísk definovať nové čiastkové ciele ktorými sú:

Čiastkové ciele

- a) sústrediť pozornosť na inovácie existujúcich produktov na základe trendov v dopyte po cestovnom ruchu;
- b) lepšie využívať prírodný a kultúrohistorický potenciál Slovenska podporou cieľových miest, kde už existuje stabilizovaný dopyt kľúčových trhov (nepodporovať nové cieľové miesta s nestabilnými segmentmi trhu, ktoré neprinesú dostatočný synergický efekt);
- c) podporovať cieľové miesta s dostatočným prírodným a kultúrohistorickým potenciálom v zaostávajúcich regiónoch s vysokou mierou nezamestnanosti a tak vytvárať nové pracovné príležitosti.

Textová časť sa člení na tri základné kapitoly s nasledovným obsahom:

A. Analýza vývoja cestovného ruchu

I. Medzinárodný cestovný ruch

II. Cestovný ruch v Európe

III. Porovnanie cestovného ruchu krajín V4 a Rakúska

IV. Cestovný ruch na Slovensku

B. Východiská stratégie cestovného ruchu na Slovensku do roku 2020

C. Stratégia do roku 2020

Pri tvorbe Stratégie rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 sa vychádzalo z koncepcných dokumentov, ktoré prijala vláda SR, jej orgány a realizácia ktorých bude ovplyvňovať vývoj cestovného ruchu v nadchádzajúcom období. Je to predovšetkým Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2012 – 2016 a Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2011 – zmien a doplnkov č. 1 Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2011 (ďalej len „KURS 2011“)

Zoznam dokumentov a materiálov použitých pri vypracovaní strategického dokumentu je uvedený v kapitole V/2 tohto oznámenia.

Stratégia cestovného ruchu obsahuje okrem hlavných strategických cieľov hlavné druhy – produktové skupiny cestovného ruchu na Slovensku ktorými sú:

letný cestovný ruch;

zimný cestovný ruch;

kúpeľný a zdravotný cestovný ruch;

kultúrny a mestský cestovný ruch;

kongresový cestovný ruch;

vidiecky cestovný ruch a agroturistika.

Hlavné druhy cestovného ruchu vychádzajú z doterajšieho vývoja cestovného ruchu, získaných skúseností, sú v súlade s KURS 2011 a nadväzujú na Novú stratégiu rozvoja cestovného ruchu SR do roku 2013.

Vzhľadom na skutočnosť, že Slovensko je malá krajina, ktorá má len určité kapacitné možnosti uspokojiť spotrebiteľský dopyt, je potrebné v dlhodobom výhľade orientovať sa predovšetkým na trvalo udržateľný cestovný ruch a dopyt zahraničných turistov orientovať na málo známe, nepreplnené, autentické destinácie, čo môže byť v konečnom dôsledku pre Slovensko veľmi prínosné.

Slovensko sa z hľadiska konkurencieschopnosti musí z krátkodobého hľadiska zamerať na lepšie využívanie kapacít, a z dlhodobého hľadiska najmä na zlepšovanie kvality. Znamená to zamerať pozornosť na úlohy v 2 základných oblastiach:

1. Zvyšovanie oblasti kvality v konkrétnom i širšom chápaní (ide o súbor faktorov) je základným predpokladom konkurencieschopnosti cestovného ruchu. Pre tento účel bude potrebné:

- zaviesť národný systém kvality služieb;
- zvýšiť úroveň a kvalitu destinačného manažmentu cestovného ruchu na Slovensku;
- vytvárať podmienky na podporu aktivít v cestovnom ruchu;
- odstraňovanie administratívnych prekážok podnikania;
- motivovať subjekty cestovného ruchu k inováciám;
- umožniť širšiu účasť zdravotne znevýhodnených občanov na cestovnom ruchu prostredníctvom stavebno-technických opatrení;
- v rámci iniciatívy EÚ týkajúcej sa zamerania, prípravy a realizácie Dunajskej stratégie podporovať využitie Dunaja a jeho prítokov na účely cestovného ruchu;
- podporiť rozvoj cykloturistiky, pešej turistiky a vodnej turistiky na Slovensku;
- skvalitniť pripravenosť absolventov v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu na ich uplatnenie v cestovnom ruchu;
- skvalitniť úroveň verejnej osobnej dopravy;
- zisťovať a postupne odstraňovať nedostatky a nedostatočnú kvalitu v poskytovaných službách;
- podporiť rozvoj kúpeľníctva na Slovensku;
- v rámci medzinárodnej spolupráce sa zapájať predovšetkým do iniciatív UNWTO a Európskej komisie v cestovnom ruchu;
- novelizovať zákon č. 281/2001 Z. z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr a o zmene a doplnení Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov;
- v súčinnosti s rezortom životného prostredia i samosprávami riešiť otázky trvalej udržateľnosti cestovného ruchu.

2. V oblasti zvýšenia atraktívnosti Slovenska ako dovolenkového cieľa rozvoj informačných služieb cestovného ruchu sa v rámci strategického dokumentu navrhuje:

- tvorba identity Slovenska - jasné vymedzenie obsahu prezentácie a vytvorenie príťažlivej a zrozumiteľnej štátnej identity SR;
- budovanie značky Slovensko;
- vytvorenie podmienok pre konkurencieschopnosť národných a regionálnych produktov cestovného ruchu;
- rozvíjanie informačných a propagačno-prezentačných aktivít obcí, miest a regiónov;
- zlepšenie vzhľadu Slovenska;
- zabezpečenie vymožitelnosti ochrany pamiatok;
- spolupráca s verejnoprávnymi médiami pri poskytovaní informácií o aktivitách a atraktivitách cestovného ruchu;
- marketingová podpora cestovného ruchu;
- podpora rozvoja domáceho cestovného ruchu;
- skvalitnenie navigácie turistov a návštevníkov.

Národná stratégia cestovného ruchu súvisí najmä s nasledovnými strategickými dokumentmi:

Medzinárodná úroveň

Oznámenie Komisie 2007: Agenda pre trvalo udržateľný cestovný ruch

Oznámenie Komisie 2010: Európa ako popredná svetová destinácia cestovného ruchu – nový politický rámec pre európsky cestovný ruch

Dohoda o ochrane prírodného a kultúrneho bohatstva UNESCO

Dohoda o zachovaní nemateriálneho kultúrneho dedičstva UNESCO

Národná úroveň

Národný strategický a referenčný rámec Slovenska na roky 2007 – 2013

Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2012 – 2016

Program stability Slovenskej republiky na roky 2012 až 2015

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2011 – Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001

Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja

Stratégia rozvoja konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010

Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR

Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast

Program rozvoja vidieka SR 2007 – 2013

Regionálny operačný program (ROP)

Operačný program Vzdelávanie

Operačný program Výskum a vývoj

Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia

Operačný program Životné prostredie

Operačný program Cezhraničná spolupráca

Program cezhraničnej spolupráce Slovensko – Česko 2007 – 2013

Program cezhraničnej spolupráce Slovensko – Rakúsko

Program cezhraničnej spolupráce Slovensko – Maďarsko

Programu švajčiarsko-slovenskej spolupráce (ŠFM)

Globálny cieľ Programu

Súčasnosť je mimoriadne dynamická, dochádza k závažným globálnym zmenám spojeným v formovaním novej štruktúry celosvetovej deľby práce. Táto skutočnosť má a bude mať konkrétny dopad aj v strednej Európe, resp. formujúci sa región.

Východiskom pre odhad možného vývoja, ako už bolo uvedené sú faktory, deklarované európskou úniou vo forme cieľov dokumentu Európa 2020. Globálny cieľ PHSR sa vzťahuje k časovému horizontu, v ktorom má zmysel hodnotiť dopady aktivít podporených týmto PHSR, čo predstavuje roky 2014 - 2020.

Inteligentný rast, založený na inováciách, modernizácii a podpore výskumu a vývoja je už teraz významným faktorom (z hľadiska podielu pracujúcich v kvartérnom sektore), ktorý vplýva na štatistiky rozvinutosti európskych regiónov, kde hlavne vďaka nemu má región významné postavenie.

Čiže tento faktor je potrebné ďalej posilniť a zhodnotiť.

Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu - ľudských, prírodných, kapitálových. Nesmieme, ale pritom zabúdať na skutočnosť, že významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov alebo ináč povedané ich ochota podieľať sa na ňom.

Úzko s tým súvisí rozvoj športu, rekreácie, zotavenia, zábavy, kultúry, umenia prostre aktivít podporujúcich kreativitu, ktoré by boli šité na mieru a tiež dostupné všetkým vekovým kategóriám.

Trvalo-udržateľný rozvoj chápeme v kontexte rozvoja sídelného prostredia v území KSK. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia v jednotlivých častiach KSK, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich liečenie (nápravu). Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu.

Globálnym cieľom Programu je vytvorenie podmienok pre hospodársky rozvoj a zvyšovanie kvality života obyvateľov kraja.

To znamená miesta s vysokou mierou vybavenosti územia, t.j. kvalitnou ponukou služieb v oblasti komerčnej a nekomerčnej vybavenosti; s kvalitnou dopravnou infraštruktúrou napojenou na medzinárodné dopravné koridory; so zabezpečenou podporou podnikateľských aktivít založenej na vysokej miere pridanej hodnoty využívajúcich hlavne miestnu (kvalifikovanú) pracovnú silu; kde sa tvorivo uplatňujú princípy trvalo udržateľného rozvoja sídelného prostredia v území.

Na úrovni globálnej stratégie kraja boli identifikované nasledovné oblasti podpory, ktoré budú napíňané prostredníctvom jednotlivých prioritných osí:

1. Základná infraštruktúra
2. Ľudské zdroje, zamestnanosť a sociálna inklúzia
3. Veda, výskum a inovácie

Súčasťou vyššie uvedených oblastí podpory je aj oblasť zameraná na budovanie administratívnych

kapacít verejnej správy pri realizácii programov rozvoja.

Predmetné oblasti podpory vychádzajú z oblastí podpory definovaných v rámci východiskových

podkladov pre spracovanie stratégie Programu, ktorými sú Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30, Národný program reforiem SR 2012, Návrh základných princípov partnerskej dohody pre nové programové obdobie (2014 - 2020) a Position of the Commission Services on the development of the Partnership Agreement and programmes in SLOVAKIA 2014 - 2020.

Stratégia programu v plnej miere zohľadňuje výsledky socio-ekonomickej analýzy súčasného stavu na území kraja, analýzu najvýznamnejších kľúčových aktérov pôsobiach na území kraja (územná samospráva, asociácie, zväzy a združenie podnikateľov), ich potreby ako aj prvky spoločného strategického rámca na roky 2014 až 2020 pre fondy európskeho spoločenstva.

Stratégia na dosiahnutie globálneho cieľa

Stratégia zvolená na dosiahnutie globálneho cieľa Programu vychádza z poznania komplexných potrieb kraja a ich dôležitosti pre zabezpečenie kvality života jeho občanov. Do riešenia relatívne širokého spektra existujúcich rozvojových potrieb aktívne vstupujú viacerí aktéri (štát, miestna samospráva, súkromný sektor, mimovládne organizácie atď.) s rôznymi kompetenciami, záujmami a finančnými

zdrojmi. Preto stratégia vychádza z predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy na národnej a lokálnej úrovni zabezpečia koordinovaný prístup pri realizácii intervencií na území kraja, ktorého predpokladom je vzájomná spolupráca a informovanosť kľúčových aktérov jeho rozvoja. Špecifická pozornosť bude venovaná koordinácii intervencií spolufinancovaných zo zdrojov európskych fondov smerujúcich do územia Košického kraja cez schválené operačné programy. Účelom Programu je identifikovať problémy a faktory rozvoja a navrhnúť spôsoby ich riešenia v rámci tých oblastí, ktoré sú priamo v kompetencii samosprávy (kraja), resp. v rámci tých oblastí, ktoré nie sú priamo v kompetencii kraja, ale kraj ich v rámci svojich schopností a možností dokáže ovplyvniť (najmä pri využití princípu partnerstva). Integrovaný prístup k stratégii územného rozvoja

Integrovaný prístup k stratégii územného rozvoja je zároveň jedným zo základných princípov

programovania v programovom období 2014 – 2020 pre fondy európskeho spoločenstva.

Integrovaný prístup predstavuje metódu mobilizácie a realizácie rozvoja v miestnych spoločenstvách. Medzi základné princípy patria: podpora integrovaného a trvalo-udržateľného rozvoja vedeného zdola nahor, využitie miestnych zdrojov – prírodných, materiálnych, ľudských, finančných a ich inovatívne využitie pre tvorbu pridanej hodnoty v území.

Vďaka vzniku lokálnych partnerstiev a implementácii projektov prístupom zdola nahor využitím znalostí miestnych potrieb územia, ako aj skúseností miestnych aktérov, sa vytvoria lepšie podmienky pre komplexný rozvoj obcí.

Očakávané dopady:

- ☐ udržanie pozície jedného z najkonkurencieschopnejších regiónov SR a EÚ,
- ☐ zlepšenie demografického vývoja,
- ☐ zvýšenie využitia inovačného potenciálu regiónu a zvýšenie podielu inovatívnych podnikov na úroveň priemeru EÚ,
- ☐ dobudovanie dopravnej infraštruktúry pre rozvoj integrovanej a ekologickej dopravy,
- ☐ zlepšenie kvality životného prostredia.

Prioritné oblasti

Prioritná os 1 1. Veda, výskum a inovácie

Prioritná os 2 2. Ľudské zdroje

Prioritná os 3 3. Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie

Prioritná os 4 4. Zamestnanosť

Prioritná os 5 5. Životné prostredie, zmeny klímy a obnoviteľné zdroje energie

PO 1: Veda, výskum a inovácie

košický kraj by mal s dôrazom na oblasti podľa schválenej Inovačnej stratégie SR zamerať svoje strategické rozvojové aktivity najmä na oblasť logistiky, informačných a komunikačných technológií, automatizáciu, reguláciu a meranie, chemické a biotechnologické inžinierstvo a oblasti spoločenských a sociálnych vied, vzdelávanie.

KSK by sa okrem inovácií v priemysle mal zamerať aj na inovácie v službách a vede a výskume ako aj v spoločenských oblastiach. Vzhľadom na možnosti medzinárodnej spolupráce je potrebné vytvoriť medzinárodný technologický alebo inovačný inkubátor, alebo vyvinúť snahu o umiestnenie medzinárodne významnej výskumnej inštitúcie v regióne.

PO 2: Ľudské zdroje

KSK by mal zamerať strategické aktivity na rozvoj ľudských zdrojov s dôrazom na vedu, výskum a inovácie a rast sektoru služieb vo všetkých priemyselných odvetviach, sociálnych a zdravotníckych službách. Zvýšenú pozornosť bude potrebné venovať aj staršiemu obyvateľstvu.

V oblasti verejného zdravia je nevyhnutné na regionálnej úrovni zapracovať do svojich koncepčných materiálov stratégie podpory zdravia obyvateľstva vo všetkých politikách v spolupráci s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva.

PO 3: Zamestnanosť

KSK by sa mal zamerať na vytváranie nových pracovných miest s dôrazom na rast zamestnanosti vo vede, výskume a inováciách a v sektore služieb pre inovatívne podnikanie a perspektívne podniky. Zvýšenú pozornosť bude potrebné venovať aj zamestnávaniu staršej populácie. Nové pracovné miesta bude potrebné vytvárať pre pracovníkov vo veku 50+ v kombinácii s novými sociálnymi a zdravotníckymi službami.

PO 4: Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie

KSK by mal zamerať svoje strategické aktivity s dôrazom na podporu MSP a vytváranie podnikateľského prostredia v sektore služieb pre inovatívne podnikanie a perspektívne podniky, inovatívne podniky a podniky zamerané na vývoj a produkciu najnovších technológií, ale aj poradenských a vzdelávacích služieb. Proaktívne a strategicky PZI smerovať do nových vysoko inovatívnych odvetví nadväzujúcich na rozhodujúce odvetvia a služby.

PO 5: Životné prostredie, zmeny klímy a obnoviteľné zdroje energie

BK by mal zamerať svoje strategické aktivity s dôrazom na zvýšenie využívania obnoviteľných zdrojov energií a surovín vo všetkých priemyselných odvetviach, podporu ekologickej dopravy, podporu všetkých iniciatív smerujúcich k zavádzaniu environmentálne šetrných technológií, nielen vo výrobnnej sfére, ale aj u obyvateľov (domácností).

11.1. Oblasť legislatívy

V tejto časti sú uvedené najdôležitejšie legislatívne normy, ktoré sa týkajú cestovného ruchu ako takého ako aj právne normy, ktoré majú za cieľ podporu podnikania a ekonomické oživenie regiónov.

11.2. Oblasť inštitucionálnej podpory

Národná úroveň - V súvislosti s transponovaním celej potrebnej legislatívy Európskej únie do práva Slovenskej republiky sa stáva kľúčovou otázkou schopnosť garantovať implementáciu *acquis communautaire* a jej vymáhateľnosť. Je preto potrebné posilniť administratívne kapacity v oblasti regionálneho rozvoja s cieľom efektívne využívať programy zo štrukturálnych fondov EU.

Krajská úroveň - Košický samosprávny kraj (KSK) má na výkon kompetencií v oblasti regionálneho rozvoja zriadený odbor strategického rozvoja, v rámci ktorého pôsobia referáty analýz, prognóz a programov regionálneho rozvoja, referát manažmentu a cestovného ruchu, referát územného plánovania a dopravy.

Za účelom podpory rozvoja regiónov a ich ekonomického oživenia sú na Slovensku vytvorené **odborné inštitúcie**, ktoré sa zaoberajú regionálnym rozvojom ako takým, podporou podnikania a samozrejme aj rozvojom cestovného ruchu. Keďže ide o pomerne značný počet inštitúcií so širokým záberom činnosti, v tejto časti je uvedená len stručná charakteristika týchto inštitúcií, pričom je uvedený kontakt, kde je možné získať viac informácií a ďalšie poznatky o realizovaných a pripravovaných podporných programoch.

SACR na domácom trhu spolupracuje s regiónmi a strediskami cestovného ruchu a tiež s nasledovnými združeniami:

- Slovenská asociácia cestovných kancelárií,
- Zväz hotelov a reštaurácií SR,
- Asociácia informačných centier Slovenska,
- Združenie lanoviek a vlekov - LAVEX,
- Zväz kúpeľov a žriediel SR,
- Slovenský zväz vidieckeho turizmu a agroturizmu,
- Slovenský cykloklub.

SACR je členom nasledovných medzinárodných organizácií:

- ASTA American Society of Travel Agents ,
- CEETB Central and Eastern Europe Travel Board ,
- CECTA Central European Countries Travel Association ,
- ETC European Travel Commission ,
- RDA Internationaler Bustouristik Verband e.V.

Kontakt SACR:

Pracovisko Bratislava:

Slovenská agentúra pre cestovný ruch

Dr. V. Clementisa 10

821 02 Bratislava

Tel.: +421/2/50 700 801

Fax: +421/2/55 571 654

E-mail: sacrba@sacr.sk

SZVTA - Slovenský zväz vidieckeho turizmu a agroturizmu - združuje právnické a fyzické osoby, ktoré sú spôsobilé poskytovať služby v rámci cestovného ruchu na vidieku. Zväz zastupuje záujmy podnikateľov vo vidieckom turizme a v agroturizme. SZVTA je členom Európskeho zväzu vidieckeho turizmu a dovoleník na roľníckych dvoroch, so sídlom v Štrasburgu.

Kontakt:

Kontakt

Tel: +421 (0) 903/546 060, +421 (0) 905/546 060 Email: slovakguide@stonline.sk
Web: www.agroturist.sk

Priemyselná 6, 821 09 Bratislava

Slovensko-švajčiarske združenie pre rozvoj cestovného ruchu - bolo založené v r. 1994. Hlavným cieľom združenia je ďalšie vzdelávanie v manažmente cestovného ruchu prostredníctvom domácich odborníkov za podpory švajčiarskeho know-how. Činnosť združenia tvorí:

- vzdelávanie pracovníkov podnikov cestovného ruchu a hotelierstva, štátnej správy a samosprávy, regionálnych a miestnych združení cestovného ruchu,
- poradenská a publikačná činnosť,
- sprostredkovanie praxe v zariadeniach cestovného ruchu vo Švajčiarsku.

Kontakt:

Slovensko-švajčiarske združenie pre rozvoj cestovného ruchu

Tajovského 10
Banská Bystrica
974 01

info@slovak-swisstourism.sk

048/415 27 82

048/415 27 82

<http://www.slovak-swisstourism.sk>

AICES - Asociácia informačných centier Slovenska - bola založená v r. 1994 ako dobrovoľné, nepolitické záujmové združenie fyzických a právnických osôb pôsobiacich v oblasti informácií a cestovného ruchu. Asociácia vznikla na ochranu práv a oprávnených záujmov informačných centier Slovenska, na podporu a skvalitňovanie ich činnosti s cieľom propagovať Slovensko v záujme rozvoja domáceho a aktívneho cestovného ruchu.

Kontakt:

ASOCIÁCIA INFORMAČNÝCH CENTIER SLOVENSKA

Námestie mieru 1

031 01 Liptovský Mikuláš

Tel.: +421/44/55 14 541, Fax: +421/44/55 14 448

E-mail: info@infoslovak.sk

Web: www.infoslovak.sk, www.aices.sk

SACK - Slovenská asociácia cestovných kancelárií - bola založená v r. 1991. Združuje cestovné kancelárie so sídlom na území SR a ďalšie fyzické a právnické osoby, ktoré sú aktívne na trhu cestovného ruchu. Zastupuje a presadzuje záujmy svojich členov vo vzťahu k orgánom štátnej správy a samosprávy, je členom Svetovej federácie národných asociácií cestovných kancelárií - FUA AV/UFTAA, zabezpečuje spoločnú propagáciu na tuzemských a medzinárodných podujatiach, vydáva mesačník Aktuality pre členov.

Kontakt:

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA CESTOVNÝCH KANCELÁRIÍ A CESTOVNÝCH
AGENTÚR

Bajkalská 25., 821 01 Bratislava 2, Slovak Republic

Tel/Fax:

00421 2 5823 3385

Tel: 00421 2 5341 9058

e-mail: sacka@stonline.sk
sacka@ba.sknet.sk

ARVI - Agentúra pre rozvoj vidieka - je príspevková, nezisková organizácia, ktorej poslaním je podporovať aktivity trvalo udržateľného, vyváženého sociálno-ekonomického rozvoja vidieckych sídiel, tvorbu zamestnanosti a dodatočných príjmov pre vidiecke obyvateľstvo, pomáhať obciam pripravovať a realizovať projekty v týchto oblastiach a asistovať potencionálnym a existujúcim podnikateľským subjektom na vidieku v ich činnosti.

Kontakt:

Agentúra pre rozvoj vidieka

Akademická 4, 949 01 Nitra

Tel./fax: 037/ 733 64 02

E-mail: arvi@arvi.sk

www.arvi.sk

NARMSP - Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania - vznikla spoločnou iniciatívou programu Európskej únie PHARE a vlády SR. Hlavným cieľom agentúry je iniciovať rozvoj a rast existujúcich a novozaložených malých a stredných podnikov. Agentúra zabezpečuje koordináciu všetkých aktivít na podporu malého a stredného podnikania v SR, vrátane finančných na medzinárodnej, národnej a lokálnej úrovni.

Kontakt:

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania Miletičova 23, 821 09

Bratislava 2, Slovenská republika

tel.: +421 2 502 44 500

fax: +421 2 502 44 501

e-mail: agency@nadsme.sk

Podnikateľské inovačné centrá /BIC/ a Regionálne poradenské a informačné centra /RPIC/ - podporujú hospodársky rozvoj na regionálnej úrovni prostredníctvom rozvoja malého a stredného podnikania. Ich dominantnou úlohou je poskytovať komplexné služby pre sektor malých a stredných podnikateľov v jednotlivých regiónoch Slovenska, v prípade BIC sa aktivity sústreďujú predovšetkým na podporu podnikateľov s inovatívnym zameraním.

V súčasnosti sieť BIC pozostáva z BIC v Bratislave, Prievidzi, Spišskej Novej Vsi, Košiciach a Banskej Bystrici. Štruktúru RPIC tvorí 12 centier rovnomerne rozmiestnených po celom území Slovenska. Činnosť týchto inštitúcií je koordinovaná Národnou agentúrou pre podporu malého a stredného podnikania.

Kontakt:

BIC KOŠICE

Floriánska 19, 040 01 Košice 12, Ing. Andrea Hrabovská

tel.: +421-55-625 21 60

fax: +421-55-685 40 53

e-mail: bicke@bicke.sk, www.bicke.sk

SARIO - Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu je akciová spoločnosť, poskytujúca komplexné poradenské a investorské služby. Jej hlavnou úlohou je podporovať vstup zahraničného kapitálu na Slovensko a vytvárať v zahraničí pozitívny obraz o Slovensku ako krajiny s atraktívnym investičným prostredím.

Kontakt:

Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu

Trnavská cesta 100

Tel: +421 2 58 260 100, 101

821 01 Bratislava

Fax: +421 2 58 260 109

Slovenská republika

E-mail: sario@sario.sk, invest@sario.sk, trade@sario.sk

SOPK - Slovenská obchodná a priemyselná komora bola zriadená zákonom SNR č. 9/192 Zb. ako verejnoprávna inštitúcia. Členmi komory sú právnické a fyzické osoby, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť okrem odvetvia poľnohospodárstva a potravinárstva. SOPK zastupuje a koordinuje spoločné záujmy svojich členov v podnikateľskej činnosti v tuzemsku i zahraničí, poskytuje im služby. Na Slovensku funguje sieť regionálnych komôr.

Kontakt:

Košice Žižkova 6, 040 01 Košice, č.tel.: 055/6220633, č.faxu: 055/6220045,

email: sopkrkke@sopk.sk

OBEO - Obchodno-ekonomické oddelenia pri zastupiteľských úradoch SR v zahraničí. Obchodní radcovia napomáhajú pri nadväzovaní kontaktov a obchodných stykov, získavajú pre firmy zo SR cenné informácie o trhu v danom teritóriu, prípadne informujú miestne podnikateľské kruhy o investičných a obchodných príležitostiach na Slovensku. Taktiež sa zapájajú aktívne do rôznych propagačných akcií a výstav. Informácie a kontakty na konkrétne OBEO možno získať na Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Mierová 19, 827 15 Bratislava 212
Fax: 02 / 4333 7827
Ústredňa: 4854 1111

alebo:

global.marketing@sario.sk

K dispozícií na Slovensku sú podporné programy v oblasti rozvoja cestovného ruchu a podpory podnikania, ktoré spravujú úrady práce, Ministerstvo hospodárstva a ďalšie inštitúcie.

Podporné programy úradov práce

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR prostredníctvom krajských a obvodných úradov práce zabezpečuje politiku trhu práce v SR uplatňovaním vhodných nástrojov hospodárskej a sociálnej politiky.

Zdrojom financovania politiky trhu práce:

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Špitálska ulica č. 8, 812 67, Bratislava

Kontakt pre médiá:

peter.zeman@upsvr.gov.sk

veronika.cerna@upsvr.gov.sk

jana.lukacova2@upsvr.gov.sk

Finančné prostriedky v ňom sa rozdeľujú na pasívnu politiku trhu práce (podpora v nezamestnanosti) a na aktívnu politiku trhu práce, ktorá vychádza z koncepcie rozvoja každého regiónu.

Sekcia služieb zamestnanosti

sekretariát sekcie:

Dagmar Slaná (02/20 444 897, sluzby.zamestnanosti@upsvr.gov.sk)

Diana Bagalová (02/20 444 860)

Sekcia riadenia

sekretariát sekcie:

Mgr. Iveta Kučerová (02/20 455 914, esf@upsvr.gov.sk)

Sekcia sociálnych vecí a rodiny

sekretariát sekcie:

Mgr. Lenka Banská (02/20 455 921, socialne.veci@upsvr.gov.sk)

Sekcia ekonomiky

sekretariát sekcie:

Natália Chovancová (02/20 441 851, ekonomika@upsvr.gov.sk)

Osobný úrad

sekretariát:

(osobny.urad@upsvr.gov.sk)

Odbor kontroly sekretariát:

Iveta Jonášová (02/20 441 803, kontrola@upsvr.gov.sk)

Podmienky poskytnutia štátnej pomoci

Štátna pomoc sa poskytuje vo forme dotácie na realizáciu projektu, Bližšie informácie o štátnom programe nájdete na webovskej stránke

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

Námestie slobody č. 6, P.O.BOX 100, 810 05 Bratislava, Slovenská republika

Tel.: 02 5949 4111, info@mindop.sk

Ďalšie programy

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Nám. Ľ. Štúra 1,
812 35 Bratislava Tel.: +421 2 5956 1111

Gestorským rezortom je MZP SR a je charakterizovaný ako proces aktivít prispievajúcich ku skrášleniu a zlepšeniu prostredia na dedinách.

Viac o programe na stránke:

Program obnovy dediny

www.obnovadediny.sk

Kontaktné pracoviská poradcov SAŽP pre kraje_Košický kraj, Prešovský kraj

SAŽP - Centrum plánovania prírodných a energetických zdrojov, Sabinovská 3, 080 01 Prešov

fax: 051/74 80 118

Ing.arch. Jozef Macko jozef.macko@sazp.sk

tel.: 051/74 80 122, 0907 850 100

12. ZÁVER:

V súčasnosti v Slovenskej republike prebieha proces programovacieho obdobia na roky 2014 – 2020. Pre tieto zábery bolo potrebné zmapovať problémy, východiská a vytýčiť socio-ekonomické a enviromantálne rozvojové ciele a priority SR.

Nástrojom pre naplnenie týchto náročných úloh je Národný strategický referenčný rámec SR. V súčinnosti s

- Národným strategickým referenčným rámcom Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020,
 - Programom rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 so zameraním na územný rozvoj,
 - Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2014 – 2020,
- a následne sa aktualizoval Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ako základný rámec pre budúce programovacie obdobie na roky 2014 - 2020 v oblasti znižovania disparít prezentované v EÚ.

Hlavným cieľom tohto dokumentu je zlepšovať kvalitu života občanov a sociálnu súdržnosť obce, najmä vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a tvorbu pracovných príležitostí, presadzovať koncept trvalo udržateľného rozvoja tak, aby sa obec v rámci Košického kraja a SR pri začleňovaní do štruktúr EÚ stala plnohodnotnou.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klokočov je vlastníctvom obce Klokočov.

Akékoľvek zneužitie autorského práva fyzickou alebo právnickou osobou, kopírovanie celku alebo jeho častí alebo iné zneužitie má za následok trestnoprávnu zodpovednosť!

Autorské práva a systém, formu a obsah spracovania a zoradenia jednotlivých informácií sú vyhradené pre spracovateľa projektu.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klokočov je dielom Ing. Ján Ondarišin a kolektív.

Spracovatelia: - Ing Ján Ondarišin a kolektív
- starostka Ing. Monika Hudáčková
- obecné zastupiteľstvo
- obyvatelia obce

13. Prílohy k PHSR:

Formulár P4 Formulár na prípravu investičných projektov

Základné údaje o projektovom zámere č. 1							
Názov projektu	Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia a elektrických rozvodov v rekreačnom stredisku Klokočov						
Garant / subjekt	Obec Klokočov						
Kontaktná osoba + e-mail, telefón	Ing. Monika Hudáčková, obec@klokocovmi.sk , 0918414737						
Partneri garanta (spolupráca s ...)							
Zač. a ukonč. projektu (od ... do ...)	05/2019 – 06/2019						
Stav projektu pred realizáciou	Verejné osvetlenie a elektrické rozvody v nevyhovujúcom stave						
Cieľ projektu	Zvýšenie bezpečnosti a energetickej efektívnosti						
Výstupy	Bezpečnosť, efektívnosť, zníženie verejných výdavkov						
Užívatelia	Rekreanti, rybári, obyvatelia obce						
Indikátory monitoringu	Zníženie verejných výdavkov, rozšírenie obslužnosti						
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa						
Riziká	Neschválenie žiadosti						
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu					Termín (mesiac/rok)	
Príprava projektovej dokumentácie	Projektant					01-03/2019	
Ohlásenie drobnej stavby	Stavebný úrad					03/2019	
Spracovanie žiadosti o NFP	Projektový manažér					2019	
Výber dodávateľa	Verejný obstarávateľ					04/2019	
Realizácia a ukončenie projektu	Dodávateľ					05-06/2019	
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EÚ	ŠR	VÚC	Obec	
Spracovanie PD	2019	3 000,-	0	0	0	3 000,-	
Realizácia projektu	2019	98 000,-	0	93 000,-	0	5 000,-	
Spolu		101 000,-	0	93 000,-	0	8 000,-	

Zdroj: upravené podľa Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Poznámka:

Formulár je potrebné prepojiť na maticu logického rámca, ktorá je povinná pre každý projekt. Tento formulár je prílohou k PHSR.

Komentár:

Každý investičný projekt zahrnutý v akčnom pláne na roky n+2 by mal mať vypracovaný samostatný formulár na prípravu projektu.

Základné údaje o projektovom zámere č. 2							
Názov projektu	Rekonštrukcia a výstavba sociálnych zariadení a vodných zdrojov v rekreačných strediskách k.ú. Klokočov						
Garant / subjekt	Obec Klokočov						
Kontaktná osoba + e-mail, telefón	Ing. Monika Hudáčková, obec@klokocovmi.sk , 0918414737						
Partneri garanta (spolupráca s ...)							
Zač. a ukonč. projektu (od ... do ...)	05/2019 – 06/2019						
Stav projektu pred realizáciou	Havarijný stav						
Cieľ projektu	Modernizácia a poskytnutie služieb vyššieho štandardu						
Výstupy	Štandardné služby, estetizácia, ekológia, zníženie výdavkov						
Užívatelia	Návštevníci rekreačnej oblasti						
Indikátory monitoringu	Vyšší štandard, rozšírenie obslužnosti, úspora výdavkov						
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa						
Riziká	Neschválenie žiadosti						
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu				Termín (mesiac/rok)		
Príprava projektovej dokumentácie	Projektant				01-03/2019		
Stavebné povolenie	Stavebný úrad				03/2019		
Spracovanie žiadosti o NFP	Projektový manažér				2019		
Výber dodávateľa	Verejný obstarávateľ				04/2019		
Realizácia a projektu	Dodávateľ				05-06/2019		
Kolaudácia	Obec				06/2019		
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EÚ	ŠR	VÚC	Obec	
Spracovanie PD	2019	4 000,-	0	0	0	4 000	
Realizácia projektu	2019	142 000,-	0	130 000,-	0	12 000	
Spolu		146 000,-	0	130 000,-	0	16 000	

Zdroj: upravené podľa Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Poznámka:

Formulár je potrebné prepojiť na maticu logického rámca, ktorá je povinná pre každý projekt. Tento formulár je prílohou k PHSR.

Komentár:

Každý investičný projekt zahrnutý v akčnom pláne na roky n+2 by mal mať vypracovaný samostatný formulár na prípravu projektu.

Základné údaje o projektovom zámere č. 3							
Názov projektu	Vodovod – rozvodná sieť I. a II. etapa Klokočov - Paľkov						
Garant / subjekt	Obec Klokočov						
Kontaktná osoba + e-mail, telefón	Ing. Monika Hudáčková, obec@klokocovmi.sk , 0918414737						
Partneri garanta (spolupráca s ...)							
Zač. a ukonč. projektu (od ... do ...)	04/2020 – 12/2020						
Stav projektu pred realizáciou	Nevybudovaná rozvodná sieť						
Cieľ projektu	Vybudovanie rozvodnej siete						
Výstupy	Zabezpečenie zásobovania vodou						
Užívatelia	Chatári, rekreanti						
Indikátory monitoringu	Zvýšenie životnej úrovne						
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa						
Riziká	Neschválenie žiadosti						
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu				Termín (mesiac/rok)		
Projektová dokumentácia	Projektant				2016		
Stavebné povolenie	Stavebný úrad				2016		
Spracovanie žiadosti o NFP	Projektový manažér				10/2019		
Výber dodávateľa	Verejný obstarávateľ				2016		
Realizácia a projektu	Dodávateľ				04-12/2020		
Kolaudácia	Obec				12/2020		
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EÚ	ŠR	VÚC	Obec	
Spracovanie PD	2015	4 600,-	0	0	0	4 600,-	
Realizácia projektu	2020	167 000,-	0	158 650,-	0	8 350,-	
Spolu		171 600,-	0	158 650,-	0	12 950	

Zdroj: upravené podľa Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Poznámka:

Formulár je potrebné prepojiť na maticu logického rámca, ktorá je povinná pre každý projekt. Tento formulár je prílohou k PHSR.

Komentár:

Každý investičný projekt zahrnutý v akčnom pláne na roky n+2 by mal mať vypracovaný samostatný formulár na prípravu projektu.

Základné údaje o projektovom zámere č. 4							
Názov projektu	Kanalizácia – rozvodná sieť I. a II. etapa Klokočov - Paľkov						
Garant / subjekt	Obec Klokočov						
Kontaktná osoba + e-mail, telefón	Ing. Monika Hudáčková, obec@klokocovmi.sk , 0918414737						
Partneri garanta (spolupráca s ...)							
Zač. a ukonč. projektu (od ... do ...)	04/2021 – 12/2021						
Stav projektu pred realizáciou	Nevybudovaná kanalizačná sieť						
Cieľ projektu	Vybudovanie kanalizačnej siete						
Výstupy	Zabezpečenie odkanalizovania strediska						
Užívatelia	Chatári, rekreanti						
Indikátory monitoringu	Zvýšenie životnej úrovne, ochrana životného prostredia						
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa						
Riziká	Neschválenie žiadosti						
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu				Termín (mesiac/rok)		
Príprava projektovej dokumentácie	Projektant				2019		
Stavebné povolenie	Stavebný úrad				2019		
Spracovanie žiadosti o NFP	Projektový manažér				10/2020		
Výber dodávateľa	Verejný obstarávateľ				2019		
Realizácia a projektu	Dodávateľ				04-12/2021		
Kolaudácia	Obec				12/2021		
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EÚ	ŠR	VÚC	Obec	
Spracovanie PD	2015	4 950,-	0	0	0	4 950	
Realizácia projektu	2020	214 000,-	0	203 300,-	0	10 700	
Spolu		218 950,-	0	203 300,-	0	15 650	

Zdroj: upravené podľa Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Poznámka:

Formulár je potrebné prepojiť na maticu logického rámca, ktorá je povinná pre každý projekt. Tento formulár je prílohou k PHSR.

Komentár:

Každý investičný projekt zahrnutý v akčnom pláne na roky n+2 by mal mať vypracovaný samostatný formulár na prípravu projektu.

Základné údaje o projektovom zámere č. 5							
Názov projektu	Klokočov – preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami						
Garant / subjekt	Obec Klokočov						
Kontaktná osoba + e-mail, telefón	Ing. Monika Hudáčková, obec@klokocovmi.sk , 0918414737						
Partneri garanta (spolupráca s ...)							
Zač. a ukonč. projektu (od ... do ...)	04/2021 – 12/2022						
Stav projektu pred realizáciou	Nevybudované protipovodňové opatrenia na časti vodného toku v zastavanom území obce						
Cieľ projektu	Vybudovanie protipovodňovej ochrany						
Výstupy	Zabezpečenie protipovodňových opatrení						
Užívatelia	Občania obce						
Indikátory monitoringu	Zvýšenie ochrany života a majetku občanov						
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa						
Riziká	Neschválenie žiadosti						
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu				Termín (mesiac/rok)		
projektová dokumentácia	Projektant				2010		
Stavebné povolenie	Stavebný úrad				2016		
Spracovanie žiadosti o NFP	Projektový manažér				2021		
Výber dodávateľa	Verejný obstarávateľ				2020		
Realizácia a projektu	Dodávateľ				04/2021 – 12/2022		
Kolaudácia	Obec				12/2022		
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EÚ	ŠR	VÚC	Obec	
Spracovanie PD	2010	17 000,-	0	0	0	17 000	
Realizácia projektu	2020	880 000,-	0	836 000,-	0	44 000	
Spolu		897 000,-	0	836 000,-	0	61 000	

Zdroj: upravené podľa Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Poznámka:

Formulár je potrebné prepojiť na maticu logického rámca, ktorá je povinná pre každý projekt. Tento formulár je prílohou k PHSR.

Komentár:

Každý investičný projekt zahrnutý v akčnom pláne na roky n+2 by mal mať vypracovaný samostatný formulár na prípravu projektu.

Základné údaje o projektovom zámere č. 6							
Názov projektu	Rekonštrukcia a modernizácia miestnych komunikácií a chodníkov						
Garant / subjekt	Obec Klokočov						
Kontaktná osoba + e-mail, telefón	Ing. Monika Hudáčková, obec@klokocovmi.sk , 0918414737						
Partneri garanta (spolupráca s ...)							
Zač. a ukonč. projektu (od ... do ...)	04/2021 – 12/2022						
Stav projektu pred realizáciou	Poškodené miestne komunikácie a chodníky v obci						
Cieľ projektu	Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov						
Výstupy	Bezpečnosť cestnej premávky a občanov						
Užívatelia	Občania, návštevníci, zamestnanci						
Indikátory monitoringu	Zníženie výdavkov na údržbu						
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa						
Riziká	Neschválenie žiadosti						
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu	Termín (mesiac/rok)					
Príprava projektovej dokumentácie	Projektant	2019					
Stavebné povolenie	Stavebný úrad	2019					
Spracovanie žiadosti o NFP	Projektový manažér	2019					
Výber dodávateľa	Verejný obstarávateľ	2019					
Realizácia a projektu	Dodávateľ	04/2021-12/2022					
Kolaudácia	Obec	12/2022					
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EÚ	ŠR	VÚC	Obec	
Spracovanie PD	2019	7 500,-	0	0	0	7 500	
Realizácia projektu	2021-22	214 000,-	0	203 300,-	0	10 700	
Spolu		221 500,-	0	203 300,-	0	18 200	

Zdroj: upravené podľa Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Poznámka:

Formulár je potrebné prepojiť na maticu logického rámca, ktorá je povinná pre každý projekt. Tento formulár je prílohou k PHSR.

Komentár:

Každý investičný projekt zahrnutý v akčnom pláne na roky n+2 by mal mať vypracovaný samostatný formulár na prípravu projektu.

Základné údaje o projektovom zámere č. 7							
Názov projektu	„WIFI pre Teba v obci Klokočov“						
Garant / subjekt	Obec Klokočov						
Kontaktná osoba + e-mail, telefón	Ing. Monika Hudáčková, obec@klokocovmi.sk , 0918414737						
Partneri garanta (spolupráca s ...)							
Zač. a ukonč. projektu (od ... do ...)	04/2019 – 12/2019						
Stav projektu pred realizáciou	Chýbajúca internetová sieť v obci						
Cieľ projektu	Zabezpečenie bezplatného internetu						
Výstupy	Poskytovanie služieb pre návštevníkov a občanov obce						
Užívatelia	Občania, návštevníci, zamestnanci						
Indikátory monitoringu	Zníženie výdavkov na prevádzku						
Zmluvné podmienky	VO – výber dodávateľa						
Riziká	Neschválenie žiadosti						
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu					Termín (mesiac/rok)	
Príprava projektovej dokumentácie	Projektant					2018	
Stavebné povolenie	Stavebný úrad					2018	
Spracovanie žiadosti o NFP	Projektový manažér					2018 - 2019	
Výber dodávateľa	Verejný obstarávateľ					2018	
Realizácia a projektu	Dodávateľ					04/2019-12/2019	
Kolaudácia	Obec					12/2019	
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EÚ	ŠR	VÚC	Obec	
Spracovanie PD	2018 - 2019	1 500,-	0	0	0	1 500,-	
Realizácia projektu	2018 - 2019	15 000,-	0	15 000,-	0	0	
Spolu		16 500,-	0	15 000,-	0	1 500,-	

Zdroj: upravené podľa Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Poznámka:

Formulár je potrebné prepojiť na maticu logického rámca, ktorá je povinná pre každý projekt. Tento formulár je prílohou k PHSR.

Komentár:

Každý investičný projekt zahrnutý v akčnom pláne na roky n+2 by mal mať vypracovaný samostatný formulár na prípravu projektu.